

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 8

Год. LXIV

Четврток, 17 јануари 2008

Цена на овој број е 220 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
95. Одлука за определување на Ден на жалост.....	2	102. Наредба за забрана за риболов на риболовното подрачје Дојранско Езеро..	43
96. Закон за изменување и дополнување на Законот за извршување	2	103. Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр. 31/2007 од 9 јануари 2008 година.....	43
97. Објава од Министерството за надворешни работи.....	8	104. Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр. 125/2007 од 9 јануари 2008 година.....	46
98. Правилник за формата, содржината и начинот за доставување на изјавата за квалитетот и состојбата на внатрешните контроли.....	8	105. Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр. 154/2007 од 16 јануари 2008 година.....	47
99. Список за дополнување на Списокот на македонски национални стандарди кои се прифатени, хармонизирани стандарди.....	21	106. Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр. 157/2007 од 9 јануари 2008 година.....	49
100. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за начинот на вршење, содржината на прегледите, видовите на прегледите и роковите на вршењето на задолжителните здравствено - хигиенски прегледи на работените.....	33	107. Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр. 191/2007 од 9 јануари 2008 година.....	50
101. Правилник за критериумите за прифаќање на отпадот во депониите од секоја класа, подготвителните постапки за прифаќање на отпадот, општи постапки за тестирање, земање мостри и прифаќање на отпадот.....	33	108. Правилник за изменување на Правилникот за формата и содржината на обрасците за евидентирање на податоците за државните службеници.....	51
		109. Правилник за утврдување на критериуми и постапка за одредување на референтни цени на лекови.....	54
		Огласен дел	1-56

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**95.**

Врз основа на член 8, точка 13 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/00, 12/03, 55/05, 37/06 и 115/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 17.01.2008 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ДЕН НА ЖАЛОСТ

1. Владата на Република Македонија 18.01.2008 година го прогласува за Ден на жалост на Република Македонија.
2. Денот на жалост се прогласува по повод ненадејната смрт на академик Никола Кљусев, прв претседател на Владата на демократска, независна, самостојна и суверена Република Македонија.
3. На Денот на жалост знамето на Република Македонија да се истакне на половина копје.
4. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-393/1
17 јануари 2008 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**96.**

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУ-
ВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА ИЗВРШУВАЊЕ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 9 јануари 2008 година.

Бр. 07-177/1
9 јануари 2008 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ
НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗВРШУВАЊЕ

Член 1

Во Законот за извршување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 35/2005, 50/2006 и 129/2006), во членот 1 став (1) точката на крајот на реченицата се заменува со записка и се додаваат зборовите: ”освен ако со друг закон поинаку не е определено”.

Член 2

Во членот 11 став (1) точка 8 точката и записката на крајот на реченицата се заменува со записка и се додаваат зборовите: ”матична книга на умрени, матична книга на венчани, матична книга на родени, Регистар на трговски марки и другите права од индустриска сопственост”.

Член 3

Во членот 19 по ставот 1 се додава нов став (2), кој гласи:

”(2) Како јавна или според закон заверена исправа не се смета адвокатско полномошно или полномошно заверено кај нотар со кое се определува побарувањето на доверителот да се исплати на друго лице.“

Ставот (2) станува став (3).

Член 4

Во членот 26 по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

”(3) Ништовноста на трансакциите се утврдува со правосилна одлука донесена во парнична постапка.”

Член 5

Во членот 27 став (1) точката на крајот на реченицата се брише и се додаваат зборовите: ”во писмена форма со приложување на извршната исправа во оригинал”.

Член 6

Во членот 28 став (1) точката на крајот на реченицата се заменува со записка и се додаваат зборовите: ”освен во случаите кога со повлекувањето на барањето се злоупотребуваат правата на доверителот“.

По ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:
“(4) Ако извршувањето е започнато, а повлекувањето на барањето за извршување од страна на доверителот предизвика штета за должникот, штетата е должен да ја надомести доверителот.“

Член 7

Во членот 31 став (1) по зборот ”лице“ се додаваат зборовите: „кое врши јавни овластувања утврдени со закон“.

Во ставот (4) точката на крајот на реченицата се заменува со записка и се додаваат зборовите: ”како и по прибавено мислење на Комората на извршители”.

Член 8

Во членот 34 став (6) по зборовите: ”Службен весник на Република Македонија“ се додаваат зборовите: ”односно шест месеца од именувањето за извршител”.

Член 9

Во членот 35 став (4) точката на крајот на втората реченица се заменува со записка и се додаваат зборовите: ”освен во случај на негова болест или други оправдани причини, но не подолго од 15 дена од денот на реализираното извршување”.

По ставот (4) се додава нов став (5), кој гласи:
”(5) Посебната сметка на извршителот не може да биде предмет на присилно извршување на извршна исправа против извршителот како должник.”

Член 10

Во членот 40 став (1) алинеја 1 зборовите: „писмени и усни“ се бришат.

По алинејата 7 се додава нова алинеја 8, која гласи:
“- врши блокирање на подвижни предмети и недвижности заради оневозможување на нивната употреба или трошење со ставање жиг на извршителот;“.

Во алинејата 9 која станува алинеја 10 сврзникот „и“ на крајот на реченицата се брише и се додава нова алинеја 11, која гласи:

“- поднесува барања за поставување на старател до Центарот за социјални работи кога за посебни случаи адресата на должникот е непозната или нема застапник и“.

Алинеите 8 и 10 стануваат алинеи 9 и 12.

Во ставот (3) зборовите: ”и содржина“ се бришат.

Член 11

Во членот 43 став (4) бројот „50.000“ се заменува со бројот „100.000“.

Член 12

По членот 46 се додава нов поднаслов, два нови наслови и два члена 46-а и 46-б, кои гласат:

“1. Доставување на писмена

Начини на достава

Член 46-а

1) Доставата на судските писмена извршителот ја врши според одредбите од Законот за парничната постапка и овој закон.

(2) Доставата на актите кои произлегуваат од работата на извршителот предвидени во членот 40 од овој закон се врши со непосредно предавање на актот од страна на извршителот и по пошта.

(3) Извршителот е должен секој неуспешен обид за достава да го констатира со службена белешка.

(4) Ако доставата согласно со ставовите (1) и (2) на овој член остане безуспешна, доставата се врши со јавна објава.

Достава со јавна објава

Член 46-б

(1) Ако живеалиштето или престојувалиштето, односно седиштето на странката е непознато за извршителот чие писмено се доставува, или пак извршителот не можел да изврши уредна достава до странката по пат на предавање, или по пошта, извршителот доставата ја врши со јавна објава.

(2) Објавата извршителот ја врши преку дневен печат кој е во оптек на целата територија на Република Македонија, секојдневно во текот на шест последователни броја. Ако странката на која и се врши достава употребува службен јазик различен од македонскиот јазик, извршителот објавата ја врши и преку дневен печат кој излегува на јазикот кој го употребува странката.

(3) Објавата се врши и со еднакратна објава во „Службен весник на Република Македонија“.

(4) Објавата ги содржи: називот на извршителот, името/називот на странката, познатата адреса, бројот на предметот, краток приказ на основот на предметот и периодот во којшто странката треба да се обрати до извршителот.

(5) Објавата содржи и предупредување за странката дека таквиот начин на доставување се смета за уредна достава и дека за негативните последици кои можат да настанат ги сноси самата странка.

(6) По истекот на периодот од ставовите (2) и (3) на овој член се смета дека странката уредно е известена за писменото.

Член 13

Во членот 47 став (1) зборовите: „Извршителот има заменик на извршител, кој“ се заменуваат со зборовите: „Секој извршител има обврска да достави предлог за именување на заменик на извршител во рок од 30 дена од денот на започнување со работа. Заменикот на извршителот“.

Во ставот (2) алинејата 1 се брише.

Алинеите 2 и 3 стануваат алинеи 1 и 2.

Во ставот (3) бројот “2” се заменува со бројот “1”.

Член 14

Во членот 49 став (2) точка 4 зборот „пет“ се заменува со зборот „три“, а зборот „три“ се заменува со зборот „две“.

Член 15

Во членот 60 став (2) по точката б) се додава нова точка в), која гласи:

„в) против извршителот е донесена неправосилна пресуда со која му е изречена безусловна казна затвор над шест месеца.“

Член 16

Во членот 67 став (1) точка в) зборовите: „ги утврдува предлогот на тарифата“ се заменуваат со зборовите: „ја донесува тарифата за награда на извршителите по претходна согласност на министерот за правда и ја утврдува“.

Член 17

Во членот 68 став (1) точка в) зборот „утврдување“ се заменува со зборот „донесување“.

Член 18

Во членот 75 став (1) точката на крајот на втората реченица се заменува со запирка по која се додаваат зборовите: „во која не се назначува денот на преземањето на дејствието.“

Во ставот (3) зборот „претставникот“ се заменува со зборовите: „лицето овластено за застапување“.

Член 19

Во членот 77 став (1) зборовите: „за отстранување на неправилностите“ се бришат.

Во ставот (2) зборовите: „за отстранување на неправилностите може да се поднесе“ се заменуваат со зборовите: „образложен, аргументиран и поткрепен со соодветни докази се поднесува“.

Во ставот (6) зборот „одлука“ се заменува со зборот „решение“.

По ставот (6) се додаваат три нови става (7), (8) и (9), кои гласат:

“(7) Со решението претседателот на судот, може приговорот да го одбие или да го усвои.

(8) Претседателот на судот со решението со кое го усвојува приговорот ги утврдува сторените неправилности и ги става вон сила преземените извршни дејствија.

(9) Претседателот на судот со решението не може да го запре извршувањето, да укинува извршни дејствија, ниту да го задолжува извршителот да презема извршни дејствија.“

Член 20

По членот 77 се додаваат два нови наслови и два нови члена 77-а и 77-б, кои гласат:

“Жалба против решението на претседателот на основниот суд

Член 77-а

(1) Против решението на претседателот на судот, странката или учесникот има право да поднесе жалба до апелациониот суд, на чие подрачје се наоѓа Основниот суд.

(2) Жалбата се поднесува во рок од три дена по приемот на решението од членот 77 преку основниот суд.

(3) Примерок од жалбата се доставува до спротивната странка и учесникот, кој може во рок од три дена да поднесе одговор на жалба.

(4) По добивањето на одговорот на жалбата или по истекот на рокот за одговор, предметот во рок од три дена ќе се достави до апелациониот суд, кој е должен во рок од пет дена да одлучи по жалбата.

(5) Жалбата не го задржува извршувањето.

(6) Доставувањето на жалбата, одговорот на жалбата и решението на претседателот на судот, до странките и учесникот, се врши преку извршител чие седиште е на територијата на судот на која е преземено оспореното дејствие.

(7) Апелациониот суд, одлучувајќи по жалбата, може решението да го потврди или да го преиначи.

(8) Против правосилната одлука на судот, не се дозволени ревизија и повторување на постапката.

Висина на такса за приговор и жалба

Член 77-б

(1) За поднесениот приговор од членот 77 на овој закон и за судската одлука донесена по приговорот, поднесувачот на приговорот е должен да плати судска такса според Законот за судски такси. Таксата за приговорот се плаќа како и таксата за тужба согласно со таксената тарифа според вредноста на оспорениот дел. Во ист износ се плаќа и таксата за решението од членот 77 на овој закон.

(2) За жалбата утврдена во членот 77-а од овој закон, се плаќа двојна такса од таксата за тужба.

(3) За одговор на приговор од членот 77 и одговор на жалба од членот 77-а на овој закон се плаќа половина од таксата од ставот (1) на овој член.

(4) Трошоците за судските такси и доставата се сметаат како трошоци на извршувањето.

Член 21

Членот 79 се менува и гласи:

„(1) Предлогот за противизвршување судот, односно органот кој ја донел извршната исправа, ќе го достави до доверителот и ќе го повика да поднесе одговор во рок од осум дена од денот на доставувањето.

(2) Ако во тој рок доверителот во одговорот го оспори предлогот, судот, односно органот, со решение ќе одлучи по предлогот. Судот по исклучок, ценејќи ги фактите на предметот, заради донесување на решение то може да закаже и рочиште.

(3) Ако доверителот не поднесе одговор на предлогот, ненавремено поднесе одговор, или пак изјави дека не се противи на предлогот, судот, односно органот, со решение го усвојува предлогот и му наложува на доверителот во рок од 15 дена да му го врати на должникот она што го добил со извршувањето.

(4) Решението се извршува според одредбите на овој закон.“

Член 22

Во членот 81 став (4) зборовите: „кој одлучува по приговорот за отстранување на неправилностите при извршувањето утврдени во“ се заменуваат со зборот „од“, а точката на крајот на реченицата се заменува со запирка и се додаваат зборовите: „но не подолго од 90 дена“.

Во ставот (5) точката на крајот на реченицата се заменува со запирка и се додаваат зборовите: „во висина на вредноста на главното побарување“.

Член 23

Во членот 82 став (1) во првиот ред по зборот „извршувањето“ се додаваат зборовите: „по барање на доверителот“.

Член 24

Во членот 93 став (1) по точката се додава нова реченица: „По исклучок, процената може да се изврши дополнително откако извршителот ќе обезбеди овластен проценител.“

Член 25

Во членот 104 став (1) по точката 9 се додава нова точка 10, која гласи:

„10) средствата на посебната сметка која ја поседува извршителот согласно со членот 35 од овој закон.“

Член 26

Во членот 134 став (2) зборовите: „на работодавецот да му ги намери на доверителот сите рати што пропуштил да ги запре и исплати“ се заменуваат со зборовите: „на носителот на платниот промет паричниот износ во висината на сите пропуштени рати, за кој е издаден налог за извршување, да го исплати на посебната сметка на извршителот утврдена во членот 35 став (4) од овој закон“.

Член 27

Во насловот на Главата петнаесетта во поднасловот 1. зборот „акции“ се заменува со зборовите: „хартии од вредност“.

Член 28

Во членот 147 зборот „акции“ се заменува со зборовите: „хартии од вредност“.

Член 29

Во насловот на членот 148 зборот „акции“ се заменува со зборовите: „хартии од вредност“.

Член 30

Во членот 148 став (1) зборот „акции“ се заменува со зборовите; „хартии од вредност“, зборовите: „Централниот депозитар“ се заменуваат со зборот „Депозитарот“, а зборовите: „кој води книги на акции“ се бришат.

Во ставот (2) зборовите: „Централниот депозитар“ се заменуваат со зборот „Депозитарот“.

Во ставот (3) зборовите: „Централниот депозитар“ се заменуваат со зборот „Депозитарот“, зборот „акциите“ се заменува со зборовите: „хартиите од вредност“, а зборовите: „во книгата на акциите“ се бришат.

Во ставот (4) зборот „акциите“ се заменува со зборовите: „хартии од вредност“.

Член 31

Во насловот пред членот 149 зборот „акциите“ се заменува со зборовите: „хартии од вредност“.

Член 32

Членот 149 се менува и гласи:

„(1) Продажбата на хартиите од вредност од страна на извршителот се врши преку берза согласно со Законот за хартии од вредност и подзаконските акти кои произлегуваат од тој закон.

(2) Извршителот склучува договор за продажба на хартиите од вредност со овластениот учесник на пазарот на хартии од вредност во име на должникот. Извршителот е овластен да го потпишува налогот за продажба на хартиите од вредност и другите документи во врска со продажбата во име на должникот.

(3) Паричните средства од продажбата на хартиите од вредност се префрлаат на посебната сметка на извршителот.

(4) Намирувањето на доверителот после продажбата на хартиите од вредност се врши согласно со одредбите од членовите 101 и 102 на овој закон.“

Член 33

Во насловот пред членот 176 зборот „продавање“ се заменува со зборот „продажба“.

Член 34

Во членот 176 зборот „продавање“ се заменува со зборот „продажба“.

Член 35

Во членот 188 став (2) зборот „од“ се заменува со зборот „до“.

Член 36

Во членот 205 став (1) точката на крајот на реченицата се заменува со запирка и се додаваат зборовите: „или ако извршителот одлучил извршувањето да се спроведе со друго средство на извршување“.

Член 37

Во членот 207 став (1) зборовите: „ќе донесе еден налог за извршување“ се заменуваат со зборовите: „може да донесе налози за извршување за секој должник посебно“.

Ставот (3) се менува и гласи:

”Извршителот, налогот за извршување го доставува до оној носител на платен промет каде што се води сметката на должникот кој доверителот во барањето за извршување го определил како прв солидарен должник, односно кој во барањето е означен на прво место.“

Ставот (4) се менува и гласи:

”Ако во случајот од ставот (3) на овој член, налогот не се изврши или делумно се изврши, тогаш извршителот го повлекува налогот од носителот на платен промет. Извршителот изготвува друг налог за извршување со соодветни износи и го доставува до носителот на платен промет каде што се води сметката на следниот солидарен должник.“

По ставот (4) се додава нов став (5), кој гласи:

“(5) Извршителот ја спроведува постапката за извршување од солидарните должници по редослед на ист начин како што е дефинирано во ставовите (3) и (4) на овој член до целосно намирување на доверителот.“

Член 38

Во членот 215 став (1) зборот ”доверителот” се заменува со зборот „извршителот”, а зборот „извршителот” се заменува со зборот „доверителот”.

Член 39

Во членот 222 став (5) по зборот „обврска” се додават зборовите: ”извршителот и”, а зборот „постапува” се заменува со зборот „постапуваат”.

Член 40

По членот 236-а се додава нов член 236-б, кој гласи:

“Член 236-б

(1) До достигнување на двојно поголем број на лица со положен испит за извршители од бројот на извршителите утврден за секое од подрачјата на основните судови согласно со членот 31 од овој закон и подзаконскиот акт со кој се определува бројот на извршителите за подрачјата на основниот суд, за заменик извршител може да биде именуван друг извршител.

(2) За достигнувањето на бројката согласно со ставот (1) на овој член, Министерството за правда ја известува Комората на извршителите на Република Македонија, која за истото ги известува сите именувани извршители.

(3) По достигнувањето на бројката согласно со ставот (1) на овој член извршителите кои за свој заменик имаат друг именуван извршител, се должни во рок од три месеца да иницираат постапка за именување на извршител во согласност со членот 47 став (2) од овој закон.“

Член 41

Во членот 238 став (1) годината „2007“ се заменува со годината „2008”.

Член 42

Во членот 239 став (2) зборовите: „за претходни и привремени мерки” се бришат.

Член 43

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во ”Службен весник на Република Македонија”.

L I G J PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR PËRMBARIM

Neni 1

Në Ligjin për përmbarim (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 35/2005, 50/2006 dhe 129/2006) në nenin 1 paragrafin 1, pika në fund të fjalisë zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: “përveç nëse me ligj tjetër nuk është përcaktuar ndryshe”.

Neni 2

Në nenin 11, paragrafi (1) pika 8, pikëpresja në fund të fjalisë zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: “Libri amzë i të vdekurve, Libri amzë i të kurorëzuarve, Libri amzë i të lindurve, Regjistri i markave tregtare dhe i të drejtave të tjera nga pronësia industriale.”

Neni 3

Në nenin 19, pas paragrafit (1) shtohet paragraf i ri (2), si vijon:

“(2) Si dokument publik ose dokument i vërtetuar sipas ligjit nuk konsiderohet autorizimi i avokatit ose autorizimi i vërtetuat te noteri me të cilin përcaktohet që kërkesa e kreditorit t’i paguhet personit tjetër.”

Paragrafi (2), bëhet paragraf (3).

Neni 4

Në nenin 26, pas paragrafit (2) shtohet paragrafi i ri (3), si vijon:

“(3) Pavlefshmëria e transaksioneve përcaktohet me vendimin e plotfuqishëm të marrë në procedurë kontestimore.

Neni 5

Në nenin 27, paragrafi (1), pika në fund të fjalisë shlyhet dhe shtohen fjalët: “në formë të shkruar duke ia bashkëngjitur dokumentin përmbarues në origjinal.”

Neni 6

Në nenin 28, paragrafi (1), pika në fund të fjalisë zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: “përveç në rastet kur me tërheqjen e kërkesës abuzohen të drejtat e kreditorit.”

Pas paragrafit (3), shtohet paragraf i ri (4), si vijon:

(4) Nëse përmbarimi ka filluar, kurse tërheqja e kërkesës për përmbarim nga ana e kreditorit i shkakton dëm debitorit, dëmin e ka për detyrë ta kompensojë kreditori.

Neni 7

Në nenin 31 paragrafi (1), pas fjalës “person” shtohen fjalët: “i cili kryen autorizime publike të përcaktuara me ligj”.

Në paragrafin (4), pika në fund të fjalisë zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: “si dhe sipas mendimit të siguruar të Dhomës së përmbaruesve.”

Neni 8

Në nenin 34 paragrafi (6) pas fjalëve: “Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë” shtohen fjalët: përkatësisht gjashtë muaj nga emërimi për përmbarues”

Neni 9

Në nenin 35, paragrafi (4), pika në fjalinë e dytë zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: “përveç në rast të sëmundjes së tij ose për shkaqe të tjera të arsyeshme, por jo më shumë se 15 ditë nga dita e përmbarimit të zbatuar.”

Pas paragrafit (4), shtohet paragraf i ri (5), si vijon:

“(5) Llogaria e veçantë e përmbaruesit nuk mund të jetë objekt i përmbarimit të detyrueshëm të dokumentit përmbarues kundër përmbaruesit si debitor”

Neni 10

Në nenin 40 paragrafi (1) alineja 1 fjalët “me shkrim dhe me gojë” shlyhen.

Pas alinesë 7 shtohet aline e re 8 si vijon:

“- bën bllokimin e sendeve të lëvizshme dhe të palëvizshme për shkak të pengimit të përdorimit ose shpenzimit të tyre me vënien e vulës së përmbaruesit.”.

Në alinenë 9 e cila bëhet aline 10 lidhëza “dhe” në fund të fjalisë shlyhet dhe shtohet aline e re 11, si vijon:

“ – paraqet kërkesë për caktimin e tutorit deri te Qendra për Punë Sociale, për raste të veçanta kur debitori është i panjohur apo nuk ka përfaqësues dhe”.

Alinetë 8 dhe 10 bëhen aline 9 dhe 12.

Në paragrafin (3) fjalët: “dhe përmbajtje” shlyhen.

Neni 11

Në nenin 43 paragrafi (4) numri “50.000” zëvendësohet me numrin “100.000”.

Neni 12

Pas nenit 46, shtohet nëntitull i ri, dy tituj të rinj dhe dy nene 46-a dhe 46-b, si vijojnë:

“1. Dërgimi i dokumenteve

Mënyra e dërgimit

Neni 46-a

(1) Dërgimin e dokumenteve gjyqësore përmbaruesi e bën sipas dispozitave të Ligjit për procedurë kontestimore.

(2) Dërgimi i akteve të cilat dalin nga puna e përmbaruesit të parapara në nenin 40 të këtij ligji, bëhet përmes dorëzimit të drejtpërdrejtë të aktit nga ana e përmbaruesit dhe përmes postës.

(3) Përmbaruesi e ka për detyrë që ç’do orvatje të pasuksesshme të dërgesës ta konstatojë me shënim zyrtar.

(4) Nëse dërgimi konform paragrafëve 1 dhe 2 të këtij neni, mbetet i pasuksesshëm, dërgimi bëhet me shpallje publike.

Dërgimi me shpallje publike

Neni 46-b

(1) Nëse vendbanimi ose vendqëndrim përkatësisht selia e palës është e panjohur për përmbaruesin dokumenti i të cilit dërgohet, ose përmbaruesi nuk mund të bëjë dërgim të rregullt deri te pala përmes dorëzimit apo përmes postës, përmbaruesi dërgimin e bën me shpallje publike.

(2) Përmbaruesi shpalljen e bën përmes shtypit ditor i cili është i pranishëm në tërë territorin e Republikës së Maqedonisë, ç’do ditë në gjashtë numra të njëpasnjëshëm. Nëse pala të cilës i adresohet dërgesa shfrytëzon gjuhë zyrtare të ndryshme nga gjuha maqedonase, përmbaruesi shpalljen e publikon edhe përmes shtypit ditor i cili botohet në gjuhën të cilën e shfrytëzon pala.

(3) Shpallja publikohet edhe me shpalljen e njëhershme në “Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë”.

(4) Shpallja i përmban: emërtimin e përmbaruesit, emrin/emërtimin e palës, adresën e njohur, numrin e lëndës, shtjellimin e shkurtër të bazës së lëndës dhe periudhën brenda së cilës pala duhet të paraqitet te përmbaruesi.

(5) Shpallja e përmban edhe paralajmërimin për palën se ky lloj i dërgimit konsiderohet si dërgim i rregullt dhe se pasojat negative që mund të lindin i bart vetë pala.

(6) Pas skadimit të periudhës nga paragrafi (2) dhe (3) të këtij neni, konsiderohet se për dokumentin pala është e informuar në rregull.”

Neni 13

Në nenin 47 paragrafi (1) fjalët: “Përmbaruesi ka zëvendëspërmbarues, i cili” zëvendësohen me fjalët: “Gjithsecili përmbarues e ka për detyrë të paraqesë propozim për emërimin e zëvendëspërmbaruesit brenda afatit prej 30 ditësh nga dita e fillimit me punë. Zëvendëspërmbaruesi”

Në paragrafin (2) alineja (1) shlyhet.

Alinetë 2 dhe 3 bëhen aline 1 dhe 2.

Në paragrafin (3) numri zëvendësohet me numrin “1”.

Neni 14

Në nenin 49, paragrafi 92), pikën 4, fjala “pesë”, zëvendësohet me fjalën “tre”, kurse fjala “tre” zëvendësohen me fjalën “dy”.

Neni 15

Në nenin 60, paragrafin (2) pas pikës b) shtohet pikë e re v), si vijon:

“v) kundër përmbaruesit është miratuar aktgjykim që nuk është i plotfuqishëm me të cilin i është kumtuar dënim i pakushtëzuar me burg mbi gjashtë muaj”.

Neni 16

Në nenin 67 paragrafi (1) pika v) fjalët: “e përcakton propozimin e tarifës” zëvendësohen me fjalët: “e miraton tarifën për shpërblimin e përmbaruesit sipas pëlqimit paraprak të ministrit të Drejtësisë dhe e përcakton”.

Neni 17

Në nenin 68 paragrafi (1), pikën v), fjala “përcaktim”, zëvendësohet me fjalën “miratim”.

Neni 18

Në nenin 75, paragrafi (1), pika në fund të fjalisë së dytë zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: “në të cilën nuk shënohet dita e marrjes së veprimit.”

Në paragrafin (3), fjala “përfaqësuesi”, zëvendësohet me fjalët: “personi i autorizuar për përfaqësim”.

Neni 19

Në nenin 77, paragrafi (1), fjalët: “për shmangien e parregullsive” shlyhen.

Në paragrafin (2) fjalët: “për shmangien e parregullsive mund të paraqesë” zëvendësohen me fjalët: “i justifikuar, i argumentuar dhe i mbështetur me prova përkatëse paraqitet”.

Në paragrafin (6), fjala “vendim”, zëvendësohet me fjalën “aktvendim”.

Pas paragrafit (6) shtohen tre paragrafë të rinj, si vijojnë:

“(7) Me aktvendimin kryetari i gjykatës, kundërshtimin mund ta refuzojë ose ta miratojë.

(8) Kryetari i gjykatës me aktvendimin me të cilin e miraton kundërshtimin i përcakton parregullsitë e kryera dhe i vë jashtë fuqie veprimet e ndërmarra përmbaruese.

(9) Kryetari i gjykatës me aktvendim nuk mund ta ndërpresë përmbarimin, të ndërpresë veprime përmbaruese dhe as ta ngarkojë përmbaruesin që të ndërmerr veprime përmbaruese.”

Neni 20

Pas nenit 77, shtohen dy tituj të rinj dhe dy nene të reja 77-a dhe 77-b, si vijojnë:

“Ankesë kundër aktvendimit të kryetarit të gjykatës themelore

Neni 77-a

(1) Kundër aktvendimit të kryetarit të gjykatës, pala ose pjesëmarrësi kanë të drejtë të paraqesin ankesë deri te gjykata e apelit në rajonin e të cilës gjendet gjykata themelore.

(2) Ankesa paraqitet brenda afatit prej tre ditësh pas pranimit të aktvendimit nga neni 77 përmes gjykatës themelore.

(3) Ekземplar nga ankesa i dërgohet palës kundërshtare dhe pjesëmarrësit, i cili brenda tre ditësh mund të paraqesë përgjigje ndaj ankesës.

(4) Pas pranimit të përgjigjes ndaj ankesës ose pas skadimit të afatit për përgjigje, lënda brenda afatit prej tre ditësh do t’i dërgohet gjykatës së apelit, e cila e ka për detyrë që në afat prej pesë ditësh të vendosë ndaj ankesës.

(5) Ankesa nuk e ndalon përmbarimin.

(6) Dërgimi i ankesës, i përgjigjes ndaj ankesës dhe aktvendimit të kryetarit të gjykatës, deri te palët dhe pjesëmarrësi, bëhet përmes përmbaruesit selia e të cilit është në rajonin e gjykatës në të cilën është ndërmarrë veprimi i kontestuar.

(7) Gjykata e apelit, duke vendosur ndaj ankesës, aktvendimin mund ta konfirmojë ose ta modifikojë.

(8) Kundër vendimit të plotfuqishëm gjyqësor, nuk lejohet revizion dhe përsëritje të procedurës.

Lartësia e taksës për kundërshtimin dhe ankesën

Neni 77-b

(1) Për kundërshtimin e paraqitur nga neni 77 të këtij ligji, dhe për vendimin gjyqësor të miratuar sipas kundërshtimit, parashtruesi i kundërshtimit e ka për detyrë të paguajë taksë gjyqësore sipas Ligjit për taksa gjyqësore. Taksa për kundërshtimin paguhet si taksa për padi në përputhje me taksën tarifore sipas vlerës së pjesës së kontestuar. Në shumë të njëjtë paguhet edhe taksa për aktvendimin nga neni 77 të këtij ligji.

(2) Për ankesën e përcaktuar në nenin 77-a të këtij ligji, paguhet taksë e dyfishtë nga taksa e padisë.

(3) Për përgjigjen ndaj kundërshtimit nga neni 77 dhe për përgjigje ndaj ankesës nga neni 77-a i këtij ligji, paguhet gjysma e taksës nga paragrafi 1 i këtij neni.

(4) Shpenzimet për taksat gjyqësore dhe për dërgesën konsiderohen si shpenzime të përbarimit.”

Neni 21

Neni 79 ndryshon si vijon:

“(1) Propozimin për kundërpërbarim, gjykata përkatësisht organi i cili e ka miratuar dokumentin përbarues, do t’i dërgojë kreditorit dhe do ta thërrasë të paraqesë përgjigje brenda afatit prej tetë ditësh nga dita e dërgimit.

(2) Nëse brenda këtij afati kreditori me përgjigjen e konteston propozimin, gjykata përkatësisht organi, me aktvendim do të vendosë ndaj propozimit. Gjykata me përjashtim, duke i vlerësuar faktet e lëndës, për shkak të marrjes së aktvendimit mund të caktojë seancë gjyqësore.

(3) Nëse kreditori nuk paraqet përgjigje ndaj propozimit, nëse paraqet përgjigje jashtë kohës së paraparë, ose nëse deklaron se nuk e kundërshton propozimin, gjykata përkatësisht organi, me aktvendim e miraton propozimin dhe kreditorit i urdhëron që brenda afatit prej 15 ditësh t’ia kthejë debitorit atë që e ka marrë me përbarimin.

(4) Aktvendimi përbarohet sipas dispozitave të këtij ligji.”

Neni 22

Në nenin 81 paragrafin (4) fjalët “i cili vendos sipas kundërshtimit për shmangien e parregullsive gjatë përbarimit të përcaktuara në” “nga”, kurse pika në fund të fjalisë zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: “por jo më shumë se 90 ditë”.

Në paragrafin (5), pika në fund të fjalisë zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: “në lartësi të vlerës së kërkesës kryesore”

Neni 23

Në nenin 82, paragrafi (1), në rreshtin e parë pas fjalës “përbarimi” shtohen fjalët: “sipas kërkesës së kreditorit.”.

Neni 24

Në nenin 93, paragrafin (1), pas pikës shtohet fjali e re: “Me përjashtim, vlerësimi mund të bëhet në mënyrë plotësuese pasi që përbaruesi do të sigurojë vlerësues të autorizuar.”

Neni 25

Në nenin 104, paragrafin 1, pas pikës 9) shtohet pikë e re 10), si vijon:

“(10) mjetet në llogarinë e veçantë të cilën e posedon përbaruesi në përputhje me nenin 35 të këtij ligji.”

Neni 26

Në nenin 134, paragrafin (2), fjalët: “punëdhënësit që kreditorit t’ia përmbushë të gjitha kështet të cilat nuk ia ka ndaluar dhe paguar” “bartësit të qarkullimit pagesor që shumën në para në lartësinë e të gjitha kësteve të pa paguara, për të cilën gjë është lëshuar urdhërpërbarim, ta paguajë në llogarinë e veçantë të përbaruesit të përcaktuar në nenin 35, paragrafin 4 të këtij ligji”.

Neni 27

Në titullin e Kreut pesëmbëdhjetë, në nëntitullin 1. fjala “aksionet” zëvendësohet me fjalët: “letrat me vlerë”.

Neni 28

Në nenin 147, fjala “aksionet”, zëvendësohet me fjalët: “letrat me vlerë”.

Neni 29

Në nenin 148, fjala “aksionet”, zëvendësohet me fjalët: “letrat me vlerë”.

Neni 30

Në nenin 148, paragrafi (1), fjala “aksione” zëvendësohet me fjalët: “letra me vlerë”, fjalët “Depozitari Qendror” zëvendësohen me fjalën “Depozitari”, ndërkaq fjalët: “i cili i mban librat e aksioneve” shlyhen.

Në paragrafin (2), fjalët: “Depozitari Qendror”, zëvendësohen me fjalën “Depozitari”.

Në paragrafin (3), fjalët: “Depozitari Qendror”, zëvendësohen me fjalën “Depozitari”, fjala “aksioneve” zëvendësohet me fjalët: “letrave me vlerë”, kurse fjalët “në librin e aksioneve” shlyhen.

Në paragrafin (4), fjala “aksionet”, zëvendësohet me fjalët: “letrat me vlerë”.

Neni 31

Në titullin para nenit 149, fjala “aksioneve”, zëvendësohet me fjalët: “letrave me vlerë”

Neni 32

Neni 149 ndryshon si vijon:

“(1) Shitja e letrave me vlerë nga ana e përbaruesit bëhet përmes bursës në përputhje me Ligjin e letrave me vlerë dhe me aktet nënligjore që burojnë nga ky ligj.

(2) Përbaruesi lidh marrëveshje për shitjen e letrave me vlerë me pjesëmarrësin e autorizuar në tregun e letrave me vlerë në emër të debitorit. Përbaruesi është i autorizuar ta nënshkruajë urdhrin për shitjen e letrave me vlerë dhe dokumentet e tjera në lidhje me shitjen në emër të debitorit.

(3) Mjetet në para nga shitja e letrave me vlerë transferohen në llogarinë e veçantë të përbaruesit.

(4) Përmbushja e detyrimit ndaj kreditorit pas shitjes së letrave me vlerë bëhet në përputhje me dispozitat e nenit 101 dhe 102 të këtij ligji.”

Neni 33

Në titullin para nenit 176, fjala “shitje”, zëvendësohet me fjalën “shitja”.

Neni 34

Në nenin 176, fjala “shitje”, zëvendësohet me fjalën “shitja”.

Neni 35

Në nenin 188, paragrafin (2), fjala “nga” zëvendësohet me fjalët: “deri në”.

Neni 36

Në nenin 205, paragrafin (1), pika në fund të fjalisë zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: “ose nëse përbaruesi ka vendosur që përbarimi të zbatohet me mjet tjetër të përbarimit.”

Neni 37

Në nenin 207 paragrafin 1 fjalët “do të miratojë një urdhër për përmbarim” zëvendësohen me fjalët: “mund të miratojë urdhra për përmbarim për çdo debitor veç e veç”

Paragrafi (3), ndryshon si vijon:

“Përmbaruesi, urdhërpërmbarimin e dërgon deri te bartësi i qarkullimit pagesor” te i cili mbahet llogaria e debitorit të cilin kreditori në kërkesën për përmbarim e ka caktuar si debitor të parë solidar përkatësisht i cili në kërkesën është i shënuar në vendin e parë.”

Paragrafi (4), ndryshon si vijon:

“Nëse në rastin nga paragrafi 3 i këtij neni, urdhri nuk përmbarohet apo përmbarohet pjesëshmë, atëherë përmbaruesi, nga bartësi i qarkullimit pagesor, e revokon urdhrin. Përmbaruesi harton urdhërpërmbarim të ri me shumta përkatëse dhe ia dërgon bartësit të qarkullimit pagesor te i cili mbahet llogaria e debitorit të radhës solidar”.

Pas paragrafit (4), shtohet paragraf i ri pesë, si vijon:

“(5) Përmbaruesi e zbaton procedurën e përmbarimit nga debitorët solidarë sipas radhës në mënyrë të njëjtë siç është përcaktuar në paragrafët 3 dhe 4 të këtij neni, deri në përmbushjen e tërësishme të kreditorit.

Neni 38

Në nenin 215, paragrafin (1), fjala “kreditori”, zëvendësohet me fjalën “përmbaruesi”, kurse fjala “përmbaruesi” zëvendësohet me fjalën “kreditori”.

Neni 39

Në nenin 222, paragrafi (5), pas fjalëve: “obligimin e vet” shtohen fjalët: “përmbaruesi dhe”, kurse fjala “veprojë” zëvendësohet me fjalën “veprojnë”.

Neni 40

Pas nenit 236-a shtohet neni i ri 236-b, si vijon:

“Neni 236-b

“Deri në përmbushjen e numrit dyfish më të madh të personave me provim të dhënë për përmbarues nga numri i përmbaruesve të përcaktuar për secilin rajon të gjykatave themelore në përputhje me nenin 31 të këtij ligji dhe me aktin nënligjor me të cilin përcaktohet nuri i përmbaruesve për rajonet e gjykatave themelore, për zëvendës përmbarues mund të emërohet përmbarues tjetër.

Për përmbushjen e numrit në përputhje me paragrafin (1) të këtij neni, Ministria e Drejtësisë e njofton Dhomen e përmbaruesve të Republikës së Maqedonisë, e cila për të njëjtën i njofton të gjithë përmbaruesit e emëruar.

Pas përmbushjes së numrit në përputhje me paragrafin (1) të këtij neni, përmbaruesit të cilët për zëvendës të tyre kanë përmbarues tjetër të emëruar, e kanë për detyrë që brenda afatit prej tre muajsh të iniciojnë procedurë për emërimin e përmbaruesit në përputhje me nenin 47 paragrafin 2 të këtij ligji”

Neni 41

Në nenin 238 në paragrafin (1) viti “2007” zëvendësohet me vitin “2008”.

Neni 42

Në nenin 239, paragrafin (2), fjalët: “për masa paraprake dhe të përkohshme” shlyhen.

Neni 43

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e shpalljes në “Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë”.

МИНИСТЕРСТВО ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ
97.

ОБЈАВА

Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Словенија за меѓудржавни посвојувања, склучен во Скопје на 27 февруари 2007 година, ратификуван со Закон за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Словенија за меѓудржавни посвојувања („Службен весник на РМ“ бр. 77/2007) е во сила од 27 декември 2007 година.

Бр. 107-27/1

10 јануари 2008 година
Скопје

Министер,
м-р **Антонио Милошоски**, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ

98.

Врз основа на член 14, став 2 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола („Службен весник на Република Македонија“ бр. 22/07), министерот за финансии го донесе следниот

ПРАВИЛНИК
ЗА ФОРМАТА, СОДРЖИНАТА И НАЧИНОТ ЗА
ДОСТАВУВАЊЕ НА ИЗЈАВАТА ЗА КВАЛИТЕТОТ
И СОСТОЈБАТА НА ВНАТРЕШНИТЕ КОНТРОЛИ

Член 1

Со овој правилник се пропишува формата, содржината и начинот за доставување на изјавата за квалитетот и состојбата на внатрешните контроли.

Член 2

Изјавата за квалитетот и состојбата на внатрешните контроли (во понатамошен текст: изјава) ги содржи податоците за субјектот, текстот на изјавата, името и презимето на раководителот на субјектот, број, датум, потпис и печат.

Изјавата ги содржи и годишен извештај за квалитетот и состојбата на системот за финансиски менаџмент и контрола и годишен извештај за извршените ревизии и активности на внатрешната ревизија.

Образецот на изјавата е даден во прилог и е составен дел на овој правилник.

Член 3

Годишниот извештај за системот на финансиски менаџмент и контрола се состои од општ и посебен дел.

Општиот дел содржи: општи податоци за субјектот, организациона поставеност на системот за финансиски менаџмент и контрола, претходна (ex ante) контрола и дополнителна (ex post) контрола.

Посебниот дел се состои од Прашалник за самооценување на финансискиот менаџмент и контрола. Прашалникот се состои од прашања кои се однесуваат на поедини компоненти на внатрешната контрола чии одговори се бодираат, како и упатства за пополнување на прашалникот.

Образецот на годишниот извештај за системот на финансиски менаџмент и контрола е даден во прилог и е составен дел на овој правилник.

Член 4

Годишниот извештај за извршените ревизии и активности на внатрешната ревизија содржи општ и посебен дел.

Општиот дел содржи: општи податоци за субјектот, податоци за единицата за внатрешна ревизија и внатрешните ревизори и податоци за примената на стандардите и методологијата за работа на внатрешната ревизија.

Посебниот дел се состои од: преглед на извршените ревизии и отстапувањата од годишниот ревизорски план, со наведување на причините за отстапување или неизвршување на планот, сите случаи на непочитување или погрешно применување на законите и другите прописи како и сомнежи за измами, активностите кои ги презел раководителот на субјектот за спроведување на значајните препораки, како и значајните препораки кои не се спроведени, главни заклучоци кои се однесуваат на функционирањето на системот за финансиски менаџмент и контрола, како и дадените препораки за подобрување на работењето на субјектот и предлози за развој на внатрешната ревизија.

Образецот на годишниот извештај за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија е даден во прилог и е составен дел на овој правилник.

Член 5

Изјавата за квалитетот и состојбата на внатрешните контроли, потпишана од раководителот на субјектот, се доставува во писмена форма до Министерството за финансии – Сектор за јавна внатрешна финансиска контрола.

Член 6

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 15-1337/1
10 јануари 2008 година
Скопје

Министер,
д-р Трајко Славески, с.р.

ПРИЛОГ 1

ИЗЈАВА ЗА КВАЛИТЕТОТ И СОСТОЈБАТА НА ВНАТРЕШНИТЕ КОНТРОЛИ ВО _____ (субјект)

Од _____,
(име и презиме на раководителот на субјектот) (функција)

Изјавувам дека ја потврдувам веродостојноста на податоците содржани во Годишниот извештај за квалитетот и состојбата на системот за финансиски менаџмент и контрола и Годишниот извештај за извршените ревизии и активности на внатрешната ревизија за _____ година.

Бр.....

.....
(дата)

.....
(место)

.....
(потпис и печат)

Прилог 2

С у б ј е к т	
РКБ број	
Место и дата	

**ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА КВАЛИТЕТОТ И СОСТОЈБАТА НА СИСТЕМОТ ЗА
ФИНАНСИСКИ МЕНАЏМЕНТ И КОНТРОЛА ЗА _____ ГОДИНА**

I. ОПШТ ДЕЛ

Одговорно лице – раководител на субјектот	
Име и презиме на раководителот одговорен за финансиско управување и контрола	
Телефон	E - mail
Цел на годишниот извештај за системот на финансиски менаџмент и контрола	
Известување на Министерството за финансии - Сектор за јавна внатрешна финансиска контрола за активностите преземени за воспоставување на системот на финансиски менаџмент и контрола со што се обезбедуваат потребните податоци за изработка на Годишниот извештај за функционирање на системот на јавна внатрешната финансиска контрола кој се доставува до Владата на Република Македонија.	
Систем на финансиски менаџмент и контрола – основи на обврската за известување	
Системот на финансиски менаџмент и контрола ги опфаќа внатрешните контроли кои ги воспоставуваат и за кои се одговорни раководителите на субјектите од јавниот сектор, а со кои, управувајќи со ризиците, се обезбедува разумна сигурност дека при остварување на целите буџетските и други средства се користат правилно, етички, економично, ефикасно и ефективно. Тоа значи, во согласност со законите и другите прописи се заштитуваат средствата од загуба, злоупотреба и губитоци. Тој систем ги опфаќа сите деловни трансакции, а особено тие кои се поврзани за приходите/примањата, расходите/издатоците, тендерските процедури и договарања и повратот на погрешно уплатените износи, имот и обврски.	
Финансискиот менаџмент и контрола го спроведуваат раководителите и вработените кај субјектот.	
Со одредбите од член 14 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола во јавниот сектор („Службен весник на Република Македонија“ бр.22/07), пропишано е дека за спроведените активности поврзани со системот на финансиски менаџмент и контрола, се составува изјава, што претставува одговорност на раководителот на субјектот и раководителот за финансиско управување и контрола. Изјавата се доставува до Секторот за јавна внатрешна финансиска контрола во Министерството за финансии откако ќе ја одобри раководителот на субјектот.	

2. ОРГАНИЗАЦИОНА ПОСТАВЕНОСТ НА СИСТЕМОТ ЗА ФИНАНСИСКИ МЕНАЏМЕНТ И КОНТРОЛА	
2.1 Дали е именуван раководител одговорен за финансиско управување и контрола?	Да ☐ Не ☐
2.2 Ако одговорот е ДА, наведете ја датата и бројот на одлуката/решението, името на раководителот и неговата функција:	
2.3 Дали е утврдена потребата за именување на координатор за финансиско управување и контрола?	Да ☐ Не ☐
2.4 Ако одговорот е ДА, наведете ја датата и бројот на одлуката/решението, името на координаторот и неговата функција:	
2.5 Дали е основан сектор/одделение или друга организациона единица за финансиско управување и контрола?	Да ☐ Не ☐
2.6 Ако одговорот е ДА, наведете го името на актот и датумот на донесување:	
2.7 Колку работни места поврзани со финансиското управување и контрола се планирани, односно пополнети во организационата единица?	
	Планирано: Пополнето:
2.8 Дали е основана работна група која ќе работи на прашањата поврзани со финансиското управување и контрола?	Да ☐ Не ☐
2.9 Ако одговорот е ДА, наведете го името и датумот на актот, како и имињата на членовите на работната група:	
2.10 Дали е утврдена потребата за именување на финансиски контролори?	Да ☐ Не ☐
2.11 Ако одговорот е ДА, наведете го датумот и бројот на одлуката/решението, како и името на финансискиот контролор/и:	
2.12 Ако одговорот е ДА, наведете го работното искуство и специфичните знаења на финансискиот контролор/и:	
2.13 Дали е именувано лице задолжено за неправилности?	Да ☐ Не ☐

2.14 Ако одговорот е ДА, наведете го датумот и бројот на одлуката/решението, како и името на лицето и функцијата:

3. ПРЕТХОДНИ (EX ANTE) КОНТРОЛИ

3.1 Дали започнавте со пописот и описот на работните процеси? Да ☐ Не ☐

3.2 Ако одговорот е НЕ, наведете образложение:

3.3 Дали постои список (мапа) на работните процеси кај субјектот? Да ☐ Не ☐

3.4 Наведете ги подзаконските и други прописи кои ги регулираат работните процеси кои се специфични за вашата организација:

3.5 Наведете ги најзначајните процеси кои не се пропишани во пишан облик:

3.6 Дали се воспоставени внатрешни контроли во работните процеси земајќи ги во предвид најзначајните ризици? Да ☐ Не ☐

3.7 Ако одговорот е НЕ, наведете образложение:

4. ДОПОЛНИТЕЛНА (EX POST) КОНТРОЛА

4.1 Дали е воспоставена дополнителната контрола? Да ☐ Не ☐

4.2 Колку вработени ја спроведуваат дополнителната контрола?

4.3 Колку контроли се спроведени во извештајниот период?

4.4 Наведете ги најзначајните подрачја опфатени со контролата и најзначајните наоди:

4.5 Кои активности се преземени во случај на утврдени неправилности?

II. ПОСЕБЕН ДЕЛ

ПРАШАЛНИК ЗА САМООЦЕНУВАЊЕ НА ФИНАНСИСКОТО УПРАВУВАЊЕ И КОНТРОЛА

ПРАШАЛНИК	ДА	ДА – во поголемиот дел од работењето	ДА – во поодделни подрачја на работа	НЕ – воведени се почетни активности	НЕ	Доколку сте дале потврден одговор (првите три колони на прашалникот) наведете ги доказите за вашиот потврден одговор
Број на бодови	5	4	3	2	1	

1. КОНТРОЛНА СРЕДИНА

а) Дали постои постапка која обезбедува запознавање на сите вработени со етичкиот кодекс на државните службеници?						
б) Дали се обврзуваат сите вработени за постапување во склад со етичкиот кодекс на државните службеници односно со посебниот кодекс на субјектот?						
в) Дали постојат мерила за утврдување на успешноста на кадровската политика и дали редовно се пратат?						
г) Дали раководителите се уверени дека управувањето со ризиците, внатрешната контрола и внатрешната ревизија се корисни процеси односно систем кој значајно допринесува за остварувањето на целите?						
д) Дали важниот (вреден) имот, вклучувајќи го и интелектуалниот капитал се заштитени од неовластен пристап и употреба?						
ѓ) Дали субјектот има воспоставено обврска на редовно известување за состојбата на подрачјето на управување со ризиците, внатрешната контрола и внатрешната ревизија?						

ВКУПЕН БРОЈ НА БОДОВИ – КОНТРОЛНА СРЕДИНА	
---	--

2.УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

- а) Дали субјектот има утврдени и запишани долгорочни цели на работењето?
- б) Дали вработените се запознаени со долгорочните и краткорочните цели на субјектот?
- в) Дали редовно се следи остварувањето на целите и дали се анализираат причините за можните отстапувања?
- г) Дали ризиците се утврдени?
- д) Дали ризиците се проценети?

ВКУПЕН БРОЈ НА БОДОВИ – УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ**3.КОНТРОЛНИ АКТИВНОСТИ**

- а) Дали за работните процеси се подготвени детални описи на постапките со одреден правец на движење на документите, местата на одлучување и воспоставените внатрешни контроли?
- б) Дали детално се пропишани работните постапки и дали на соодветен начин се достапни на сите вработени?
- в) Дали постојат оперативни пишани упатства за работа за сите постапки?
- г) Дали упатствата содржат описи на внатрешните контроли ?
- д) Раздвојување на одговорностите : Дали е обезбедено една иста личност да не извршува две или повеќе од следните обврски: предлагање, одобрување, пренесување и евидентирање на работните активности?
- е) Дали актите, работните процеси и организационите шеми се ажурираат?
- ж) Дали е обезбедена контрола на пристапот на податоците и евиденциите?
- з) Дали се одредени и дали се спроведуваат постапки со кои раководителот го проверува спроведувањето на контролните активности?

ВКУПЕН БРОЈ НА БОДОВИ – КОНТРОЛНИ АКТИВНОСТИ**4.ИНФОРМАЦИИ И КОМУНИКАЦИИ**

- а) Дали информациониот систем овозможува следење на поставените цели и спроведување на ефективен надзор над работењето?
- б) Дали се обезбедени успешни и ефикасни системи за внатрешни пишани, електронски и усни комуникации, кои им овозможуваат на вработените добивање на информации потребни за извршување на работите?
- в) Дали е воспоставен процес на прибирање и документирање на грешките или барањата за нивна анализа, утврдување на причини и отстранување на проблемите кои можат да се повторуваат во иднина?
- г) Кај ИТ системот, дали постои соодветна сигурносна копија на податоците (backup), процедури за планирање на опоравување од елементарни непогоди и дали истите се тестирали во пракса?
- д) Дали на вработените им е овозможено известување за можните неправилности и проблеми?

ВКУПЕН БРОЈ НА БОДОВИ – ИНФОРМАЦИИ И КОМУНИКАЦИИ**5.МОНИТОРИНГ И ПРОЦЕНКА**

- а) Дали е воспоставена функционална и организациона структура која обезбедува објективно и независно известување на внатрешната ревизија?
- б) Дали раководителот реагира соодветно на препораките на внатрешната ревизија?
- в) Дали постои следење на препораките на надворешните и внатрешните ревизори за подобрување на системот за внатрешни контроли ?
- г) Дали постојат работни прирачници кои јасно опишуваат што треба да се спроведува и кое е лицето за контакт во случај на откривање на недостатоци на контрола?

д) Дали се воспоставени процедури кои обезбедуваат овие упатства (работни прирачници) да се спроведуваат во праксата и истите да се ажурираат?

--	--	--	--	--	--	--

ВКУПЕН БРОЈ НА БОДОВИ – МОНИТОРИНГ И ПРОЦЕНКА

ВКУПЕН БРОЈ НА БОДОВИ

КОМЕНТАРИ И ПРЕДЛОЗИ :

Адреса на субјектот:

.....
(потпис на раководителот за финансиско управување и контрола)

УПАТСТВО ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАШАЛНИКОТ

1. КОНТРОЛНА СРЕДИНА: Контролната средина е основа на системот на внатрешните контроли. Таа ја опфаќа „културата“ (духот), која е карактеристична за одделниот субјект од јавниот сектор и го одредува целокупниот однос на вработените во однос на поставувањето и остварувањето на целите на субјектот, управувањето со ризиците и внатрешните контроли и внатрешната ревизија. На контролната средина пред се влијаат етичките вредности, личниот и професионалниот интегритет на сите вработени, пишаните правила и праксата на управување со човечките ресурси, филозофијата и стилот на управување, организационата структура (како раководителот на субјектот ги одредува одговорностите и надлежностите и воспоставувањето на линиите на известување), односот на раководителот на субјектот и вработените во однос на надзорот. а) Дали постои постапка која обезбедува запознавање на сите вработени со етичкиот кодекс на вработените (државните службеници)? Одговорот ДА на тоа прашање е можен ако, на пример, со внатрешен акт или со друго пишано упатство на раководителот на субјектот е одредено секој вработен да го добие кодексот и со својот потпис да потврди дека со него е запознаен. Субјектот може да ги запознае вработените со кодексот и на друг начин (на пример со организација на задолжителни семинари). Во забелешката наведете ја референцата на соодветниот документ кој го потврдува вашето тврдење. б) Дали сите вработени се обврзани да постапуваат во согласност со етичкиот кодекс на вработените (државните службеници), односно со посебниот Кодекс на субјектот? Не е доволно само запознавање со кодексот, туку вработените мораат на пример со својот потпис да се обврзат на однесување во согласност со кодексот. в) Дали постојат мерила за утврдување на успешноста на кадровската политика и дали редовно се следат? За мерење на остварувањата на целите кои се одредени во кадровската политика треба да се утврдат критериуми за мерење на успешноста на кадрите (успешноста е степенот на остварување на целите). Во забелешката наведете ги референците на соодветните документи кои го потврдуваат вашето тврдење. г) Дали раководителите се уверени дека управувањето со ризиците, внатрешната контрола и внатрешната ревизија се корисни процеси односно систем кој значајно допринесува на остварувањето на целите? Одговорот на ова прашање е субјективен - потенцијалните одговори не е можно доследно да се третираат: првите три можности (колони) се одговори со ДА (со различни степени на уверување), другите две можности (НЕ) значи дека раководителот на субјектот не е уверен во корисноста на тие процеси (2 можни колони на негирање). д) Дали важниот (вреден) имот, вклучувајќи го и интелектуалниот капитал се заштитени од неовластен пристап и употреба? е) Дали корисникот има воспоставено обврска на редовно известување за состојбата на подрачјето на управување со ризиците, внатрешната контрола и внатрешната ревизија? Редовно известување во пишан облик може да опфати и прашалник за самопроценка, како и извештаи на внатрешната ревизија. Обврската за редовно известување мора да биде одредена во пишана форма.
2.УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ : Корисникот мора да определи јасни, соодветни и мерливи цели на работење, да ги утврди сите ризици кои можат да го спречат остварувањето на целите и да утврди соодветни мерки за управување со тие ризици. 2.1 Цели: Корисникот мора да има јасно определени цели кои меѓусебно се поврзани и усогласени со целокупната стратегија за работа на субјектот и со неговиот буџет (финансиски план). Целите мораат да бидат мерливи, а раководителот на субјектот со нив треба да ги запознае сите вработени. а) Дали субјектот има утврдени пишани долгорочни цели на работењето? Во забелешката наведете ја референцата на соодветните документи кои го потврдуваат вашето тврдење. б) Дали вработените се запознаени со долгорочните и краткорочните цели на субјектот? Во забелешката наведете ја референцата на соодветните документи кои го потврдуваат вашето тврдење (записник од состанок, годишни разговори со вработените и друго) в) Дали редовно се следи остварувањето на целите и дали се анализираат причините за можните отстапувања? Во забелешката наведете ја референцата на соодветните документи кои го потврдуваат вашето тврдење. 2.2 Ризик за остварување на целите: Субјектите развиваат и го следат системот за утврдување, оценување и управување со ризиците со кои се среќаваат при остварување на своите цели. г) Дали ризиците се утврдени? Мораат да бидат утврдени ризиците кои влијаат на остварувањето на целите. Во забелешката наведете ја референцата на соодветните документи кои го потврдуваат вашето тврдење. д) Дали ризиците се проценети? За секој ризик мора да се процени можноста за негово настанување и последиците. Во забелешката наведете ја референцата на соодветните документи кои го потврдуваат вашето тврдење.
3.КОНТРОЛНИ АКТИВНОСТИ : Контролните активности се темелат на пишаните правила и начела, постапки и други мерки кои се воспоставуваат заради остварување на целите на субјектот со намалени ризици на прифатливо ниво. а) Дали за работните процеси се подготвени детални описи на постапките со одреден правец на движење на документите, местата на одлучување и воспоставените внатрешни контроли? Постапките кои ги содржат сите главни процеси на субјектот мора да бидат во облик на интерни акти (правилник, упатство, стандард.....) и на располагање на вработените, во нивна надлежност и одговорност. б) Дали детално се пропишани работните постапки и дали на соодветен начин се достапни на сите вработени (наведете го актот)? Правилникот за организација и систематизација на работните места не е доволен. За секое работно место мора да постои посебна постапка (опис на работата и налог) кој е составен дел на процесот, прикажан во дијаграмот на тековите, од кој може да се види претходната и следната постапка и листите кои го документираат. в) Дали постојат оперативни пишани упатства за работа за сите постапки? Документацијата мора да биде разработена до таа мерка новите вработени со бараното образование и искуство без посебни упатства да ги извршуваат стандардните задачи (прирачник за работа) г) Дали упатствата содржат описи на внатрешните контроли ? Описот на постапките и дијаграмот на текови мораат да го вклучуваат прикажувањето на контролните точки, описот на контролните

постапки и контролорите. Одредувањето на постапките мора да ги почитува критериумите на внатрешните контроли како што се раздвојувањето на должностите, двојното потпишување, дополнителната контрола, евидентирање на отстапувањата од пропишаните постапки, континуитет на активностите, промената на ризичните работни места или воспоставувањето на дополнителна контрола. д) Раздвојување на одговорностите: Дали е обезбедено една иста личност да не извршува две или повеќе од следните обврски: предлагање, одобрување, извршување и евидентирање на работните активности? Доколку поради недоволниот број на вработени разграничувањето на должностите не е можно, мора да биде обезбедена друга контрола како што е на пример: двоен потпис, дополнителна контрола, ... ѓ) Дали актите, работните процеси и организациските шеми се ажурираат? (дата на последна промена) Мора да постои постапка со која се обезбедува нивно ажурирање и усогласеност со законите и прописите. Сите вработени на кои се однесуваат работните постапки, располагаат со најновото издание на ажурираните постапки. е) Дали е обезбедена соодветна контрола на пристапот до податоците и евиденциите? (пристап имаат само за тоа овластени лица) За пристап во компјутерските програми, вработените мораат да користат шифри кои редовно ќе ги менуваат. Работењето со документите мора да соодветствува на прописите за чување и обезбедување на одредениот степен на тајност. ж) Дали се определени и дали се спроведуваат постапки со кои раководителот го проверува извршувањето на контролните активности? Контролите се успешни ако доследно и постојано се спроведуваат. Субјектот мора да воспостави постапки врз основа на кои прима информации за функционирање на внатрешните контроли.
--

4.ИНФОРМАЦИИ И КОМУНИКАЦИИ: Овозможуваат стекнување и размена на сите информации потребни за управување, спроведување и надгледување на работењето. Субјектот мора да има воспоставено постапки и обезбедени можности за пренос на информации и комуникација во облик на редовни и итни состаноци, извештаи на работни групи, собирање и управување со информации и информации за неправилностите од страна на вработените. Исто така, треба да биде обезбедена комуникација на вработените со највисокото управно ниво со што вработените би располагале со соодветни информации за непречено извршување на своите задачи. Кај прашањата поврзани со информациите и комуникациите не се потребни дополнителни објаснувања. Во забелешката наведете ја референцата на соодветните документи кои го потврдуваат вашето тврдење.
--

5.МОНИТОРИНГ И ПРОЦЕНКА: Процесот на управување со ризикот односно системот на финансиско управување и контрола потребно е редовно да се следи, да се оценува неговата успешност и ефективност како и врз основа на тоа да се воведуваат потребните промени поради промените во работењето на субјектот односно во неговото надворешно опкружување. Основна задача на внатрешната ревизија е вреднувањето на функционирање на системот на финансискиот менаџмент и контрола, известување за слабостите и предлагање на подобрувања. Освен внатрешната ревизија, финансискиот менаџмент и контрола се следат со помош на самооценување, известување на вработените како и надворешните институции за можните неправилности и други облици на размена на информации. а) Дали е воспоставена структура на известување која обезбедува објективност и независност на внатрешната ревизија? б) Дали раководителот на субјектот реагира соодветно на препораките на внатрешната ревизија? Субјектот по правило реагира на препораките на внатрешната ревизија со соодветни промени во системот за финансиски менаџмент и контрола. в) Дали постои следење на препораките на надворешните и внатрешните ревизори за подобрување на системот за финансиски менаџмент и контрола.? Наведете дали некој е задолжен за следење на препораките на надворешните и внатрешните ревизори, како и одредување на мерките кои треба да бидат преземени. Дали се утврдени роковите во кои тие мерки ќе бидат спроведени? г) Дали постојат работни прирачници кои јасно опишуваат што треба да се спроведува и кое е лицето за контакт во случај на откривање на недостатоци на контрола? Наведете дали е пропишано кој треба да биде известен во случај на непостоење на внатрешни контроли, постоење на несоодветни контроли, односно во случај на не применување на воспоставените контроли. Во забелешката наведете ја референцата на соодветните документи кои го потврдуваат вашето тврдење. д) Дали се воспоставени процедури кои обезбедуваат упатствата (работните прирачници) да се спроведуваат во праксата и истите да се ажурираат? Во забелешката наведете ја референцата на соодветните документи кои го потврдуваат вашето тврдење.

Во прашалникот за самооценување на финансискиот менаџмент и контрола, секој одговор на поставеното прашање се бодира во распон од 1 бод (за одговор НЕ) до 5 бода (за одговор Да), молиме бодирајте ги своите одговори и соберете ги бодовите.

Прилог 3

С у б ј е к т			
РКБ број			
Место и дата			

**ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШЕНИТЕ РЕВИЗИИ И АКТИВНОСТИТЕ
НА ВНАТРЕШНАТА РЕВИЗИЈА ЗА _____ ГОДИНА¹**

I. ОПШТ ДЕЛ

1. ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
Одговорно лице - раководител на субјектот:	
Назив на единицата за внатрешна ревизија/ Име и презиме на внатрешниот ревизор ² :	
Име и презиме на раководителот на единицата за внатрешна ревизија:	
Телефон:	E-mail:
Цел на годишниот извештај за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија: Известување на Министерството за финансии, Сектор за јавна внатрешна финансиска контрола за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија со потребните податоци заради изготвување на збирен годишен извештај за системот на јавна внатрешните финансиска контрола кој се доставува до Владата на Република Македонија. Целта и улогата на внатрешната ревизија и основни обврски за известување: Внатрешната ревизија е независна активност која врши проценка на системите за внатрешна контрола, дава независно и објективно стручно мислење и совет за подобрување на работењето, помага на субјектот во остварувањето на целите со примената на системски и дисциплиниран пристап на вреднување и подобрување на ефикасноста во процесот на управување со ризиците, контролата и раководењето. Одредбата од член 28 од Законот за внатрешна ревизија во јавниот сектор пропишува дека раководителот на единицата за внатрешна ревизија и раководителот на субјектот се одговорни за подготвување на годишен ревизорски извештај.	
2. ПОДАТОЦИ ЗА ЕДИНИЦАТА ЗА ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА И ВНАТРЕШНИТЕ РЕВИЗОРИ	
2.1 Внатрешната ревизија е правно основана	Да ☐ Не ☐
2.2 Ако одговорот е ДА - наведи го називот, бројот и датумот на актот:	
2.3 Внатрешната ревизија е основана на еден од следниве начини:	
а) основана е независна единица за внатрешна ревизија која директно одговара на раководителот на субјектот б) ☐ назначени се внатрешни ревизори в) ☐ со договор за основање на заедничка единица за внатрешна ревизија г) ☐ со договор за вршење внатрешна ревизија од единица за внатрешна ревизија од друг субјект од јавниот сектор	
2.4 Единицата за внатрешна ревизија организационо и функционално е директно и единствено одговорна на раководителот на субјектот.	Да ☐ Не ☐
2.5 Ако одговорот е НЕ - наведете на кого е одговорна и зошто:	
2.6 Раководителот на единицата за внатрешна ревизија е назначен:	Да ☐ Не ☐
2.7 Ако одговорот е ДА - дали назначениот раководител на единицата за внатрешна ревизија ги исполнува условите пропишани во член 16 од Законот за внатрешна ревизија во јавниот сектор?	Да ☐ Не ☐
2.8 Кадровска екипираност на единиците за внатрешна ревизија и вреднување на работните места (внесете податоци со бројки)	

¹ Внесете ја годината за која се поднесува годишниот извештај

² Доколку не е основана единица за внатрешна ревизија

Работно место	Система- тизирано	Пополнето	Број на бодови	Вредност на бод
Раководител на единицата за внатрешна ревизија:				
- државен советник				
- раководител на сектор				
- раководител на одделение				
Внатрешен ревизор				
- советник				
- виш соработник				
- соработник				
Помлад соработник				
Вкупно				

2.9 Внатрешните ревизори ги извршуваат исклучиво работите на внатрешната ревизија:	Да ☐	Не ☐
2.10 Ако одговорот е НЕ - Наведи кои и зошто ги извршуваат:		
2.11 Внатрешните ревизори имаат целосно, слободно и неограничено право на пристап до:		
а) целокупната документација: Да ☐ Не ☐		
б) податоците и информациите од сите носители на податоци: Да ☐ Не ☐		
в) раководителот на субјектот: Да ☐ Не ☐		
г) лица (раководители и вработени): Да ☐ Не ☐		
д) материјалните средства: Да ☐ Не ☐		
2.12 Ако одговорот е НЕ - наведи зошто:		
Користење на средства од Европската унија	Да ☐	Не ☐
2.13 Субјектот користи средства од Европската унија	Да ☐	Не ☐
2.14 Ако одговорот е ДА - наведи кои:		
3. ПРИМЕНА НА СТАНДАРДИТЕ И МЕТОДОЛОГИЈАТА НА РАБОТА НА ВНАТРЕШНАТА РЕВИЗИЈА		
3.1 Внатрешните ревизори имаат примерок од Прирачникот за внатрешна ревизија	Да ☐	Не ☐
3.2 Внатрешните ревизори, освен Прирачникот за внатрешна ревизија добиен од централната единица за хармонизација на внатрешната ревизија, имаат и сопствено упатство за работа на единицата?	Да ☐	Не ☐
3.3 Ако одговорот е ДА - дали е доставено до централната единица за хармонизација на внатрешната ревизија?	Да ☐	Не ☐
3.4 Внатрешните ревизори при извршувањето на поединечните ревизии во целост се придржуваат на фазите од ревизорскиот процес пропишани во Прирачникот за внатрешна ревизија	Да ☐	Не ☐
3.5 Ако одговорот е НЕ - наведи ги причините:		

Примена на Повелбата за внатрешна ревизија:		
3.6 Раководителот на субјектот и раководителот на единицата за внатрешна ревизија имаат потпишано Повелба за внатрешна ревизија:	Да ☐	Не ☐
3.7 Ако одговорот е НЕ - наведете ги причините:		
3.8 Повелбата за внатрешна ревизија е доставена до централната единица за хармонизација на внатрешната ревизија	Да ☐	Не ☐
3.9 Ако одговорот е НЕ - наведете ги причините:		
Примена на Кодексот за професионална етика на внатрешните ревизори		
3.10 Внатрешните ревизори се придржуваат на начелата и правилата на Кодексот за професионална етика	Да ☐	Не ☐
3.11 Ако одговорот е НЕ - наведете зошто и кои се случаите на непридржување:		
Извршување на внатрешната ревизија		
3.12 Стратешкиот план за внатрешна ревизија е изготвен врз основа на темелна проценка на ризиците:	Да ☐	Не ☐
3.13 Ако одговорот е НЕ - наведете ги причините:		
3.14 Стратешкиот план за внатрешна ревизија го одобрува раководителот на субјектот во согласност со одредбите во член 23, став 1 од Законот за внатрешна ревизија во јавниот сектор:	Да ☐	Не ☐
3.15 Ако одговорот е НЕ – наведете ги причините:		
3.16 Годишниот план за внатрешна ревизија е изготвен врз основа на Стратешкиот план за внатрешна ревизија ⁶ :	Да ☐	Не ☐
3.17 Ако одговорот е НЕ – наведете ги причините:		
3.18 Годишниот план за внатрешна ревизија го одобрува раководителот на субјектот во согласност со одредбата на член 23, став 1 од Законот за внатрешна ревизија во јавниот сектор:	Да ☐	Не ☐
3.19 Ако одговорот е НЕ – наведете ги причините:		
Извршување на годишниот план за внатрешна ревизија⁷:		
3.20 Вкупен број на планирани ревизии согласно годишниот план		
3.21 Вкупен број на дополнително планирани ревизии (ad hoc)		
3.22 Вкупен број на извршени ревизии за кои се изработени (издадени) конечни ревизорски извештаи		
3.23 Причини за неизвршување на планираниот број на внатрешни ревизии - (наведете ги причините)		
3.24 На раководителот на субјектот му се доставува конечен ревизорски извештај веднаш по завршување на секоја спроведена ревизија	Да ☐	Не ☐
3.25 Ако одговорот е Не - наведете како му се доставува конечниот ревизорски извештај на раководителот: а) ☐ на раководителот на субјектот му се доставуваат сите ревизорски извештаи на крај на годината б) ☐ на раководителот на субјектот му се доставуваат повремено повеќе извештаи в) ☐ на други начини (наведете како)		
3.26 Раководителот на субјектот изготвува и одлучува за Акциониот план кој вклучува прифаќање на препораките и активностите кои треба да се преземат во согласност со член 22 став 1, точка г) од Законот за внатрешна ревизија во јавниот сектор.	Да ☐	Не ☐
3.27 Ако одговорот е НЕ - наведете ги причините:		
3.28 За дадените препораки во ревизорските извештаи, единицата за внатрешна ревизија/внатрешниот ревизор има изготвено база на податоци за следење на имплементација на препораките:	Да ☐	Не ☐
3.29 Ако одговорот е НЕ - наведи ги причините:		

⁶ Се однесува на годишен план кој се носи за годината која следува во однос на годината за која се однесува годишниот извештај

⁷ Се однесува на годината за која извештајот се поднесува

3.30 Раководителот на единицата за внатрешна ревизија го следи спроведувањето на препораките од извршената ревизија и акционите планови согласно член 17 став 1, точка к) од Законот за внатрешна ревизија во јавниот сектор.	Да ☐ Не ☐
3.31 Ако одговорот е НЕ - наведете ги причините:	
Број на препораки во ревизорските извештаи/ акционите планови и број на спроведени препораки до крајот на извештајната година:	
3.32 Број на дадени препораки во ревизорските извештаи	
3.33 Број на спроведени препораки	
3.34 Број на делумно спроведени препораки	
3.35 Број на неспроведени препораки	
3.36 Ако постојат неспроведени препораки, наведете ги причините за неспроведување	
Потрошени ревизорски денови за извршување на внатрешните ревизии во извештајната година:	
3.37 Вкупно потрошени ревизорски денови за сите внатрешни ревизори (напиши број)	
3.38 Просечно потрошени ревизорски денови за извршените ревизии (напиши број)	
3.39 а) Процент на потрошени ревизорски денови за извршените првично планирани ревизии со годишниот план:	б)Процент на потрошени ревизорски денови за извршените дополнителни (ad-hoc) ревизии: Вкупно:100%

II. ПОСЕБЕН ДЕЛ

1. ПРЕГЛЕД НА ИЗВРШЕНИ РЕВИЗИИ И ОТСТАПУВАЊА ОД ГОДИШНИОТ РЕВИЗОРСКИ ПЛАН, СО НАВЕДУВАЊЕ НА ПРИЧИНИТЕ ЗА ОТСТАПУВАЊЕ ИЛИ НЕИЗВРШУВАЊЕ НА ПЛАНОТ
Наведете ги сите извршени ревизии во извештајната година со значајните наоди и препораки, како и извршното резиме за секоја ревизија
1.1 Назив на ревизијата
Наоди ⁸
Препораки ⁹
Извршно резиме ¹⁰
1.2 Назив на ревизијата
Наоди
Препораки
Извршно резиме
1.3 Назив на ревизијата
Наоди
Препораки
Извршно резиме
1.4 Назив на ревизијата
Наоди
Препораки
Извршно резиме
1.5 Назив на ревизијата
Наоди
Препораки
Извршно резиме
1.6 Назив на ревизијата
Наоди
Препораки
Извршно резиме
1.7 Назив на ревизијата
Наоди

⁸ Внесете ги значајните наоди во поединечните ревизии

⁹ Внесете ги значајните препораки, кои се однесуваат на внесените значајни наоди

¹⁰ Внесете го текстот на извршното резиме кој се однесува на наведената поединечна ревизија во целост

Препораки
Извршно резиме
1.8 Назив на ревизијата
Наоди
Препораки
Извршно резиме
1.9 Назив на ревизијата
Наоди
Препораки
Извршно резиме
1.10 Назив на ревизијата
Наоди
Препораки
Извршно резиме
2. СЛУЧАИ НА НЕПОЧИТУВАЊЕ ИЛИ ПОГРЕШНО ПРИМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНИТЕ И ДРУГИТЕ ПРОПИСИ, КАКО И СОМНЕЖИ ЗА ИЗМАМИ
2.1 Наведете ги накратко случаите на непочитување или погрешно применување на законите и другите прописи, како и сомнежите за измами утврдени во текот на извршувањето на ревизиите
3. АКТИВНОСТИ КОИ ГИ ПРЕЗЕМАЛ РАКОВОДИТЕЛОТ НА СУБЈЕКТОТ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗНАЧАЈНИТЕ ПРЕПОРАКИ, КАКО И ЗНАЧАЈНИ ПРЕПОРАКИ КОИ НЕ СЕ СПРОВЕДЕНИ
3.1 Наведете ги накратко значајните активности кои ги презел раководителот на субјектот за спроведување на препораките од ревизорските извештаи:
3.2 Наведете ги накратко значајните препораки од ревизорските извештаи кои не се спроведени:
4. ГЛАВНИ ЗАКЛУЧОЦИ КОИ СЕ ОДНЕСУВААТ НА ФУНКЦИОНИРАЊЕТО НА СИСТЕМОТ ЗА ФИНАНСИСКИ МЕНАЏМЕНТ И КОНТРОЛА, КАКО И ДАДЕНИТЕ ПРЕПОРАКИ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА РАБОТЕЊЕТО НА СУБЈЕКТОТ
5. ПРЕДЛОЗИ ЗА РАЗВОЈ НА ВНАТРЕШНАТА РЕВИЗИЈА
5.1 Наведете ги накратко активностите кои се планирани или реализирани за развојот на внатрешната ревизија во вашата институција:
5.2 Ваши предлози за развој и унапредување на внатрешната ревизија (во целина):
КОМЕНТАРИ:

Адреса на субјектот:

.....
(потпис на раководителот на единицата за внатрешна ревизија/
внатрешниот ревизор)

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА

99.

Врз основа на член 9, а во врска со член 6 став 1 алинеја 1 од Законот за градежни производи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 39/06), министерот за економија објавува

**СПИСОК
ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА СПИСОКОТ НА МАКЕДОНСКИ НАЦИОНАЛНИ СТАНДАРДИ
КОИ СЕ ПРИФАТЕНИ, ХАРМОНИЗИРАНИ СТАНДАРДИ**

Списокот на македонски национални стандарди кои се прифатени, хармонизирани стандарди („Службен весник на Република Македонија“ бр. 64/07), се дополнува со следниве стандарди:

Ознака на македонскиот стандард	Назив на стандардот	Европски стандард	Ознака на дополнителен стандард	Систем за потврдување на сообразност	Почеток на употреба на стандардот	
					Преоден период	Задолжително
1	2	3	4	5	6	7
МКС EN 54-4:2006/ A2:2007	Системи за откривање пожар и аларми за пожар – Дел 4: Опрема за снабдување со електрична енергија – Амандман 2 Fire detection and fire alarm systems - Part 4: Power supply equipment - Amendment 2	EN 54-4:1997 / A2:2006		1	15.12.2007	15.12.2009
МКС EN 54-7:2006/ A2:2007	Системи за откривање пожар и аларми за пожар – Дел 7: Детектори на чад – Детектори на точна локација кои користат распрскана светлина, емитувана светлина или јонизација – Амандман 2 Fire detection and fire alarm systems - Part 7: Smoke detectors - Point detectors using scattered light, transmitted light or ionization - Amendment 2	EN 54-7:2000 / A2:2006		1	15.12.2007	15.12.2009
МКС EN 54-10/ A1:2007	Системи за откривање на пожар и аларми за пожар – Дел 10: Откривачи на пламен – Детектори на точна локација Fire detection and fire alarm systems - Part 10: Flame detectors - Point detectors	EN 54-10:2002/ A1:2005		1	15.12.2007	15.12.2009
МКС EN 54-11/ A1:2007	Системи за откривање на пожар и аларми за пожар – Дел 11: Рачни известувачи Fire detection and fire alarm systems - Part 11: Manual call points	EN 54-11:2001/A1:2005		1	15.12.2007	15.12.2009

Ознака на македонскиот стандард	Назив на стандардот	Европски стандард	Ознака на дополнителен стандард	Систем за потврдување на сообразност	Почеток на употреба на стандардот	
					Преоден период	Задолжително
1	2	3	4	5	6	7
МКС EN 54-17:2007	Системи за откривање на пожар и аларми за пожар – Дел 17: Изолатори за краток спој Fire detection and fire alarm systems - Part 17: Short-circuit isolators	EN 54-17:2005		1	15.12.2007	15.12.2009
МКС EN 54-18:2007	Системи за откривање на пожар и аларми за пожар – Дел 18: Влезно/излезни уреди Fire detection and fire alarm systems - Part 18: Input/output devices	EN 54-18:2005		1	15.12.2007	15.12.2009
МКС EN 54-20:2007	Откривање пожар и системи за пожарен аларм – Дел 20: Аспираторски детектори на чад Fire detection and fire alarm systems - Part 20: Aspirating smoke detectors	EN 54-20:2006		1	15.12.2007	15.12.2009
МКС EN 54-21:2007	Откривање пожар и системи за пожарен аларм – Дел 21: Пренос на аларм и опрема за одредување лажни предупредувања Fire detection and fire alarm systems - Part 21: Alarm transmission and fault warning routing equipment	EN 54-21:2006		1	15.12.2007	15.12.2009
МКС EN 179/A1:2006	Оков - Уреди за итен излез, кои се управуваат со рачен лост или рачка – Барања и методи за испитување Building hardware - Emergency exit devices operated by a lever handle or push pad - Requirements and test methods	EN 179:1997/A1:2001		1	15.12.2007	15.12.2009
МКС EN 681-1/A1/A2:2006	Еластомерни заптивки - Барања за материјали за заптивки на споеви на цевки за довод и одвод на вода - Дел 1: Вулканизирана гума Elastomeric seals - Materials requirements for pipe joint seals used in water and drainage applications - Part 1: Vulcanized rubber	EN 681-1:1996/A1:1998/A2:2002		4	15.12.2007	15.12.2008
МКС EN 998-1:2006	Спецификација за малтер во ѕидарство – Дел 1: Малтер за грубо и фино малтерисување Specification for mortar for masonry - Part 1: Rendering and plastering mortar	EN 998-1:2003		4	15.12.2007	15.12.2008

Ознака на македонскиот стандард	Назив на стандардот	Европски стандард	Ознака на дополнителен стандард	Систем за потврдување на сообразност	Почеток на употреба на стандардот	
					Преоден период	Задолжително
1	2	3	4	5	6	7
МКС EN 1125/ A1:2006	Оков - Уреди за излез во случај на паника, кои се управуваат со хоризонтална шипка – Барања и методи за испитување Building hardware - Panic exit devices operated by horizontal bar - Requirements and test methods	EN 1125:1997/ A1:2001		1	15.12.2007	15.12.2009
МКС EN 1168:2006	Бетонски префабрикати – Монтажни плочи (оплеснати плочи) Precast concrete products - Hollow core slabs	EN 1168:2005		2+	15.12.2007	15.06.2009
МКС EN 1338:2006/ Кор:2007	Бетонски блокови за попложување – Барања и методи за тестирање) – Коригендум Concrete paving blocks - Requirements and test methods - Corrigendum	EN 1338:2003/ AC:2006		4	15.12.2007	15.12.2008
МКС EN 1339:2006/ Кор:2007	Бетонски плочи за попложување – Барања и методи за тестирање Коригендум Concrete paving flags - Requirements and test methods - Corrigendum	EN 1339:2000/ AC:2006		4	15.12.2007	15.12.2008
МКС EN 1340:2006/ кор:2007	Бетонски ивичници за тротоари – Барања и методи за тестирање – Коригендум Concrete kerb units - Requirements and test methods - Corrigendum	EN 1340:2003/ AC:2006		4	15.12.2007	15.12.2008
МКС EN 1520/ Кор:2006	Готови армирани монтажни елементи од лесен бетон Prefabricated reinforced components of lightweight aggregate concrete with open structure	EN 1520:2002/ AC:2002		2+,4	15.12.2007	15.06.2009
МКС EN 1857:2006	Оџаци – Компоненти – Бетонски облоги за одводници на чад Chimneys – Components – Concrete flue liners	EN 1857:2003		2+	15.12.2007	15.06.2009

Ознака на македонскиот стандард	Назив на стандардот	Европски стандард	Ознака на дополнителен стандард	Систем за потврдување на сообразност	Почеток на употреба на стандардот	
					Преоден период	Задолжително
1	2	3	4	5	6	7
МКС EN 1916:2006/ Кор:2007	Неармирани бетонски цевки и цевни спојни елементи (фитинзи), армирани бетонски цевки и цевни спојни елементи (фитинзи) и бетонски цевки и цевни спојни елементи (фитинзи) со челични влакна (идентичен со- Коригендум Concrete pipes and fittings, unreinforced, steel fibre and reinforced - Corigendum	EN 1916:2002/ AC:2006		4	15.12.2007	15.12.2008
МКС EN 1917:2006/ Кор:2007	Неармирани, армирани и бетонски отвори со челични влакна за пристап и простории за контрола- Коригендум Concrete manholes and inspection chambers, unreinforced, steel fibre and reinforced - Corigendum	EN 1917:2002/ AC:2006		4	15.12.2007	15.12.2008
МКС EN 10210-1:2007	Топло обработени конструктивни шупливи профили од нелегирани и фино гранулирани челици – Дел 1: Технички услови за испорак Hot finished structural hollow sections of non-alloy and fine grain steels - Part 1: Technical delivery conditions	EN 10210-1:2006		1,3,4	15.12.2007	15.06.2009
МКС EN 10219-1:2007	Ладно обликувани заварени конструктивни шупливи профили од нелегирани и фино гранулирани челици – Дел 1: Технички услови за испорак Cold formed welded structural hollow sections of non-alloy and fine grain steels - Part 1: Technical delivery conditions	EN 10219-1:2006		1,3,4	15.12.2007	15.06.2009

Ознака на македонскиот стандард	Назив на стандардот	Европски стандард	Ознака на дополнителен стандард	Систем за потврдување на сообразност	Почеток на употреба на стандардот	
					Преоден период	Задолжително
1	2	3	4	5	6	7
МКС EN 12094-5:2007	Фиксни системи за противпожарна заштита – Делови за системите за гасење пожар со гас – Дел 5: Барања и методи за тестирање вентили со избирач на висок и низок притисок и барања и методи за тестирање нивните погонски активатори на системите со CO2 Fixed firefighting systems - Components for gas extinguishing systems - Part 5: Requirements and test methods for high and low pressure selector valves and their actuators for CO2 systems.	EN 12094-5:2006		1	15.12.2007	15.12.2009
МКС EN 12094-6:2007	Фиксни системи за противпожарна заштита – Делови за системите за гасење пожар со гас – Дел 6: Барања и методи за тестирање неелектрични блокатори на системите со CO2 Fixed firefighting systems - Components for gas extinguishing systems - Part 6: Requirements and test methods for non-electrical disable devices for CO2 systems	EN 12094-6:2006		1	15.12.2007	15.12.2009
МКС EN 12094-8:2007	Фиксни системи за противпожарна заштита – Делови за системите за гасење пожар со гас – Дел 8: Барања и методи на испитување на спојки Fixed firefighting systems - Components for gas extinguishing systems - Part 8: Requirements and test methods for connectors	EN 12094-8:2006		1	15.12.2007	15.12.2009
МКС EN 12094 - 13:2006	Фиксни системи за противпожарна заштита – Делови за системите за гасење пожар со гас – Дел 13: Барања и методи за тестирање контролни и неповратни вентили Fixed firefighting systems - Components for gas extinguishing systems - Part 13: Requirements and test methods for check valves and non-return valves	EN 12094-13:2001		1	15.12.2007	15.12.2009

Ознака на македонскиот стандард	Назив на стандардот	Европски стандард	Ознака на дополнителен стандард	Систем за потврдување на сообразност	Почеток на употреба на стандардот	
					Преоден период	Задолжително
1	2	3	4	5	6	7
МКС EN 12101-1/ A1:2007	Системи за контрола на чад и топлина - Дел 2: Спецификација за вентилатори за отстранување природен чад и топлина Smoke and heat control systems - Part 2: Specification for natural smoke and heat exhaust ventilators	EN 12101-1:2005/ A1:2006		1	15.12.2007	15.12.2009
МКС EN 12101-6:2006/ Kor:2007	Системи за контрола на чад и топлина - Дел 6: Спецификација на системите со диференцијален притисок - Гарнитури - КОРЕГЕНДУМ Smoke and heat control systems - Part 6: Specification for pressure differential systems - Kits	EN 12101-6:2005/ AC:2006		1	15.12.2007	15.12.2009
МКС EN 12101-10:2007	Системи за контрола на чад и топлина - Дел 10: Снабдувачи на енергија Smoke and heat control systems - Part 10: Power supplies	EN 12101-10:2005		1	15.12.2007	15.12.2009
МКС EN 12259-2/ A1:2006	Фиксни системи за противпожарна заштита - Делови за прскалки и за системите за распрскување вода - Дел 2: Вентилни склопки за аларм во влажна изведба - Fixed firefighting systems - Components for sprinkler and water spray systems - Part 2: Wet alarm valve assemblies	EN 12259-2:1999/ A1:2001		1	15.12.2007	15.12.2009
МКС EN 12620/ Kor:2006	Агрегати за бетон Aggregates for concrete	EN 12620:2002/ AC:2004		2+,4	15.12.2007	15.06.2009
МКС EN 12794:2006	Бетонски префабрикати - Шипови за фундамирање Precast concrete products - Foundation piles	EN 12794:2005		2+	15.12.2007	15.12.2009
МКС EN 12809:2006/ A1:2006/Kor:2007	Котли за греење на цврсто гориво во домаќинството - Номинален топлински капацитет до 50 kW - Барања и методи на тестирање - КОРИГЕНДУМ Residential independent boilers fired by solid fuel - Nominal heat output up to 50 kW - Requirements and test methods	EN 12809:2001/ A1:2004/AC:2006		3	15.12.2007	15.12.2008

Ознака на македонскиот стандард	Назив на стандардот	Европски стандард	Ознака на дополнителен стандард	Систем за потврдување на сообразност	Почеток на употреба на стандардот	
					Преоден период	Задолжително
1	2	3	4	5	6	7
МКС EN 12815:2006/ A1:2006/Кор:2007	Печки на цврсто гориво за домаќинство - Барања и методи на тестирање - КОРИГЕНДУМ Residential cookers fired by solid fuel - Requirements and test methods	EN 12815:2001/ A1:2004/AC:2006		3	15.12.2007	15.12.2008
МКС EN 12839:2006	Фабрички изработени производи од бетон Готови бетонски блокови – Елементи за огради Precast concrete products - Elements for fences	EN 12839:2001		4	15.12.2007	15.12.2008
МКС EN 12843:2006	Бетонски префабрикати – Јарболи и столбови Precast concrete products - Masts and poles	EN 12843:2004		4	15.12.2007	15.12.2008
МКС EN 12860:2006	Врзвни средства на база на гипс за гипсени тестирање блокови - Дефиниции, барања и методи за тестирање Gypsum based adhesives for gypsum blocks - Definitions, requirements and test methods	EN 12860:2001		3,4	15.12.2007	15.06.2009
МКС EN 13043:2006/ Кор:2006	Агрегати за битуменски мешавини и површински третман за патишта, аеродроми и други сообраќајни површини - КОРИГЕНДУМ Aggregates for bituminous mixtures and surface treatments for roads, airfields and other trafficked areas	EN 13043:2002/ AC:2004		2+,4	15.12.2007	15.06.2009
МКС EN 13055-1/ Кор:2006	Лесни агрегати – Дел 1: Лесни агрегати за бетон, малтер и цементен малтер Lightweight aggregates - Part 1: Lightweight aggregates for concrete, mortar and grout	EN 13055-1:2002/ AC:2004		2+,4	15.12.2007	15.06.2009
МКС EN 13055-2:2006	Лесни агрегати – Дел 2: Лесни агрегати за битуменски мешавини, лесни агрегати за површинска обработка и лесни агрегати за примена во неврзана и во врзана состојба Lightweight aggregates - Part 2: Lightweight aggregates for bituminous mixtures and surface treatments and for unbound and bound applications	EN 13055-2:2004		2+,4	15.12.2007	15.06.2009

Ознака на македонскиот стандард	Назив на стандардот	Европски стандард	Ознака на дополнителен стандард	Систем за потврдување на сообразност	Почеток на употреба на стандардот	
					Преоден период	Задолжително
1	2	3	4	5	6	7
МКС EN 13139/ Кор:2006	Малтерни маси Aggregates for mortar	EN 13139:2002/ AC:2004		2+4	15.12.2007	15.12.2008
МКС EN 13165:2006/ A2:2007	Производи за топлинска изолација на згради - Фабрички производи од тврда полиуретанска пена (PUR)- Спецификација Амандман 2 Thermal insulation products for buildings - Factory made rigid polyurethane foam (PUR) products - Specification	EN 13165:2001/ A2:2004		1,3,4	15.12.2007	15.06.2009
МКС EN13224/ Кор:2006	Бетонски префабрикати – Ребрести подни елементи Precast concrete products - Ribbed floor elements	EN 13224:2004/ AC:2005		2+	15.12.2007	15.12.2009
МКС EN 13225:2006	Бетонски префабрикати и – Линиски конструктивни елементи Precast concrete products - Linear structural elements	EN 13225:2004		2+	15.12.2007	15.12.2009
МКС EN 13229:2006/ A2:2006Кор:2006	Уреди за вградување, во кои спаѓаат и камини на цврсти горива - Барања и методи на тестирање - КОРИГЕНДУМ Inset appliances including open fires fired by solid fuels - Requirements and test methods	EN 13229:2001/ A2:2004/AC:2006		3	15.12.2007	15.12.2008
МКС EN 13240:2006/ A2:2006/Кор:2007	Собни грејни тела на цврсто гориво - Барања и методи за тестирање - КОРИГЕНДУМ Room heaters fired by solid fuel - Requirements and test methods	EN13240:2001/ A2:2004/AC:2006		3	15.12.2007	15.12.2008
МКС EN 13241-1:2006	Индустриски, комерцијални и гаражни врати и порти - Стандард за производот - Дел 1: Производи без огноотпорност или без контрола на чад Industrial, commercial and garage doors and gates - Product standard - Part 1: Products without fire resistance or smoke control characteristics	EN 13241-1:2003		1,3	15.12.2007	15.06.2009

Ознака на македонскиот стандард	Назив на стандардот	Европски стандард	Ознака на дополнителен стандард	Систем за потврдување на сообразност	Почеток на употреба на стандардот	
					Преоден период	Задолжително
1	2	3	4	5	6	7
МКС EN 13242/ Кор:2006	Агрегати за неврзани и за хидраулички врзани материјали, кои се користат во градежништвото и во изградбата на патишта Aggregates for unbound and hydraulically bound materials for use in civil engineering work and road construction	EN 13242:2002/ AC:2004		2+,4	15.12.2007	15.06.2009
МКС EN 13254/ A1:2006	Геотекстили и геотекстилни производи - Потребни карактеристики за нивна употреба во изградбата на акумулации и брани Geotextiles and geotextile-related products - Characteristics required for use in the construction of reservoirs and dams	EN 13254:2000/ A1:2005		2+,4	15.12.2007	15.06.2009
МКС EN 13255/ A1:2006	Геотекстили и геотекстилни производи - Потребни карактеристики за нивна употреба во изградбата на канали Geotextiles and geotextile-related products - Characteristics required for use in the construction of canals	EN 13255:2000/ A1:2005		2+,4	15.12.2007	15.06.2009
МКС EN 13256:2006	Геотекстили и геотекстилни производи - Потребни карактеристики за нивна употреба во изградбата на тунели и подземни објекти - Geotextiles and geotextile-related products - Characteristics required for use in the construction of tunnels and underground structures	EN 13256:2000		2+,4	15.12.2007	15.06.2009
МКС EN 13257/ A1:2006	Геотекстили и геотекстилни производи - Потребни карактеристики за нивна употреба во изградбата на депонии за цврст отпад - Geotextiles and geotextile-related products - Characteristics required for use in solid waste disposals	EN 13257:2000/ A1:2005		2+,4	15.12.2007	15.06.2009

Ознака на македонскиот стандард	Назив на стандардот	Европски стандард	Ознака на дополнителен стандард	Систем за потврдување на сообразност	Почеток на употреба на стандардот	
					Преоден период	Задолжително
1	2	3	4	5	6	7
МКС EN 13265/A1:2006	Геотекстили и геотекстилни производи - Потребни карактеристики за нивна употреба во проекти за задржување на течен отпад Geotextiles and geotextile-related products - Characteristics required for use in liquid waste containment projects	EN 13265:2000/A1:2005		2+4	15.12.2007	15.06.2009
МКС EN 13383-1/Kop:2006	Делкан камен - Дел 1: Спецификација (Armoustone - Part 1: Specification)	EN 13383-1:2002/AC:2004		4	15.12.2007	15.12.2008
МКС EN 13450/Kop:2006	Агрегати за железнички товар Aggregates for railway ballast	EN 13450:2002/AC:2004		2+4	15.12.2007	15.06.2009
МКС EN 13693:2006	Бетонски префабрикати - Специјални елементи за покриви Precast concrete products - Special roof elements	EN 13693:2004		2+	15.12.2007	15.12.2009
МКС EN 13747:2006	Бетонски префабрикати - Подни елементи за подни системи Precast concrete products - Floor plates for floor systems	EN 13747:2005		2+	15.12.2007	15.06.2009
МКС EN 13748-1/A1/Kop:2006	Терацо плочки - Дел 1: Терацо плочки за внатрешна употреба Terrazzo tiles - Part 1: Terrazzo tiles for internal use	EN 13748-1:2004 / A1:2005 / AC:2005		4	15.12.2007	15.12.2008
МКС EN 13748-2:2006	Терацо плочки - Дел 2: Терацо плочки за надворешна употреба Terrazzo tiles - Part 2: Terrazzo tiles for external use	EN 13748-2:2004		4	15.12.2007	15.12.2008
МКС EN 13978 - 1:2006	Бетонски префабрикати - Готови бетонски гаражи - Дел 1: Барања за армирани гаражи, монолитни или такви кои се состојат од една просторија со собни димензии Precast concrete products - Precast concrete garages - Part 1: Requirements for reinforced garages monolithic or consisting of single sections with room dimensions	EN 13978-1:2005		2+	15.12.2007	15.06.2009

Ознака на македонскиот стандард	Назив на стандардот	Европски стандард	Ознака на дополнителен стандард	Систем за потврдување на сообразност	Почеток на употреба на стандардот	
					Преоден период	Задолжително
1	2	3	4	5	6	7
MKS EN 14081 - 1:2007	Дрвени конструкции – Оценка на јакоста на дрвени конструкции со правоаголни спровитни секции. Дел 1: Општи барања. Timber structures - Strength graded structural timber with rectangular cross section - Part 1: General requirements.	EN 14081 – 1:2005		1,2+	15.12.2007	15.12.2009
MKS EN 14351-1:2007	Прозори и врати – Стандарден производ, изведбени својства – Дел 1: Прозори и надорешни проодни врати, не огноотпорни или без контрола на чад. Windows and doors - Product standard, performance characteristics - Part 1: Windows and external pedestrian doorsets without resistance to fire and/or smoke leakage characteristics	EN 14351-1:2006		4	15.12.2007	15.12.2008
MKS EN 14528:2007	Биде – функционални барања и методи на тестирање Bidets - Functional requirements and test methods	EN 14528:2005		4	15.12.2007	15.12.2008
MKS EN 14889-1:2007	Влакнести материјали за бетон – Дел 1: Челични влакна – Дефиниции, технички услови и сообразност Fibres for concrete - Part 1: Steel fibres - Definitions, specifications and conformit	EN 14889-1:2006		2+4	15.12.2007	15.06.2009
MKS EN 14889-2:2007	Влакнести материјали за бетон – Дел 2: Полимерни влакна – Дефиниции, технички услови и зност Fibres for concrete - Part 2: Polymer fibres - Definitions, specifications and conformity.	EN 14889-2:2006		2+4	15.12.2007	15.06.2009
MKS EN 14904:2007	Површини за спортски зони – Површини наменети за повеќе спортски во сала – Технички услови Surfaces for sports areas - Indoor surfaces for multi-sports use – Specification	EN 14904:2006		2+4	15.12.2007	15.06.2009
MKS EN 14909:2007	Совитливи плочи за водонепропусност – Пластични и гумени слоеви против влага – Дефиниции и карактеристики Flexible sheets for waterproofing - Plastic and rubber damp proof courses - Definitions and characteristics	EN 14909:2006		3,4	15.12.2007	15.12.2008

Ознака на македонскиот стандард	Назив на стандардот	Европски стандард	Ознака на дополнителен стандард	Систем за потврдување на сообразност	Почеток на употреба на стандардот	
					Преоден период	Задолжително
1	2	3	4	5	6	7
МКС EN 14915:2007	Обложување и опшивање со масивно дрво - Карактеристики, оценка на сообразност и означување. (идентичен со Solid wood panelling and cladding - Characteristics, evaluation of conformity and marking	EN 14915:2006		2+	15.12.2007	15.06.2009
МКС EN 14967:2007	Совитливи плочи за водонепропусност – Битуменски слоеви за заштита од влага – Дефиниции и карактеристики Flexible sheets for waterproofing - Bitumen damp proof courses - Definitions and characteristics	EN 14967:2006		2+,4	15.12.2007	15.06.2009
МКС EN 15088:2007	Алуминиум и алуминиумски легури – Структурални производи за градежни работи – Технички услови за инспекција и испорака Aluminium and aluminium alloys - Structural products for construction works - Technical conditions for inspection and delivery	EN 15088:2005		2+	15.12.2007	15.06.2009

Овој список влегува во сила наредниот ден од денот на објавување во “Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-97473

17 декември 2007 година

Скопје

Министер,
Вера Рафајловска, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО**100.**

Врз основа на член 48 од Законот за заштита на населението од заразни болести („Службен весник на Република Македонија“ бр. 66/2004), министерот за здравство, донесе

**П РА В И Л Н И К
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА НАЧИНОТ НА ВРШЕЊЕ, СОДРЖИНАТА НА ПРЕГЛЕДИТЕ, ВИДОВИТЕ НА ПРЕГЛЕДИТЕ И РОКОВИТЕ НА ВРШЕЊЕТО НА ЗАДОЛЖИТЕЛНИТЕ ЗДРАВСТВЕНО - ХИГИЕНСКИ ПРЕГЛЕДИ НА ВРАБОТЕНИТЕ**

Член 1

Во Правилникот за начинот на вршење, содржината на прегледите, видовите на прегледите и роковите на вршењето на задолжителните здравствено-хигиенски прегледи на вработените („Службен весник на Република Македонија“ бр. 152/2007), во член 5 став 1 по точката 1 се додава нова точка 2 која гласи:

„2. земање материјал од нос и грло и бактериолошки преглед на *Staphylococcus aureus*“

Точките 2, 3 и 4 стануваат точки 3, 4 и 5.

Член 2

Во членот 7 во ставот 2 точката на крајот од реченицата се брише и се додаваат зборовите: „и Дирекцијата за храна.“.

Член 3

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 20-900

31 декември 2007 година

Скопје

Министер,
д-р **Имер Селмани**, с.р.**МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ****101.**

Врз основа на член 88 став 7 од Законот за управување со отпад („Службен весник на Република Македонија“ бр. 68/2004 и 107/07), министерот за животна средина и просторно планирање донесе

**П РА В И Л Н И К
ЗА КРИТЕРИУМИТЕ ЗА ПРИФАЌАЊЕ НА ОТПАДОТ ВО ДЕПОНИИТЕ ОД СЕКОЈА КЛАСА, ПОДГОТВИТЕЛНИТЕ ПОСТАПКИ ЗА ПРИФАЌАЊЕ НА ОТПАДОТ, ОПШТИ ПОСТАПКИ ЗА ТЕСТИРАЊЕ, ЗЕМАЊЕ МОСТРИ И ПРИФАЌАЊЕ НА ОТПАДОТ**

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат критериумите за прифаќање на отпадот во депониите од секоја класа, подготвителните постапки за прифаќање на отпадот, општи постапки за тестирање, земање мостри и прифаќање на отпадот.

Член 2

Одделни поими употребени во овој правилник го имаат следното значење:

- подземно складирање е инсталација за трајно складирање на отпадот во длабока геолошка шуплина како што е рудник на сол или на калиум;
- исцедок е течност што се цеди низ депонираниот отпад и се емитува од или е содржан во депонијата;

- гас од депонијата се сите гасови што се создаваат од депонираниот отпад;

- елуат е раствор што се добива со лабораториски тест за исцедување;

- течен отпад е отпад во течна форма, вклучувајќи ги и отпадните води, но со исклучок на талогот;

- изолирана населба е населба што нема повеќе од 500 жители во општината или во населбата, односно што нема повеќе од пет жители по квадратен километар и каде што оддалеченоста од најблиската урбана агломерација, со најмалку 250 жители на квадратен километар, не е помала од 50 км, или со тежок друмски пристап до ваквите најблиски агломерации, што се должи на непогодните временски услови во поголем дел од годината.

Член 3

(1) Прифаќањето на отпадот на една депонија може да се изврши само доколку се знаат:

- составот на отпадот;
- способноста за исцедување на отпадот;
- промените на состојбата односно однесувањето на отпадот на подолг временски период и
- попрецизни податоци за општите својства на отпадот што треба да се депонира.

(2) Прифаќање на отпадот на различни класи на депонии се базира врз основа на методите за анализа на отпадот и граничните вредности на клучните параметри за својствата на отпадот или врз основа на класификацијата на отпадот според изворот на создавање, видовите и карактеристики согласно Листата на видови на отпад.

(3) Постапките и критериумите за прифаќање на отпадот се утврдени во Прилог бр.1 кој е составен дел на овој правилник.

(4) При утврдување на критериумите за прифаќање на отпадот во соодветната класа на депонии треба да се земе во предвид заштитата на животната средина, а посебно заштитата на подземните и површинските води, заштита на системите за заштита на животната средина како што се облоги и системи за третман на исцедоците, заштита на корисните процеси за стабилизирање на отпадот во границите на депонијата и заштита од опасностите по човековото задржје.

(5) Критериумите за прифаќање на отпадот засновани на неговите својства се:

- видот на отпадот;
- вкупниот состав на отпадот и неговите својства;
- ограничувањето на количеството органски материји во отпадот;
- барања или ограничувања на биоразградливоста на органските состојки во отпадот;
- ограничувањата на количеството на определени потенцијално штетни/опасни супстанции (во врска со гореспоменатите критериуми за заштита);
- способноста за исцедување на потенцијално штетни/опасни супстанции (во врска со гореспоменатите критериуми за заштита);
- екотоксиколошките својства на отпадот и на обработуваниот исцедок.

Член 4

(1) Определувањето на отпадот кој може да се прима во соодветна класа на депонија се врши по постапка за основна карактеризација и тестирање на отпадот која се одвива во три фази со следниот редослед:

1. прва фаза - основна карактеризација на отпадот се врши со примена на стандардизирани или одобрени методи за анализа и за тестирање на однесувањето на отпадот во условите на депонијата, на краткорочна и на долгорочната природа/карактеристики на исцедокот и/или на карактеристичните својства на отпадот.

2. втора фаза - тестирање заради (утврдување на усогласеност) кое се состои од периодично тестирање (со користење на поедноставни стандардизирани методи за анализа и за тестирање) за испитување на определените клучни параметри за утврдување на усогласеноста, на добиените резултати со резултатите од основната карактеризација и со условите од дозволата за работа согласно прописите за управување со отпад или интегрираната еколошка дозвола согласно прописите за животна средина и/или со критериумите за прием на отпадот.

3. трета фаза- потврда на самото место која вклучува визуелна проверка на секоја доставена пратка на отпад пред и по растоварувањето во депонијата како и со одобрените методи за брза проверка со кои се потврдува дека отпадот е оној истиот вид на отпад кој бил подложен на тестирање за утврдување на усогласеност и одоговара на отпадот опишан во придружната документација.

(2) Основната карактеризација на отпадот од став 1 точка 1 на овој член ја спроведува поседувачот на отпадот на начин утврден во Прилог бр. 1 дел 1 точка 1.1 на овој правилник.

(3) Извештаите со резултатите од испитувањето од став 1 точка 1 и 2 на овој член се чуваат од операторот на депонијата во рок определен со дозволата за работа согласно прописите за управување со отпад или интегрирана еколошка дозвола согласно прописите за животна средина и истите треба да бидат достапни на надлежните органи.

(4) Операторот на депонијата ги проверува сите пратки на отпад што пристигаат на контролно приемниот пункт на депонијата на начин утврден во Прилог бр. 1 дел 1 точка 1. 3 на овој правилник.

(5) Одделни видови на отпад можат да бидат времено или трајно исклучени од испитувањето од став 1 точка 1 на овој член во согласност со Прилог бр. 1 дел 1 точка 1.1.4 на овој правилник. Исклучувањето од испитувањето се должи на неприменливост на испитувањето, непостоење на соодветни постапки за тестирање и критериуми за прифаќање.

(6) Земањето на мостри и примена на методи за испитување на отпадот се врши на начин утврден во Прилог бр. 1 дел 3 на овој правилник.

Член 5

(1) Подготвителните постапки за прифаќање на отпадот во депонијата вклучуваат доставување на соодветна придружна документација пред или за време на испораката на отпадот или при првата серија на испораки, под услов видот на отпадот да остане непроменет. Со придружната документација се потврдува дека предметниот отпад може да биде прифатен на депонијата, во согласност со условите од дозволата од член 4 став 4 на овој правилник како и дека испорачаниот отпад ги задоволува критериумите за прифатливост во соодветната класа на депонии на начин даден во Прилог бр.1 дел 2 на овој правилник;

(2) Во подготвителните постапки за прифаќање на отпадот операторот на депонијата треба да:

1.изврши проверка на соодветната придружна документација која ја доставува поседувачот на отпадот, да води евиденција за количините и карактеристиките на отпадот кој е депониран, со назначување на потеклото на отпадот, датумот на прием, идентитетот на поседувачот односно на собирачот кој го доставил отпадот до депонијата доколку станува збор за комунален отпад и во случај на опасен отпад да ја прецизира точната локација во депонијата каде е депониран опасниот отпад согласно прописите за управување со отпад.

2. изврши визуелна инспекција на отпадот при влезот и на местото на растоварување заради определување на усогласеноста на отпадот со описот на отпадот обезбеден во придружната документација доставена од страна на поседувачот на отпадот и доколку има потреба да земе мостри од отпадоците за утврдување на усогласеноста согласно член 4 став 1 точка 2 од овој правилник. Резултатите од земањето на мостри и придружната документација доставена од страна на поседувачот на отпадот, операторот на депонијата треба да ја чува најмалку 3 месеци сметано од денот на земањето на мострите.

3. води евиденција согласно член 39 од Законот за управување со отпад.

4. обезбеди писмена потврда за прием на пратката на отпад која е прифатена на депонијата согласно со Правилникот за формата и содржината на дневникот за евиденција за постапување со отпад, формата и содржината на формуларите за идентификација и транспорт на отпадот и формата и содржината на обрасците за годишни извештаи за постапување со отпад.

5. го извести надлежниот орган кој му ја издал дозволата за работа, доколку отпадот кој е доставен не е прифатен во депонијата како и соодветниот надлежниот орган во случаите на доставување на пратка на отпад согласно член 106 од Законот со управување на отпадот и

6. врши редовна визуелна контрола на отпадот на местото на неговото депонирање со цел да се потврди дека се прифаќа само неопсен отпад од изолирана населба.

Член 6

При прифаќањето на отпадот операторот на депонијата треба да изврши процена на безбедноста за прифаќање на отпадот на начин и според критериуми утврдени во Прилог бр.2 кој е составен дел на овој правилник.

Член 7

Завршни одредби

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”, а ќе се применува од 01.01.2009 година.

Бр. 07-166/1
9 јануари 2008 година
Скопје

Министер,
Целил Бајрами, с.р.

ПРИЛОГ бр. 1

КРИТЕРИУМИ И ПОСТАПКИ ЗА ПРИФАЌАЊЕ НА ОТПАДОТ ВО ДЕПОНИИТЕ

1. ПОСТАПКА ЗА ПРИФАЌАЊЕ НА ОТПАДОТ ВО ДЕПОНИИТЕ

1.1. Основна карактеризација

Основната карактеризација е првиот чекор во постапката за прифаќање и се состои во целосна карактеризација на отпадот со собирање на сите потребни информации за безбедно отстранување на отпадот на долг рок. Основната карактеризација е потребна за секаков вид на отпад.

1.1.1. Функции на основната карактеризација

Основната карактеризација на отпадот вклучува:

(а) основни информации за отпадот (вид и потекло, состав, конзистентност, способност за исцедување и – онаму каде е тоа потребно и можно – други карактеристични својства).

(б) основни информации за разбирање на процесите/однесувањето на отпадот во депониите-те и можностите за третман како што е предвидено со член 88 од Законот за управување со отпад.

(в) проценување на карактеристиките на отпадот во поглед на граничните вредности за негово прифаќање во соодветна класа на депонија.

(г) определување на клучните параметри за тестирањето за усогласеност и можностите за поедноставување на тестирањето (што води до значајно намалување на компонентите што треба да се измерат, но само по презентирање на релевантни информации). Од основната карактеризација на отпадот може да се изведат зависности помеѓу основната карактеризација и резултатите од поедноставените постапки за тестирање, како и за фреквенцијата на тестовите за усогласеност.

Ако основната карактеризација покаже дека отпадот ги исполнува критериумите за класата на депонија како што е предвидено во делот 2 од овој прилог, отпадот мора да биде примен во соодветната класа на депонији. Доколку тоа не е случај, отпадот не е прифатлив за соодветната класа на депонији.

За точноста на информациите за основната карактеризација на отпадот е одговорен создавачот на отпадот, или доколку тој не е познат, лицето кое управува со истиот.

Операторот ги чува податоците од бараните информации за период не пократок од 30 години по затварањето на депонијата, или во друг рок определен во дозволата од надлежен орган за вршење на стручни работи од областа на животната средина, при што се утврдува дека не постои опасност по здравјето на луѓето и животната средина.

1.1.2. Основни барања за основната карактеризација на отпадот

(а) Извор на создавање и потекло на отпадот;

(б) Информации за процесот на производство на отпадот (опис и карактеристики на необработените материјали и производи);

(в) Опис на применетиот третман на отпадот во согласност со член 88 став 1 од Законот за управување со отпад, или наведување на причините зошто ваквиот третман не се смета за потребен;

(г) Податоци за составот на отпадот и кога е потребно природата/карактеристиките на исцедокот;

(д) Изглед на отпадот (мирис, боја, агрегатна состојба);

(е) Шифра според Листата на видови отпад;

(ж) За случај на т.н. огледални шифри: составот на опасниот отпад според Прилог I од Правилникот за поблиските услови за постапување со опасен отпад, начинот на пакување и означување на опасниот отпад;

(з) Информации кои докажуваат дека отпадот не припаѓа во исклучоците од член 86 од Законот за управување со отпад;

(и) Класата на депонија во која отпадот може да биде прифатен;

(л) Ако е потребно, дополнителни мерки на претпазливост кои треба да бидат превземени на депонијата во врска со прифаќањето на отпадот и

(м) Да се провери дали отпадот може да се рециклира или преработи.

1.1.3. Тестирање

Како генерално правило, отпадот мора да се тестира за да се добијат горенаведените информации. Освен испитувањата за природата на исцедокот, потребно е да се знае составот на отпадот, или истиот да биде определен со тестирање. Тестовите кои се користат за основна карактеризација мора секогаш да ги вклучуваат и оние кои што ќе се користат за тестирање за усогласеност.

Во зависност од видот на отпадот се определува обемот на основната карактеризација, обемот на потребното лабораториско тестирање како и врската меѓу основната карактеризација и проверката за усогласеност. Разлика може да се направи помеѓу:

(а) отпади кои се создаваат редовно во истиот процес;

(б) отпади кои не се создаваат редовно.

Карактеризацијата предвидена со точките а и б, погоре, ќе обезбеди информации кои можат директно да се споредат со критериумите за прифаќање на отпадот на соодветната класа на депонија и, како дополнење, ќе обезбеди описни информации (на пример, последици од депонирање на комунален отпад).

(а) Отпади кои редовно се создаваат во истиот процес

Ова се индивидуални и постојани отпади создадени во истиот процес, каде:

- инсталацијата и процесот на создавање на отпадот се добро познати, и влезните материјали во процесот и самиот процес се добро дефинирани.

- операторот на инсталацијата ги обезбедува сите потребни информации и го информира операторот на депонијата за промените во процесот (особено за влезните материјали).

Процесот често се случува во една инсталација. Но, отпадот може исто така да биде дел од различни инсталации, во колку може да се идентификува како единечен извор на создавање со заеднички карактеристики во рамките на граничните вредности (на пример, пепелта на дното од согорување на комуналниот отпад).

За овие видови отпад, основната карактеризација ќе ги предвиди основните барања предвидени со делот 1.1.2, а особено:

- опсегот на промена на составот за секој отпад поединечно,

- опсегот и варијабилноста на карактеристичните својства на отпадот, ако е потребно, способноста за исцедување на отпадот определена со тест за исцедување по партии (batch leaching test) и/или перколационен тест, и/или тест при различни pH вредности (pH зависен тест).

- клучните параметри кои треба да се тестираат редовно.

Ако отпадот е создаден во еден ист процес, но во различни инсталации, од страна на поседувачот на отпадот мора да биде дадена информација за опсегот на промените во составот на истиот. Врз основа на тоа, треба да се направат доволен број мерења со цел да се покаже опсегот и променливоста на карактеристичните својства на отпадот.

Откако ќе се утврдат карактеристиките на отпадот, истиот ќе биде предмет само на тестирањето за усогласеност, освен ако не се случила некоја значајна промена во процесот на негово создавање или во составот и својствата на искористените сировини и материјали во самиот процес.

За видовите на отпад создадени во истиот процес во иста инсталација, резултатите од мерењата можат само да покажат незначителни промени на својствата на отпадот во споредба со соодветните гранични вредно-

сти. Тогаш може да се смета дека се утврдени карактеристиките на отпадот, и истиот ќе биде предмет само на тестирањето за усогласеност, освен ако не се случила некоја значајна промена во процесот на негово создавање или во составот и својствата на искористените суровини и материјали во самиот процес.

Отпадот од инсталациите за времено отстранување или негово мешање, од претоварните станици или од мешани извори на отпад собрани од лицата собирачи на отпад, можат да варираат значително во нивните својства. Ова мора да биде земено предвид во основната карактеризација. Ваквите видови отпад можат да потпаднаат под точка 1.1.2 на овој прилог.

(б) Видови отпад кои не се создаваат редовно

Овие видови на отпад не се редовно создадени во исти процеси и во исти инсталации и не се дел од добро окарактеризираните извори на отпад. За секоја вака создадена количина на отпад треба да биде направена основна карактеризација. Основната карактеризација треба да ги вклучи основните барања за основна карактеризација од точка 1.1.2 на овој прилог. Во случаите кога се извршува основна карактеризација за секоја група на отпад посебно, нема потреба од тестирање за усогласеност.

1.1.4. Случаи каде тестирањето не е потребно

Тестирање за основна карактеризација не треба да се спроведе во следниве случаи:

(а) ако отпадот е на Листата на видови на отпад за кои не е потребно тестирање, како што е дадено во делот 2 на овој прилог;

(б) доколку сите потребни информации за основната карактеризација се познати и спроведени согласно овој правилник и

(в) ако за одредени видови на отпад тестирањето е непрактично или кога соодветните постапки за тестирање и критериумите за негово прифаќање не се достапни. Сепак, ова мора да биде оправдано и документирано, вклучувајќи ја и причината заради која отпадот ќе се смета за прифатлив во соодветната класа на депонии.

1.2. Тестирање за усогласеност

Откако врз основа на направената основната карактеризација согласно точка 1.1 од овој на овој прилог, ќе се утврди дека отпадот може да биде прифатен во соодветната класа на депонија и истиот следствено ќе биде предмет на тестирање за усогласеност, со цел да се утврди дали е во согласност со резултатите од основната карактеризација и на релевантните критериуми за прифаќање како што е предвидено во делот 2 на овој прилог.

Целта на тестирањето за усогласеност е да се проверуваат повремено компонентите на отпад кои пристигнуваат редовно.

Релевантните параметри кои треба да се тестираат се определени на основа на информациите од основната карактеризација. Со ова тестирање ќе се изврши само проверка на критичните параметри (клучните варијабли), одредени со основната карактеризација. Проверката треба да покаже дека отпадот ги задоволува граничните вредности за критичните параметри.

Тестовите кои се користат за тестирањето за усогласеност треба да вклучат еден или повеќе тестови од оние кои се користени за основна карактеризација. Притоа, тестирањето ќе се состои најмалку од тест за исцедување по партии (batch leaching test). За таа цел, ќе се користат методите предвидени во делот 3 на овој прилог.

Отпадите кои се исклучени од барањата за тестирање за основна карактеризација од точките 1.1.4 (а) и дел 1.1.4 (в) на овој прилог, исто така се исклучени и од тестирањето за усогласеност. Во таков случај се врши само проверка на документацијата за усогласеност со податоците од основната карактеризација.

Испитувањето за усогласеност треба да се спроведува најмалку еднаш годишно при што операторот мора да обезбеди, во секој случај поединечно, дека соодветното мерење е спроведено во рамките на опсегот и фреквенцијата определена со основната карактеризација.

Податоците од тестирањето треба да се чуваат во период не пократок од 30 години по затворањето на депонијата, или во друг рок определен од надлежен орган, при што е утврдено дека не постои опасност по здравјето на луѓето и животната средина.

1.3. Потврда на лице место

Секоја пратка на отпад доставена до депонијата треба визуелно да биде прегледана пред и по истоварот, а треба да се изврши проверка и на поропратната документација.

За отпадот кој е депониран од создавачот на отпад, во депонија која тој ја контролира, оваа потврда може да биде извршена на местото на неговото испраќање.

Отпадот може да биде прифатен во депонијата само ако истиот бил предмет на основна карактеризација и на тестирање за усогласеност, како и доколку истиот е опишан во пропратната документација. Ако тоа не е случај, тогаш таквиот отпад нема да биде прифатен на депонијата.

По приемот на отпадот, периодично треба да бидат земани мостри. Земените мостри треба да се чуваат по прифаќањето на отпадот за период не помалку од 3 месеца.

2. КРИТЕРИУМИ ЗА ПРИФАЌАЊЕ НА ОТПАДОТ

Овој дел ги определува критериумите за прифаќање на отпадот во секоја класа на депонија, вклучувајќи ги и критериумите за подземно складирање.

Во определени околности се дозволуваат до 3 пати повисоки гранични вредности за определени параметри наброени во овој дел (освен растворен органски јаглерод (POJ/DOC) во делот 2.1.2.1, 2.2.2, 2.3.1 и 2.4.1 на овој прилог, за бензен, толуен, етил бензен и ксилен (БТЕК/ВТЕХ), полихлорирани бифенили (ПХБ/PCBs) и минералните масла во делот 2.1.2.2 на овој прилог, вкупен органски јаглерод (BOJ/TOC) и pH во делот 2.3.2 на овој прилог и губиток при жарење (ГПЖ/LOI) и/или (BOJ/TOC) во делот 2.4.2 на овој прилог и ограничувањето на можното покачување на граничните вредности за (BOJ/TOC) во делот 2.1.2.2 на овој прилог за само 2 пати од граничните вредности) ако:

- надлежниот орган издаде дозвола за определени видови отпад, на основа од случај до случај, за негово прифаќање на конкретна депонија, земајќи ги предвид карактеристиките на депонијата и нејзината околина и

- емисиите (вклучувајќи го и испедокот) од депонијата, земајќи ги предвид граничните вредности за овие специфични параметри определени во овој дел, кои не претставуваат дополнителен ризик по животната средина според процената на ризикот.

2.1 Критериуми за прифаќање отпад на депонии за инертен отпад

2.1.1 Листа на отпади прифатливи во депониите за инертен отпад без тестирање

Отпадите дадени во табела 1 се претпоставува дека ги исполнуваат критериумите што се дадени во дефиницијата за инертен отпад во член 6 став 1 точка 4 од Законот за управување со отпад и критериумите дадени во делот 2.1.2 на овој прилог. Овие отпади можат да бидат прифатени на депониите за инертен отпад без тестирање.

Отпадот примен на депонија за инертни отпади без тестирање мора да претставува поделна компонента (да потекнува од еден извор), од еден вид на отпад. Различните отпади кои ги содржи листата во табелата 1 можат да се прифатат заедно само со доказ дека потекнуваат од ист извор.

Во случај на сомневање за загадување на инертниот отпад кој е примен без тестирање, утврдено со визуелна инспекција или од информација за потеклото на отпадот, од операторот на депонијата истиот треба да го испита, или да го одбие примањето на отпадот на депонијата. Ако отпадите од табелата 1 се загадени или содржат други материјали или супстанции како метали, азбест, пластични материји, хемикалии итн, до ниво што го зголемува ризикот, а кое е доволно да го оправда депонирањето на таквите отпади во друга класа на депонии, тие може да не бидат прифатени во депонијата за инертен отпад од операторот на депонијата.

Доколку постои сомневање дека отпадот не ја исполнува дефиницијата за инертен отпад (согласно член 6 став 1 точка 4 од Законот за управување со отпад) и не ги исполнува критериумите дадени во точката 2.1.2 на овој прилог, или постои сомневање за негово евентуално загадување, тогаш мора да се изврши тестирање на отпадот со примена на методите дадени во делот 3 на овој прилог.

Табела 1:

шифра на отпад	опис на отпадот	ограничувања
1. 1011 03	отпад од стаклени влакнести материјали	само без органски лепила
2. 1501 07	пакување од стакло	
3. 1701 01	бетон	само селектиран шут ШПР(*)
4. 1701 02	цигли	само селектиран шут ШПР(*)
5. 1701 03	керамиди и керамика	само селектиран шут ШПР(*)
6. 1701 07	смеси или посебни фракции од бетон, цигли, керамиди и керамика, поинакви од оние во 1701 06	само селектиран градежен шут(*)
7. 1702 02	стакло	
8. 1705 04	земја и камења неспоменати во 17 05 03	со исклучок на површинска земја, тресет, земја и камења од загадени локации
9. 1912 05	стакло	
10. 2001 02	стакло	само поединечно собрано стакло
11. 2002 02	земја и камења	единствено како отпад од градини и паркови, со исклучок на површинска земја и тресет

(*)селектиран шут од градење и рушење (ШПР) со ниски примеси од други видови на материјали (како метали, пластика, земја, органски материјали, дрво, гума итн.) Потеклото на отпадот мора да се знае.

- Не се однесува на шут од градење и рушење од конструкции загаден со неоргански или органски опасни супстанции, на пр. заради производниот процес во објектот, загадување на земјиште, складирање и користење на пестициди или други опасни супстанции итн, освен ако не се докаже дека срушениот објект не бил значајно загаден.

- Не се однесува на шут од градење и рушење од објекти третиран, покриени или исфарбани со материјали кои содржат опасни супстанции во значителни количини.

Отпадот кој не потпаѓа во листата во табела 1 мора да биде тестиран како што е дадено во делот 1 на овој прилог, за да се одреди дали ги исполнува критериумите за прифаќање на отпад во депониите за инертен отпад како што е дадено во делот 2.1.2 на овој прилог.

2.1.2 Гранични вредности за прифаќање на отпад во депониите за инертен отпад

2.1.2.1 Гранични вредности за испедок

За отпадите примени на депонија за инертен отпад се применуваат следните гранични вредности за исцедокот, пресметани при односот на течен и цврст дел (Т/Ц) (L/S) 2 l/kg и (L/S)=10 l/kg за вкупното количество создаден раствор и директно изразено во mg/l за C₀ (првиот елуат од перколационен тест при однос (L/S)=0,1 l/kg).

При испитувањето за определување на граничните вредности од табела 2 се користат методите за тестирање дадени во делот 3 на овој прилог.

Табела 2:

Компонента	(L/S) = 2 l/kg	(L/S) = 10 l/kg	C ₀ (перколационен тест)
	mg/kg сува супстанца	mg/kg сува супстанца	mg/l
As	0.1	0.5	0.06
Ba	7	20	4
Cd	0.03	0.04	0.02
Cr вкупно	0.2	0.5	0.1
Cu	0.9	2	0.6
Hg	0.003	0.01	0.002
Mo	0.3	0.5	0.2
Ni	0.2	0.4	0.12
Pb	0.2	0.5	0.15
Sb	0.02	0.06	0.1
Se	0.06	0.1	0.04
Zn	2	4	1.2
Хлориди	550	800	460
Флуориди	4	10	2.5
Сульфати	560 (*)	1000 (*)	1500
Фенол индекс	0.5	1	0.3

POJ DOC (**)	240	500	160
ВРЧ TDS (***)	2500	4000	-

(*) ако отпадот не ги задоволува овие вредностите за сулфатот, тој сепак може да се смета дека е во согласност со критериумите за негово прифаќање, ако резултатите од исцедувањето не ги надминуваат било кои од следните вредности: 1500 mg/l како Со при (L/S) = 0,1 l/kg и/или 6000 mg/kg при (L/S) = 10 l/kg. Потребно е да се спроведе перколационен тест за да се определи граничната вредност при (L/S) = 0,1 l/kg при почетни услови на еквilibrium, каде вредноста за односот (L/S) = 10 l/kg може да се определи или со тест за исцедување по партии (batch leaching test) или со перколационен тест под услови блиски до локалниот еквilibrium.

(**) ако отпадот не ги задоволува овие вредности за растворлив органски јаглерод POJ (DOC) при услови на сопствена pH вредност, истиот може алтернативно да биде тестиран при (L/S) = 10 l/kg и pH помеѓу 7,5 и 8,0. Отпадот може да се смета дека е во согласност со критериумите за прифаќање за POJ (DOC) ако резултатите од испитувањето за POJ (DOC) не ја надминуваат вредноста од 500 mg/kg. (нацрт метод врз основа на prEN 14429 е достапен).

(***) наместо вредностите за сулфати и хлориди можат да се искористат вредностите за вкупно растворените честички (ВРЧ) (TDS).

2.1.2.2. Гранични вредности за вкупната содржина на органски параметри

Како дополнително на граничните вредности за исцедок дадени во делот 2.1.2.1 на овој прилог, инертниот отпад мора да ги задоволи следниве гранични вредности:

Табела 3:

Параметар	Вредност mg/kg
ВОЈ/ТОС (вкупен органски јаглерод)	30.000(*)
ВТЕХ (бензен, толуен, етилбензен и ксилен)	6
ПХБ/ПСВ's (полхлорирани бифенили, 7 изомери)	1
Минерални масла (од C10 до C40)	500
ПАУ/РАНs (Полициклически ароматски јаглеродороди)	20 (**)

(*) Во случај на почви, надлежниот орган може да дозволи и повисоки гранични вредности во услови кога е постигната вредност од 500 mg/kg за ПОЈ (DOC) при (L/S) = 10 л/кг, или при сопствена pH вредност на почвата или при вредност на pH помеѓу 7,5 и 8,0.

(**) за земја, вредноста на параметарот може да ја надмине дадената вредност од табела 3, ако уделот на земја измешана со хумус или тресет или градежен шут не надминува 10% од вкупниот волумен на отстранет отпад на депонијата.

2.2 Критериуми за депониите за неопасен отпад

Во овој дел се дадени граничните вредности за неопасен отпад, депониран во иста ќелија заедно со стабилизирани, неактивен опасен отпад.

2.2.1 Отпади прифатливи за депониите за неопасен отпад без тестирање

На депониите за неопасен отпад се дозволува прифаќање без претходно тестирање на следните отпади: комуналниот отпад дефиниран во член 6 став 1 точка 5 од Законот за управување со отпад кој е класифициран како неопасен отпад во група 20 од Листата на вивови на отпади, одвоено собрани неопасни фракции од домашниот отпад и исти неопасни материјали од друг извор.

Отпадите може да не се прифатат на депонијата за неопасен отпад ако истите не биле подложени на претходен третман врз основа на член 86 од Законот за управување со отпад, или ако се загадени до ниво кое го зголемува ризикот сврзан со отпадите доволно за да се, оправда неопходноста од негово отстранување во друга инсталација.

Отпадите може да не бидат прифатени во ќелии каде е прифатен стабилизирани, неактивен опасен отпад според член 88, став 6 од Законот за управување со отпад.

2.2.2 Гранични вредности за примање отпади на депонии за неопасен отпад

Во табела 4 се дадени граничните вредности за зрнест неопасен отпад прифатен во иста ќелија со стабилизирани неактивен опасен отпад, пресметани за односот на течен и цврст дел (L/S) = 2 л/кг и (L/S) = 10 л/кг за вкупното количество создаден раствор и директно изразено во mg/l за C₀ (во првиот елуат од перколациониот тест при (L/S) = 0,1 л/кг). Во зрнести отпади спаѓаат сите отпади кои не се монолитни. При испитувањето за определување на граничните вредности од табела 4 се користат методите дадени во делот 3 на овој прилог.

Табела 4:

Компонента	(L/S) = 2 л/кг	(L/S) = 10 л/кг	C ₀ (перколационен тест)
	mg/kg сува супстанца	mg/kg сува супстанца	mg/l
As	0,4	2	0,3
Ba	30	100	20
Cd	0,6	1	0,3
Cт вкупно	4	10	2,5
Cu	25	50	30
Hg	0,05	0,2	0,03
Mo	5	10	3,5
Ni	5	10	3
Pb	5	10	3
Sb	0,2	0,7	0,15
Se	0,3	0,5	0,2
Zn	25	50	15
Хлориди	10.000	15.000	8.500
Флуориди	60	150	40
Сулфат	10.000	20.000	7.000
POJ DOC (*)	380	800	250
BPЧ TDS (**)	40.000	60.000	-

(*) ако отпадот не ги задоволува овие вредности за расторлив органски јаглерод POJ (DOC) во услови на сопствена pH вредност, истиот може да биде тестиран алтернативно при (L/S) = 10 л/кг и pH помеѓу 7,5 и 8,0. Отпадот може да се смета дека е во согласност со критериумите за прифаќање ако резултатите од ова испитување за POJ (DOC) не ја надминуваат вредноста од 800 mg/kg.

(**)наместо вредностите за сулфати и хлориди можат да се искористат вредностите за вкупно растворените честички (BPЧ) (TDS).

Критериумите за монолитните отпади треба да го гарантираат истото ниво на заштита на животната средина, кое што се постигнува со граничните вредности за грануларни отпади, дадени во табела 4.

2.2.3. Услови за примање на отпади врз база на гипс на депонии за неопасен отпад

Неопасни материјали врз база на гипс треба да се депонираат во депонии за неопасен отпад и тоа во ќелии каде не се депонира биоразградлив отпад. За отпади депонирани заедно со отпади врз база на гипс се применуваат граничните вредности за ВОЈ (ТОС) и ПОЈ (DOC) дадени во точките 2.3.1 и 2.3.2 на овој прилог.

2.3 Критериуми за прифаќање опасен отпад на депонии за неопасен отпад

Стабилизирани и неактивен отпад значи дека природата на исцедокот на отпадот нема да се промени во негативна насока за подолг временски период, во состојби на проектните услови на депонијата или предвидени можни опасности како:

- внатре во самиот отпад (на пример, биоразградување),
- под влијание на долгорочни амбиентални услови (на пример, вода, воздух, температура, механички пречки),
- под влијание на други видови отпад (вклучувајќи ги продуктите од отпадот како исцедокот и гасовите).

2.3.1 Гранични вредности за исцедок

Граничните вредности за исцедок од зрнест опасен отпад кој е прифатлив на депонии за неопасен отпад, пресметано при (L/S) = 2 и (L/S) = 10 л/кг за вкупното количество создаден раствор и директно изразено во mg/l за C₀ (првиот елуат од перколациониот тест се прави при (L/S) = 0,1 л/кг). Зрнестиот отпад ги вклучува сите отпади кои не се монолитни. При испитувањето на отпадите за определување на граничните вредности од табела 5 се користат методите дадени во делот 3 на овој прилог.

Табела 5:

Компоненти	L/S = 2 l/kg	L/S = 10 l/kg	C _a (перколационен тест)
	mg/kg сука материја	mg/kg сука материја	mg/l
As	0,4	2	0,3
Ba	30	100	20
Cd	0,6	1	0,3
Cr вкупно	4	10	2,5
Cu	25	50	30
Hg	0,05	0,2	0,03
Mo	5	10	3,5
Ni	5	10	3
Pb	5	10	3
Sb	0,2	0,7	0,15
Se	0,3	0,5	0,2
Zn	25	50	15
Хлориди	10 000	15 000	8 500
Флуориди	60	150	40
Сулфати	10 000	20 000	7 000
POJ DOC (*)	380	800	250
ВРЧ TDS (**)	40 000	60 000	-

(*) ако отпадот не ги задоволува овие вредности за расторлив органски јаглерод POJ (DOC) во услови на сопствена pH вредност, истиот може да биде тестиран алтернативно при (L/S) = 10 l/kg и pH помеѓу 7,5 и 8,0. Отпадот може да се смета дека е во согласност со критериумите за прифаќање ако резултатите од ова испитување за POJ (DOC) не ја надминуваат вредноста од 800 mg/kg.

(**) наместо вредностите за сулфати и хлориди можат да се искористат вредностите за вкупно растворените честички (ВРЧ) (TDS)

(*) ако отпадот не ги задоволува овие вредности за расторлив органски јаглерод POJ (DOC) во услови на сопствена pH вредност, истиот може да биде тестиран алтернативно при (L/S) = 10 l/kg и pH помеѓу 7,5 и 8,0. Отпадот може да се смета дека е во согласност со критериумите за прифаќање ако резултатите од ова испитување за POJ (DOC) не ја надминуваат вредноста од 800 mg/kg.

(**) наместо вредностите за сулфати и хлориди можат да се искористат вредностите за вкупно растворените честички (ВРЧ) (TDS)

Критериумите за монолитните отпади треба да го гарантираат истото ниво на заштита на животната средина, кое што се постигнува со граничните вредности за зрнести отпади, дадени во табела 5.

2.3.2 Други критериуми за прифаќање стабилизирани и нереактивни опасни отпади на депонии за неопасен отпад

Како дополнување на граничните вредности за исцедокот од табела 5, грануларниот опасен отпад мора да ги задоволува и следните дополнителни критериуми:

Табела 6:

Параметар	Вредност
ТОС (вкупен органски јаглерод)	5% (*)
pH	Минимум 6
ANC (киселински неутрализационен капацитет)	Мора да биде оценет

(*) доколку оваа вредност не е достигната, повисока гранична вредност може да биде дозволена од страна на надлежен орган, во случај да е постигната POJ (DOC) вредноста од 800 mg/kg за L/S = 10 l/kg, при една од двете вредности за pH: сопствената pH вредност на материјалот или за pH вредност помеѓу 7,5 и 8,0.

(*) доколку оваа вредност не е достигната, повисока гранична вредност може да биде дозволена од страна на надлежен орган, во случај да е постигната POJ (DOC) вредноста од 800 mg/kg за L/S = 10 l/kg, при една од двете вредности за pH: сопствената pH вредност на материјалот или за pH вредност помеѓу 7,5 и 8,0.

Зрнестиот опасен отпад треба да има доволна физичка стабилност и носива способност.

Критериумите за монолитни отпади треба да гарантираат дека опасните монолитни отпади се стабилизирани и нереактивни, за да бидат прифатени на депонија за неопасен отпад.

2.3.3 Услови за прифаќање отпади од азбест на депонии за неопасен отпад

Градежните материјали кои содржат азбест или друг соодветен отпад од азбест може да се депонираат на депонии за неопасен отпад без претходно тестирање согласно.

За да можат градежните материјали кои содржат азбест или други отпади од азбест да бидат прифатени на депонии за неопасен отпад мора да ги исполнат следниве барања:

- Отпадот да не содржи други опасни материи освен сврзан азбест, вклучувајќи и азбестни влакна сврзани со врзивно средство или спакувани во пластика,

- Депониите треба да прифаќаат само градежни материјали кои содржат азбест и други подобни отпади од азбест. Овие отпади може исто така да се депонират во посебни келии на депониите за неопасен отпад, доколку келијата е изградена за таа намена,

- со цел да се избегне растурањето на азбестни влакна, местото на депонирање треба секојдневно да се покрива, како и пред секоја операција на компактирање со соодветен прекривен материјал, а доколку отпадот не е спакуван истиот треба постојано да се навлажува со вода,

- По затварањето на депонијата, се нанесува завршен прекривен слој над депонијата/келиите со цел да се избегне опасноста од растурање на азбестни влакна,

- Не е дозволено изведување каква било работа на депонијата/келијата со која ќе се предизвика расфрлање на азбестни влакна (на пример, копање на дупки),

- По затварањето на депонијата треба да се сочува планот за локацијата на депонијата/келијата кој точно утврдува и покажува каде е депониран отпад од азбест. Таквиот план ќе се чува во рок не пократок од 30 години по затварањето на депонијата, или во друг рок определен од надлежен орган, при што е утврдено дека не постои опасност по здравјето на луѓето и животната средина.

- Треба да се преземат соодветни мерки за ограничување на можните употреби на почвата по затварањето на депонијата, со цел избегнување на можноста за контакт на луѓето со отпадот.

За депонии кои прифаќаат само градежен материјал кој содржи азбест, во колку претходно наведените барања се задоволени, барањата од точка 3.2 и точка 3.3 на овој прилог, може да бидат редуцирани.

2.4. Критериуми за прифатливост на отпад на депонии за опасен отпад

2.4.1 Гранични вредности за исцедок

Следните гранични вредности за исцедоци се однесуваат за зрнест отпад прифатлив на депонии за опасен отпад, пресметано врз основа на L/S = 2 l/kg и L/S = 10 l/kg за вкупното количество создаден раствор и директно изразено во mg/l за C₀ (првиот елуат од перколациониот тест се прави при однос (L/S)=0,1 l/kg). Грануларниот отпад ги вклучува сите отпади кои не се монолитни. При испитувањето за определување на граничните вредности од табела 7 се користат методите посочени во делот 3 на овој прилог.

Табела 7:

Компоненти	L/S = 2 l/kg	L/S = 10 l/kg	C ₀ (перколяционен тест)
	mg/kg сува материја	mg/kg сува материја	mg/l
As	6	25	3
Ba	100	300	60
Cd	3	5	1,7
Cr вкупно	25	70	15
Cu	50	100	60
Hg	0,5	2	0,3
Mo	20	30	10
Ni	20	40	12
Pb	25	50	15
Sb	2	5	1
Se	4	7	3
Zn	90	200	60
Хлориди	17 000	25 000	15 000
Флуориди	200	500	120
Сулфати	25 000	50 000	17 000
POJ DOC (*)	480	1000	320
ВРЧ TDS (**)	70 000	100 000	-

*) Доколку отпадот не ги задоволува овие вредности за растворлив органски јаглерод POJ (DOC) во услови на сопствена pH вредност, истиот може да биде тестиран алтернативно при (L/S) = 10 l/kg и pH помеѓу 7,5 и 8,0. Отпадот може да се смета дека е во согласност со критериумите за прифаќање ако резултатите од ова испитување за POJ (DOC) не ја надминуваат вредноста од 1000 mg/kg.
(**) Наместо вредностите за сулфати и хлориди можат да се искористат вредностите за вкупно растворените честички (ВРЧ) (TDS)

*) Доколку отпадот не ги задоволува овие вредности за растворлив органски јаглерод POJ (DOC) во услови на сопствена pH вредност, истиот може да биде тестиран алтернативно при (L/S) = 10 l/kg и pH помеѓу 7,5 и 8,0. Отпадот може да се смета дека е во согласност со критериумите за прифаќање ако резултатите од ова испитување за POJ (DOC) не ја надминуваат вредноста од 1000 mg/kg.

(**) Наместо вредностите за сулфати и хлориди можат да се искористат вредностите за вкупно растворените честички (ВРЧ) (TDS)

Критериумите за монолитните отпади треба да го гарантираат истото ниво на заштита на животната средина, кое што се постигнува со граничните вредности за зрнести отпади, дадени во табела 7.

2.4.2 Други критериуми за прифаќање на зрнести опасни отпади на депонии за опасен отпад

Како дополнување на граничните вредности за исцедокот од табела 7, опасниот отпад мора да ги задоволи следните дополнителни критериуми дадени во Табела 8:

Табела 8:

Параметар	Вредност
LOI (*)	10%
TOC(*)	6 %(**)
ANC (киселински неутрализациони капацитет)	Мора да биде оценет

(*) Треба да бидат користени или ГПЖ (LOI) или ГПЖ (TOC).
(**) Доколку оваа вредност не е достигната, повисока гранична вредност може да биде дозволена од страна на надлежен орган, во случај да е постигната TOC вредноста од 1000 mg/kg за L/S = 10 l/kg, независно дали во рамките на сопствената pH вредност или за pH вредност помеѓу 7,5 и 8,0.

(*) Треба да бидат користени или ГПЖ (LOI) или ГПЖ (TOC).

(**) Доколку оваа вредност не е достигната, повисока гранична вредност може да биде дозволена од страна на надлежен орган, во случај да е постигната DOC вредноста од 1000 mg/kg за L/S = 10 l/kg, независно дали во рамките на сопствената pH вредност или за pH вредност помеѓу 7,5 и 8,0.

2.5. Критериуми за подземно складирање

За прифаќање на отпад за подземно складирање треба да се направи оценка на безбедноста на локацијата како што е дадено во делот 2 на прилог 2 на овој правилник. Отпадот може да се прифати само ако е компатибилен (во согласност) со оценката за безбедноста на локацијата за складирање.

Во подземни складишта за инертен отпад може да се прифати само отпад кој ги исполнува критериумите дадени во токата 2.1 на прилогот 2 на овој правилник.

Во подземни складишта за неопасен отпад може да се прифати само отпад кој ги исполнува критериумите дадени во точките 2.2 или 2.3 на прилог 2 на овој правилник.

Во подземни складишта за опасен отпад, може да биде прифатен само отпад кој е компатибилен (во согласност) со проценката на одредена безбедност на дадената локација. Во овој случај, критериумите дадени во точката 2.4 на прилог 2 на овој правилник не важат. Сепак, отпадот мора да подлежи на постапките за прифаќање на истиот како што е наведено во дел 1 на прилог бр. 1 на овој правилник.

3. Земање на мостри и методи за испитување

Земањето на мостри и испитувањето за основната карактеризација и тестот за усогласеност треба да бидат изведени од независни и квалификувани институции. Лабораториите треба да имаат докажано искуство во испитување и анализи на отпад и да поседуваат ефикасен систем на контрола на квалитет во согласност со член 63 од Законот за управување со отпад.

Надлежен орган за вршење на стручни работи во областа на животната средина може да допушти:

1. земањето на мостри да биде извршено од создавачите на отпад или од операторот на депоијата но под услов да е постигнат доволно ефикасен надзор од страна на независни и квалификувани институции кој гарантира дека целите дадени во овој правилник се исполнети.

2. испитувањето на отпадот да се изведува од страна на создавачите на отпад или од операторите на депонијата ако имаат воспоставено соодветен систем за обезбедување на квалитетот вклучувајќи периодични независни проверки.

Земање мостри од отпадот

За земањето на мостри од отпадот, и тоа за изведување на основната карактеризација, тестот за усогласеност и тест за потврда на лице место, треба да се подготви план за земање на мостри во согласност со:

1) Европските стандарди прифатени како македонски стандарди (делот 1 од стандардите за земање на мостри.

2) Меѓународните стандарди прифатени како македонски стандарди, во случај кога не се опфатени со точка 1,

3) Национални стандарди во случај да не се опфатени со точките 1 и 2,

4) Методи одобрени при акредитација на лабораториите од страна на телото за акредитација а кои не се опфатени со точките 1, 2 и 3,

Општи својства на отпадот

EN 13137 Определување на TOC во отпадот, милта и наносот

prEN 14346 Пресметка на сува материја со определување на сув остаток или содржина на вода

Подготовка на елуат

prEN 14405 тест за природата на исцедокот- перколационен тест за неоргански состојки

EN 12457/1 - 4 исцедок -елуирање на зрнест отпад и милови

дел 1: (L/S) = 2 l/kg, димензии на честичките < 4 mm

дел 2: (L/S) = 10 l/kg, димензии на честичките < 4 mm

дел 3: (L/S) = 2 и 8 l/kg, димензии на честичките < 4 mm

дел 4: (L/S) = 10 l/kg, димензии на честичките < 10 mm

Разградба (дигестија) на сиров отпад

EN 13657 разградба (дигестија) на последователно определување на делови кои се растворливи во царска вода (делумна дигестија на цврстиот отпад пред елементарните анализи, при што силикатната матрица останува неоштетена)

EN 13656 Дигестија со помош на микробранови од смеса на флуороводородна (HF), и азотна (HNO₃) киселина за последователно определување на елементите (вкупна дигестија на цврстиот отпад пред елементарните анализи).

Анализи

ENV 12506 Анализи на елуати - Определување на pH, As, Ba, Cd, Cl, Co, Cr, CrVI, Cu, Mo, Ni, NO₃, Pb, вкупен S, SO₄, V и Zn (анализи на неоргански супстанции на цврстиот отпад и/или неговиот елуат, макро, микро елементи и елементи во траги.

ENV 13370 Анализи на елуати - Определување на амонијак, AOX, проводливост, Hg, фенолен индекс, TOC, лесно испарлив CN, F (анализи на неоргански состојки од цврстиот отпад и/или неговиот елуат (анјони)).

prEN 14039 Определување на јагленоводороди во опсег од C10 до C40 со гасна хроматографија.

ПРИЛОГ БР. 2

ПРОЦЕНКА НА БЕЗБЕДНОСТ ЗА ПРИФАЌАЊЕ НА ОТПАД ВО ПОДЗЕМНИ СКЛАДИШТА

1. ПРИНЦИПИ НА БЕЗБЕДНОСТА НА ПОДЗЕМНИ СКЛАДИШТА: СИТЕ ВИДОВИ

1.1 Значењето на геолошката бариера

Изолирањето на отпадот од биосферата е крајната цел на финалното депонирање на отпадот во подземни складишта. Отпадите, геолошката бариера и шуплините (подземните пространства), вклучително и сите градежни објекти, сочинуваат систем кој заедно со останатите технички аспекти мора да исполнува соодветни барања/услови.

Депонирање на отпадот со подземно складирање се дозволува во услови кога ќе се докаже безбедноста на подземното складиште во поглед на квалитетот на водите од долгорочен аспект согласно со Законот за водите и подзаконските акти по нивното усвојување.

1.2. Проценка на ризици специфични за локацијата

Со оценка на специфичните ризици од подземните складишта треба да се идентификува:

- опасноста од депонирањот отпад;

- изложувањето на ризик на медиумите на животната средина – рецепторите, во овој случај биосферата и подземните води;

- патеките по кои супстанциите од отпадот може да стигнат во биосферата и

- оценка на влијанието на супстанциите кои можат да стигнат во биосферата.

Критериумите за прифаќање на отпад за подземно складирање треба да произлезат, помеѓу другото, од анализата на локалната карпа (карпа-домаќин), затоа мора да се потврди дека имаат значење условите поврзани со локацијата во согласност со член 79 од Законот за управување со отпад со исклучок на одредбите од точките 2), 3), 4) и 6).

Критериумите за прифаќање на отпад за подземно складирање можат да се дефинираат само со разгледување на локалните услови. Ова бара докажување на погодноста на слоевите за создавање на складиште, т.е. проценка на ризиците од капсулирањето, земајќи го во предвид целосниот систем кој се состои од отпад, градежни објекти и шуплини и карпестите маси на локацијата.

Проценката на специфичните ризици за секое подземно складиште се извршува задолжително за секоја инсталација, и тоа за двете фази: оперативна и фаза по затварањето. Врз основа на овие проценки ќе можат да се определат потребните мерки за контрола и безбедност и да се дефинираат критериумите за прифаќање.

При изработката на оценката на ризикот од подземното складирање задолжително се изработува интегрирана анализа за оценка на перформансите, која ги вклучува следниве компоненти:

1. геолошка оценка
2. геомеханичка оценка
3. хидрогеолошка проценка
4. геохемиска оценка
5. оценка на влијанието врз биосферата
6. оценка на ризикот за време на оперативната фаза на подземното складирање
7. долгорочна оценка на ризикот од подземното складирање
8. оценка на влијанието од сите објекти на површината на локацијата на подземното складиште.

1.2.1. Геолошка оценка

Геолошката оценка вклучува темелно испитување или познавање на геолошките услови на локацијата на подземното складиште. Ова вклучува испитување и анализа на видот на карпите, почвите и топографијата. Геолошката оценка треба да ја докаже погодноста на локацијата за подземно складирање. Тоа вклучува проучување и оценка на локацијата на подземното складиште, зачестеноста и структурата на секој расед или пукнатини на околните геолошки слоеви и потенцијалното влијание од сеизмичка активност врз подземното складиште и неговите инженерски објекти. При геолошката оценка, треба да се анализираат алтернативни локации за подземно складирање.

1.2.2. Геомеханичка оценка

Со геомеханичката оценка преку соодветни анализи и прогнози се докажува стабилноста на шуплините на подземните складишта. Во оценката се вклучува и депонирањот отпад. При извршувањето на геомеханичката оценка, процесите треба да бидат анализирани и документирани на систематски начин.

Со геомеханичката оценка треба да се докаже дека:

1. за време и по формирањето на шуплините не се очекуваат поголеми деформации ниту во самата шуплина ниту на површината на земјата што би можело да ја попречи експлоатационата способност на подземното складиште или да обезбеди патека кон биосферата.

2. носивоста на локалните карпи е доволна за да се спречи деформирањето на шуплината за време на експлоатацијата.

3. депонираниот материјал треба да има потребна стабилност која мора биде во согласност со геомеханичките својства на локалните карпи.

1.2.3 Хидрогеолошка оценка

Со хидрогеолошката оценка е потребно да се изврши темелно испитување на хидрауличките својства, за да се оцени текот на подземните води во околните слоеви врз основа на податоци за хидрауличката проводливост на карпестите маси, пукнатините и хидрауличките градиенти.

1.2.4 Геохемиска оценка

Со геохемиската оценка е потребно да се изврши темелно испитување на составот на карпестите маси и на подземните води, и со тоа испитување да се оцени моменталниот состав на подземните води и нивната потенцијална промена во текот на времето, природата и изобилството на минерали кои ги исполнуваат пукнатините, како и квантитативен минералогски опис на локалната карпа. Со геохемиската оценка се оценува и влијанието од промените врз геохемискиот систем.

1.2.5 Оценка на влијание врз биосферата

Оценката на влијанието врз биосферата вклучува испитување на биосферата врз која би можело да влијае подземното складиште. Во врска со оценката треба да се изработат основни студии за да се дефинираат природните нивоа на соодветните супстанции на локалитетот.

1.2.6 Оценка на оперативната фаза

Анализите од оценката на оперативната фаза треба да го потврдат следното:

1. стабилност на шуплините како во точките 1.2.2 на овој прилог;

2. никаков неприфатлив ризик од создавање на патека помеѓу отпадот и биосферата

3. никакви неприфатливи ризици кои би влијаеле врз експлоатацијата на објектот.

Кога се докажува експлоатационата безбедност, треба да се направи систематска анализа на експлоатацијата на објектот, врз основа на специфичните податоци за депонираниот отпад, управувањето со објектот и планот за експлоатација. Со анализата треба да се докаже дека отпадот нема да стапи во каква било физичка или хемиска реакција, и на тој начин да се влоши јакоста и компактната на карпите и да се загрози самото подземно складиште. Заради овие причини, покрај отпадите кои се забранети согласно член 86 од Законот за управување со отпад за подземно складирање не треба да се примаат и отпадите кои се подложни на спонтани согорувања во условите на складирање (температура, влажност), гасовити продукти, испарливи отпади и отпадите кои доаѓаат во форма на неидентификувани мешавини.

Во оперативната фаза треба да се идентификуваат и одредени инциденти кои можат да доведат до развој на патека помеѓу отпадите и биосферата. Разните видови потенцијални ризици за време на оперативната фаза треба да се резимираат во одделни категории. Нивните

можни влијанија треба да се оценат и треба да се докаже дека во оперативната фаза не постои неприфатлив ризик од нарушување на подземното складиште. Со оценката треба да се определат и мерките за случаи на непредвидени ситуации.

1.2.7 Долгорочна оценка

Долгорочната оценка на ризиците треба да докаже дека се исполнати целите за одржливо депонирање за доволно долг период на време. Со оценката треба да се утврди дека нема да се генерираат патеки кон биосферата во текот на долг временски период по фазата на затворање на подземното складиште.

Барьерите на подземното складиште (на пример квалитетот на отпадот, инженерските објекти, заполнувањето и запечатувањето на окна и бушотини), карактеристиките на локалните карпи, околните слоеви и горните слоеви со хумусот, треба количински да се оценат на долгорочен план, проценети врз основа на специфичните податоци за дадената локација или врз основа на доволно конзервативни претпоставки. При оценувањето треба да се земат во предвид геохемиските и хидрогеолошките услови, како што е текот на подземните води (види точки 1.2.3 и 1.2.4 на овој прилог), ефикасноста на барьерите, природната способност за задржување, како и исцедувањето на депонираните отпади.

Долгорочната безбедност на подземното складиште треба да се докаже со оценка на безбедноста, која вклучува опис на почетната состојба во определено време (на пр. времето на затворање на подземното складиште), проследена со оценка на важните промени према определено сценарио кои се очекуваат во текот на геолошкото време. На крај, треба да се оценат последиците од ослободување на релевантни супстанции од подземното складиште за различни сценарија кои ги изразуваат долгорочните промени на биосферата, геосферата и подземното складиште.

При оцена на ризикот од депонираните отпадоци во долгорочен период не треба да се земат во предвид контејнерите во кои се поставени отпадоците и облогите на шуплините на подземното складиште поради нивниот ограничен животен век.

1.2.8 Оценка на влијанија од површински објекти за прифаќање на отпад

Иако отпадот кој се донесува на локацијата е наменет за подповршинско депонирање, тој ќе се растовари, тестира и може да се складира на површината, пред да стигне до неговата конечна дестинација. Оценката на влијанија од површинските објекти за прифаќање на отпад, треба да ја докаже безбедната експлоатација на површинските објекти, наменети за растоварање, тестирање и времено складирање на отпадите предвидени за подземно складирање. Површинските објекти за прифаќање на отпадот мора да бидат проектирани, да се изградени и управувани на таков начин кој овозможува заштита на човековото здравје и животната средина. Површинските објекти за прифаќање на отпадот треба да ги исполнуваат истите барања како и другите објекти за прифаќање отпад.

1.2.9 Оценка на други ризици

Во согласност со конкретните услови и местоположбата на подземното складиште се изработуваат и оценки за други потенцијални ризици.

Заради заштита на работниците, отпадите треба да се депонираат само во подземни складишта безбедно одделени од рударски активности. Отпадот не треба да се прифати ако содржи, или пак може да генерира, опасни супстанции што можат да го загрожат човековиот живот, т.е. патогени микроорганизми кои предизвикуваат заразни болести.

2. КРИТЕРИУМИ ЗА ПРИФАЌАЊЕ ОТПАД ЗА ПОДЗЕМНИ СКЛАДИРАЊЕ : СИТЕ ВИДОВИ

2.1. Изземени отпади

Согласно со точките од 1.2.1 до 1.2.8 на овој прилог, отпадите кои што можат да претрпат несакани физички, хемиски или биолошки трансформации откако ќе бидат депонирани, не смеат да се депонираат во подземни складишта. Тука влегуваат следните отпади:

(а) отпади од член 86 од Законот за управување со отпад;

(б) отпадите и контејнерите во кои се поставени, кои можат да реагираат со водата или со локалните карпи во условите на подземното складиште и кога тоа може да доведе до:

- промена на волуменот на отпадот,
- создавање на samozапаливи или токсични или експлозивни супстанции или гасови, или
- други реакции коишто би можеле да ја загрозат безбедноста при експлоатацијата и/или интегритетот на бариерата на подземното складиште.

Отпадите коишто би можеле да реагираат меѓусебно мора да се определат и класифицираат во групи според компатибилноста. Различните групи во поглед на компатибилноста мора да бидат физички одделени во складиштето;

(ц) биоразградливи отпади;

(д) отпади со остар мирис;

(е) отпади кои што можат да создадат токсична или експлозивна мешавина на гас и воздух. Ова посебно се однесува на отпадите коишто:

- предизвикуваат концентрации на токсичен гас поради парцијалниот притисок на нивните компоненти,
- формираат концентрации, кога се заситени во контејнер, кои се повисоки од 10% од концентрацијата која кореспондира на долната граница на експлозивност;

(ф) отпади со недоволна стабилност за да одговорат на геомеханичките услови;

(г) отпади кои се samozапаливи или подложни на спонтано согорување во условите на складиштето, гасовити продукти, испарливи отпади, отпади собрани во форма на неидентификувани мешавини;

(ф) (х) отпади кои што содржат, или можат да создадат, патогени микроорганизми кои предизвикуваат заразни болести дадени во член 86 од Законот за управување со отпад.

2.2 Листа на отпади соодветни за подземно складирање

Погодни за подземно складирање се инертни отпади, опасен и неопасен отпад кои не се исклучени со точките 2.1. и 2.2 на овој прилог.

Листата на отпадите кои се погодни за подземно складирање се определуваат според нивната прифатливост за депонирање на одредени класи на депонии согласно член 88 од Законот за управување со отпад и овој правилник.

2.3 Оценка на специфични ризици за локацијата

Прифаќањето на отпади на одредена локација за подземно складиште мора да подлежи на оценка на специфичните ризици поврзани со дадената локација.

Процената на ризиците специфични за локацијата предвидени во точката 1.2 на овој прилог за отпадите кои што треба да се прифатат за подземно складирање треба да докажат дека нивото на изолација од биосферата е прифатливо. Критериумите треба да бидат исполнети во услови на подземно складирање.

2.4 Услови за прифаќање

Отпадите можат да се депонираат само во подземни складишта кои се безбедно одделени од рударски активности.

Отпадите кои што би можеле да реагираат меѓусебно мора да се определат и класифицираат во групи според компатибилноста. Различните групи во поглед на компатибилноста мора да бидат физички одделени во подземното складиште.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО

102.

Врз основа на член 46 став 1 алинеја 2 од Законот за рибарството („Службен весник на Република Македонија“ бр. 62/93), министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, донесе

НАРЕДБА ЗА ЗАБРАНА ЗА РИБОЛОВ НА РИБОЛОВНОТО ПОДРАЧЈЕ ДОЈРАНСКО ЕЗЕРО

1. Заради заштита на рибниот фонд, се наредува забрана за риболов на сите видови риби на риболовното подрачје Дојранско Езеро, односно тотална забрана на риболовот во ова езеро.

2. Оваа наредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 08-576/1
15 јануари 2008 година
Скопје

Министер,
Ацо Спасеноски, с.р.

УСТАВЕН СУД НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 103.

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на членовите 110 и 112 од Уставот на Република Македонија и член 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 70/1992), на седницата одржана на 9 јануари 2008 година, донесе

ОДЛУКА

1. СЕ УКИНУВААТ член 12-а став 4 и член 12-б од Законот за адвокатурата („Службен весник на Република Македонија“ број 59/2002 и 60/2006).

2. Оваа одлука произведува правно дејство од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

3. Уставниот суд на Република Македонија по повод иницијатива поднесена од Филип Пејчиновски и Дијана Сеферова од Скопје, со Решение У. бр. 31/2007 од 12 септември и 26 септември 2007 година поведе постапка за оценување на уставноста на одредбите од Законот означен во точка 1 на оваа одлука, затоа што основано се постави прашањето за нивната согласност со Уставот.

4. Судот на седницата утврди дека согласно член 12-а став 4 од Законот за адвокатурата, бројот на предметите, наставните програми и оценувањето на адвокатскиот испит се утврдува со акт на Управниот одбор на Адвокатската комора на Република Македонија.

Согласно член 12-б став 1 од Законот, не е достоинство за вршење адвокатска дејност лицето кое е осудено со правосилна судска пресуда за кривично дело против државата со ефективна казна затвор од над шест месеци додека траат правните последици на осудата. Според ставот 2 на истиот член, не е достоинство за вршење адвокатска дејност ниту лицето чие претходно однесу-

вање или дејност не гарантира дека тоа совесно ќе ја врши адвокатската дејност. Согласно став 3 на овој член, ако барањето за упис во Именикот на адвокатите е одбиено затоа што подносителот на барањето е недостоен за вршење на адвокатска дејност заради причините наведени во ставовите 1 и 2 на овој член, новото барање за упис може да се поднесе пред истекот на рокот од две години од правосилноста на одлуката со која барањето е одбиено.

5. Според член 8 став 1 алинеите 1, 3 и 4 од Уставот, основните слободи и права на човекот и граѓанинот признати во меѓународното право и утврдени со Уставот, владеењето на правото и поделбата на државната власт на законодавна, извршна и судска, се едни од темелните вредности на уставниот поредок на Република Македонија.

Согласно член 9 од Уставот, граѓаните на Република Македонија се еднакви во слободите и правата независно од полот, расата, бојата на кожата, националното и социјалното потекло, политичкото и верското уверување, имотната и општествената положба. Граѓаните пред Уставот и законите се еднакви.

Со одредбата од членот 13 став 1 од Уставот е определено дека лицето обвинето за казниво дело ќе се смета за невино се додека неговата вина не биде утврдена со правосилна судска одлука.

Со членот 14 став 1 од Уставот е определено дека никој не може да биде казнет за дело кое пред да биде сторено не било утврдено со закон или со друг пропис како казниво дело и за кое не била предвидена казна.

Според член 25 од Уставот на секој граѓанин му се гарантира почитување и заштита на приватноста на неговиот личен и семеен живот, на достоинството и угледот.

Според член 32 став 2 од Уставот, секому, под еднакви услови, му е достапно секое работно место.

Согласно член 51 од Уставот, во Република Македонија законите мораат да бидат во согласност со Уставот, а сите други прописи со Уставот и со закон. Секој е должен да ги почитува Уставот и законите.

Според член 53 од Уставот, адвокатурата е самостојна и независна јавна служба што обезбедува правна помош и врши јавни овластувања во согласност со закон, се изразува јасната определба дека правната помош дадена од стручно-квалификувана, самостојна и независна служба е основна гаранција за остварување и заштита на слободите и правата на човекот и граѓанинот како темелна вредност на уставниот поредок на Република Македонија.

Во функција на операционализација на оваа уставна определба, со Законот за адвокатурата, адвокатурата е определена како самостојна и независна јавна служба која обезбедува и дава правна помош согласно овој и друг закон.

Според членот 5 од овој закон, самостојноста и независноста на адвокатурата како јавна служба се остварува со слободен и независно вршење на адвокатската дејност, слободен избор на адвокатот, организирање на адвокатите во Адвокатска комора и нејзино финансирање, автономно донесување на акти за работа на Адвокатската комора на Република Македонија и нејзините органи и запишување и бришење од Именикот на адвокатите, Именикот на адвокатските стручни соработници, Именикот на адвокатските приправници и донесување на Кодекс на адвокатската етика.

Согласно член 6 став 1 од истиот закон, адвокатската дејност ја вршат адвокати кои положили заклетва и се запишале во Именикот на Адвокатската комора на Република Македонија.

Според членот 10 од овој закон, правото на вршење на адвокатска дејност согласно со овој закон се стекнува со уписот во Именикот на адвокатите на Адвокатската комора на Република Македонија, по што на упишаниот адвокат ме се издава лиценца за работа.

Имајќи го предвид значењето на адвокатурата во пружањето правна помош и заштита на основните слободи и права на човекот и граѓанинот, според Уставниот суд, право е на законодавецот да создаде нормативни претпоставки со кои ќе се обезбедат оптимални предуслови за стручно и квалитетно извршување на оваа значајна јавна служба, во која смисла и да ги определи условите под кои едно лице може да стекне право да врши адвокатска дејност.

Така, законодавецот утврдил дека адвокатската дејност ја вршат адвокати, а правото на вршење адвокатска дејност се стекнува со уписот во Именикот на адвокатите на Адвокатската комора на Република Македонија, по што на упишаниот адвокат му се издава лиценца за работа.

Условите за запишување во Именикот на адвокатите се утврдени во член 12 од Законот. Покрај исполнување на општите услови за засновање работен однос во органите на државната управа, за упис во Именикот на адвокатите лицето треба да ужива углед и да е достоинствено за вршење на адвокатската дејност. Освен наведените услови, законодавецот утврдил и други посебни услови што треба да ги исполни лицето за да може да биде запишано во Именикот на адвокатите, односно да врши адвокатска дејност. Тоа се: лицето да е државјанин на Република Македонија; да е деловно способно; да има стекната универзитетска диплома за дипломиран правник во Република Македонија или нострифицирана диплома од правен факултет во странство; најмалку две години по дипломирањето да работело на стручно оспособување и усовршување во адвокатска канцеларија или на правни работи во правосудните институции или најмалку три години на други правни работи; активно да го зборува македонскиот јазик; да има положено правосуден испит во Република Македонија; да има положено адвокатски испит; да не е правосилно осудено на казна забрана на вршење дејност, професија или должност, за време на траење на таа казна; да не е во работен однос и да не врши работи кои се неспојливи со адвокатурата.

Положениот адвокатски испит претставува еден од посебните услови за вршење на адвокатската дејност што законодавецот ги пропишал во член 12 алинеја 7 од Законот. Притоа, законодавецот, во членот 12-а од Законот, определил дека адвокатскиот испит се спроведува два пати во годината, дека се спроведува во Адвокатската комора на Република Македонија пред комисија составена од пет адвокати, дека бројот на предметите, наставните програми и оценувањето на испитот се утврдува со акт на Управниот одбор на Адвокатската комора на Република Македонија, при што утврдил дека при определувањето на содржината на адвокатскиот испит, не смее да биде опфатена содржината на правосудниот испит, за да се избегне повторно полагање на правната материја која била опфатена со правосудниот испит.

Од анализата на наведените законски одредби, како и од содржината на Законот во целина, произлегува дека законодавецот определил што не треба да биде содржина на адвокатскиот испит, но не определил што треба да содржи овој испит, ниту определил поблиски критериуми за определување на содржината на испитот. Напротив, законодавецот определил дека Управниот одбор на Адвокатската комора на Република Македонија е овластен да го определи бројот на предметите, наставните програми и оценувањето на испитот, без да определи рамки во кои таа може да се раководи.

Во однос на ова прашање, Судот имаше предвид дека законодавецот, утврдувајќи го полагањето на правосудниот испит како еден од условите потребни за извршување на адвокатската дејност, со посебен Закон за правосудниот испит („Службен весник на СРМ“ бр. 26/1980 и 7/1988), го уредил правосудниот испит, неговата содржина и начинот на неговото полагање.

При ваква состојба, според Судот, законодавецот, со тоа што наместо со закон да ја утврди содржината на адвокатскиот испит, како еден од условите за вршење на адвокатската дејност, оставил содржината на адвокатскиот испит да ја определи Адвокатската комора, со единствено ограничување дека во содржината на испитот не смее да биде опфатена содржината на правосудниот испит, без определување на други критериуми за определување на содржината на испитот, ги надминал уставните рамки од член 53 од Уставот, според кој адвокатурата е самостојна и независна јавна служба што обезбедува правна помош и врши јавни овластувања во согласност со закон, а не во согласност со акт на Адвокатската комора, како што произлегува во случајов.

Поради тоа, Судот оцени дека член 12-а став 4 од Законот за адвокатурата не е во согласност со член 8 став 1 алинеја 3 и член 53 од Уставот на Република Македонија.

6. Достојноста за вршење на адвокатска дејност е исто така еден од условите за запишување во Именикот на адвокатите, утврден во член 12 од Законот, кој се разработува во член 12-б од Законот.

Имајќи ја предвид содржината на одредба во ставот 1 на членот 12-б, според која осуденоста за кривично дело против државата со ефективна казна затвор над шест месеци е ограничувачки фактор лицето да врши адвокатска дејност, по сила на самиот закон, а не како последица од конкретна казна (забрана) што ја изрекот судот со правосилна судска одлука, Судот оцени дека со одредбата се врши ограничување на правата на граѓаните како последица од осуда за кривично дело која настапува по сила на закон.

Од овие причини, иако одредбата посебно не е оспорена со иницијативата, Судот оцени дека се исполнети условите за оценување на нејзината уставност, при што како основен критериум го имаше во вид постоењето на двата принципи на казнено-правниот однос утврдени во членовите 13 став 1 и 14 став 1 од Уставот, а тоа се прво, дека казната може да се изрече само со судска одлука и второ, дека за извршено казниво дело на сторителот може да му се изрече казна што како таква е утврдена со закон или со друг пропис. Тоа, со други зборови значи дека согласно наведените уставни одредби казнено-правниот однос се исцрпува на релацијата казниво дело и судски изречената казна за сторителот и дека натамошни последици од неговото извршување, односно од осудата за тоа дело кои се состојат во ограничување на правата на граѓаните не се допуштени, освен ако тоа не е изречно утврдено со Уставот.

Оттука, ако се има во вид фактот дека со наведената законска одредба се утврдува недостојност за вршење на адвокатска дејност поради осуда за кривично дело против државата, додека траат правните последици на осудата, а со тоа се врши ограничување на правото за вршење адвокатска дејност, според Судот, ова ограничување не е последица што произлегува од извршувањето на изречената кривична санкција, односно казна, туку претставува дополнителна последица што граѓаните ја трпат по основ на осудуваноста, а која настапува по сила на закон.

Со оглед на тоа што во конкретниот случај произлегува дека со наведениот дел од законската одредба, по сила на законот, а не како казна (по забрана) што ја изрекува судот во рамките на видовите на кривичните санкции, постои забрана за лицето да врши адвокатска

дејност, Судот оцени дека одредбата од член 12-б став 1 од Законот не е во согласност со член 8 став 1 алинеја 1 и 3, член 9, член 13 став 1, член 14 став 1, член 25 и член 51, а во врска со член 54 од Уставот.

Определбата искажана во ставот 2 на член 12-б од Законот, според која не е достојно за вршење адвокатска дејност лицето чие претходно однесување или дејност не гарантира дека тоа совесно ќе ја врши адвокатската дејност, според Судот, претставува широко, недефинирано дискреционо право на Комората, насочено кон дигнитетот на поединецот.

Согласно член 25 од Уставот, на секој граѓанин му се гарантира почитување и заштита на приватноста на неговиот личен и семеен живот, на достоинството и на угледот.

Почитувањето на достоинството и угледот на граѓанинот во себе не ја содржи само обврската луѓето во меѓусебните односи да се почитуваат, туку ја инкорпорира и улогата на државата која треба да гарантира заштита на приватноста поаѓајќи од фактот што со само тоа што се работи за човечко суштество со него треба да се постапува со уважување на неговото достоинство и углед.

Поаѓајќи од фактот дека принципот на владеењето на правото е темелна вредност на уставниот поредок на Република Македонија, под што треба да се подразбере доминација на објективизирана правна норма, според Судот, нужно мора да се утврдат објективни факти и услови поврзани со остварување на некое право, во која сфера влегува и правото на вршење адвокатска дејност.

Имено, Судот оцени дека оспорената одредба не содржи објективизирани мерила за тоа кој не е достоин да врши адвокатска дејност, односно кое претходно однесување или која дејност што претходно ја вршел го прави човекот недостоен за вршење адвокатска дејност. Тоа одредбата ја прави нејасна, недоволно дефинирана и определлива, така што во отсуство на прецизни и јасни критериуми, остава простор за арбитрерност со што го доведува во прашање начелото на владеење на правото. Поради наведеното, Судот оцени дека член 12-б став 2 од Законот не е во согласност со член 8 став 1 алинеја 3 и член 25 од Уставот.

Тргувајќи од тоа дека од содржината на ставот 3 на членот 12-б од Законот произлегува дека со истиот се уредува постапката за упис во Именикот на адвокатите во случаите кога подносителот на барањето за упис бил одбиен од причини на недостојност утврдени согласно став 1 и 2 на истиот член, за кои Судот оцени дека се неуставни, според Судот, постоењето на овој став е во директна поврзаност со содржината на претходните два става, поради што ја дели судбината на истите и неговото самостојно опстојување во правниот поредок би било беспредметно и во крајна линија, би значело повреда на начелото на владеење на правото, поради што Судот оцени дека и овој став не е во согласност со член 8 став 1 алинеја 3 од Уставот.

7. Врз основа на изнесеното, Судот одлучи како во точката 1 од оваа одлука.

8. Оваа одлука Судот ја донесе со мнозинство гласови, во состав од претседателот на Судот, д-р Трендафил Ивановски и судиите Лилјана Инглизова-Ристова, Вера Маркова, Бранко Наумоски, Игор Спировски и д-р Зоран Сулејманов.

У.бр. 31/2007

9 јануари 2008 година на Уставниот суд на Република

Скопје

Претседател

Македонија,

д-р Трендафил Ивановски, с.р.

104.

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на членовите 110 и 112 од Уставот на Република Македонија и членот 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр.70/1992), на седницата одржана на 9 јануари 2008 година, донесе

ОДЛУКА

1. СЕ УКИНУВА членот 14 став 1 точка г) во делот: „ако е осуден со правосилна судска одлука за кривично дело од користољубие за кое се гони по службена должност, или“ од Законот за нотаријатот („Службен весник на Република Македонија“ бр.55/2007).

2. Оваа одлука произведува правно дејство од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

3. Уставниот суд на Република Македонија, по повод иницијатива на Стамен Филипов од Скопје со Решение У.бр. 125/2007 од 21 ноември 2007 година, поведе постапка за оценување на уставноста на дел од членот 14 став 1 точка г) од Законот означен во точката 1 од оваа одлука, бидејќи основано се постави прашањето за неговата согласност со членот 8 став 1 алинеја 3 и членот 14 став 1 од Уставот на Република Македонија.

4. Судот на седницата утврди дека, според член 14 став 1 од Законот за нотаријатот, службата на нотарот престанува:

- а) со смрт;
- б) со исполнување на условите за старосна пензија, согласно со закон;
- в) по негово барање;
- г) ако е осуден со правосилна судска одлука за кривично дело од користољубие, за кое се гони по службена должност, или ако е осуден на безусловна казна затвор над шест месеца или ако му е изречена забрана за вршење на службата;
- д) ако без оправдани причини не започне со работа во рок од три месеца од денот на објавувањето на неговото именување во "Службен весник на Република Македонија" и
- ѓ) со разрешување.

Одредбата се оспорува во делот: „ако е осуден со правосилна судска одлука за кривично дело од користољубие, за кое се гони по службена должност, или,, од членот 14 став 1 точка г) од Законот.

5. Според членот 8 став 1 алинеи 3 и 4 од Уставот, владеењето на правото и поделбата на државната власт на законодавна, извршна и судска се едни од темелните вредности на уставниот поредок на Република Македонија.

Согласно членот 9 став 2 од Уставот, граѓаните пред Уставот и законите се еднакви.

Според членот 13 став 1 од Уставот, лицето обвинето за казниво дело ќе се смета за невино се додека неговата вина не биде утврдена со правосилна судска одлука, а според член 14 став 1 од Уставот, никој не може да биде казнет за дело кое пред да биде сторено не било утврдено со закон или со друг пропис како казниво дело и за кое не била предвидена казна.

Согласно членот 51 од Уставот, во Република Македонија законите мораат да бидат во согласност со Уставот, а сите други прописи со Уставот и со закон. Секој е должен да ги почитува Уставот и законите.

Според членот 54 став 1 од Уставот, слободите и правата на човекот и граѓанинот можат да се ограничат само во случаи утврдени со Уставот, а според став 3 на истиот член, ограничувањето на слободите и правата не може да биде дискриминаторско по основ на пол, раса, боја на кожа, јазик, вера, национално или социјално потекло, имотна или општествена положба.

Со Амандманот XXV на Уставот се заменува членот 98 од Уставот на Република Македонија. Според наведениот Амандман, судската власт ја вршат судовите. Судовите се самостојни и независни. Судовите судат врз основа на Уставот и законите и меѓународните договори ратификувани во согласност со Уставот. Забранети се вонредни судови. Видовите, надлежноста, основањето, укинувањето, организацијата и составот на судовите, како и постапката пред нив се уредуваат со закон, што се донесува со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број пратеници.

Со одредбите од Законот за нотаријатот се уредува, меѓу другото, постапката за именување и разрешување на нотарите, нивниот делокруг на работа и овластувања, составување на нотарски исправи и постапувањето со нив и друго. Притоа, нотаријатот е самостојна, независна јавна служба во која се вршат работи од видот на јавни овластувања врз основа на закон по барање на граѓаните, државните органи, правните лица и други заинтересирани институции.

Законот во главата III. „Именување и разрешување на нотарите“ во членот 14 посебно ги уредил причините за престанување на службата на нотарот, помеѓу кои спаѓа и престанокот на службата поради осуда со правосилна судска одлука за кривично дело од користољубие, за кое се гони по службена должност.

Кривичниот законик („Службен весник на Република Македонија“ бр.37/96, 80/99, 4/2002, 43/2003, 19/2004, 60/2006 и 73/2006) во Главата триесетта со наслов: „Кривични дела против службената должност“ ги содржи поголемиот дел на така наречните кривични дела сторени од користољубие, за кои е предвидено гоњење по службена должност.

Според Судот, со споменатиот дел од одредбата од Законот се пропишува правна последица од осуда за кривично дело што се состои во губење на веќе стекнатото право на вршење на службата нотар, поради осуда за кривично дело од користољубие, но независно од неговата природа или тежина и без оглед на видот и висината на изречената казна.

Во таа смисла, ваквата законска формулација која преставува основ за престанок на нотарската служба, не е во согласност со Уставот од причина што престанокот на нотарската служба може да биде предвидена како правна последица само за осуденост за конкретно дефинирани кривични дела за кои на сторителот со правосилна судска пресуда му е изречена казна затвор.

Меѓутоа, во оспорената одредба од Законот не е наведен видот на кривичната санкција која во конкретен случај би претставувала основ за престанување на нотарската служба. Напротив, ако се има предвид предвиденоста на казната за секое од кривичните дела содржани во Главата триесета со наслов Кривични дела против службената должност од Кривичниот законик, произлегува дека на сторителот можат да му бидат изречени парична казна, условна осуда или казна затвор од што произлегува дека осудата со која било кривична казна е основ за престанок на службата на нотарот. Ваквата непрецизност на оспорената одредба може да доведе до ситуација осудата за кривично дело кое нема никаква врска со натамошното вршење на нотарската служба да биде основ за престанок на службата.

Тргувајќи од наведените причини, според Судот формулацијата на наведената законска одредба е недоволно прецизна и јасна и како таква не обезбедува правна сигурност на граѓаните, како еден од елементите на принципот на владеењето на правото гарантиран со член 8 став 1 алинеја 3 од Уставот на Република Македонија.

Покрај тоа, недефинирањето на видот и висината на казната што би имало како последица престанок на нотарската служба, го повредува и принципот на легалитет од член 14 став 1 од Уставот, со тоа што овозможува лицето да трпи последица од стореното дело за недефинирана казна и тоа автоматски по сила на закон, а не врз основа на правосилна судска одлука, поради што оспорената одредба не е во согласност и во однос на оваа уставна одредба.

6. Врз основа на изнесеното, Судот одлучи како во точката 1 од оваа одлука.

7. Оваа одлука Судот ја донесе во состав од претседателот на Судот д-р Трендафил Ивановски и судиите: Лилјана Ингилизова-Ристова, Вера Маркова, Бранко Наумоски, Игор Спировски и д-р Зоран Сулејманов.

У.бр. 125/2007
9 јануари 2008 година на Уставниот суд на Република
Скопје
Претседател
Македонија,
д-р **Трендафил Ивановски, с.р.**

105.

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на членовите 110 и 112 од Уставот на Република Македонија и член 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр.70/1992) на седницата одржана на 16 јануари 2008 година, донесе

ОДЛУКА

1. СЕ УКИНУВА членот 134-з од Законот за супервизија на осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр.27/2002 и 79/2007).

2. Оваа одлука произведува правно дејство од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

3. Уставниот суд на Република Македонија по повод иницијативата на Душко Билески од Скопје, со Решение У.бр.154/2007 од 28 ноември 2007 година, поведе постапка за оценување на уставноста на членот 134-з од Законот означен во точката 1 од оваа одлука, затоа што основано се постави прашањето на согласноста на наведената одредба од Законот со Уставот.

4. Судот на седницата утврди дека во насловот „Вршење работи на застапување во осигурувањето во станиците за технички преглед“, е предвиден членот 134-з од Законот кој гласи:

„(1) Работи на застапување во осигурувањето во станиците за технички преглед на моторни возила може да врши само друштво за застапување во осигурувањето кое има дозвола од Агенцијата за супервизија на осигурување за вршење работи на застапување во осигурувањето во станица за технички преглед.

(2) На издавањето дозвола за вршење работи на застапување во осигурувањето во станиците за технички преглед се применуваат одредбите од членовите 134-д и 134-ж на овој закон.

(3) Физичко или правно лице кое е сопственик или има други стварни права врз станицата за технички преглед е должно, под еднакви економски и други услови да им овозможи на друштвата за застапување во осигурувањето кои имаат дозвола од Агенцијата за супервизија на осигурување за вршење работи на застапување во осигурувањето во станицата за технички преглед, простор и други услови за вршење работи на застапување во осигурувањето.

(4) Доколку лицето од ставот (3) на овој член не им овозможи простор или други услови за вршење работи на застапување во осигурувањето на друштвата за застапување во осигурувањето согласно со ставот (3) од овој член, или истото применува различни економски и други услови, Агенцијата за супервизија на осигурување ќе изрече забрана за вршење дејност застапување во осигурувањето во станицата за технички преглед.

(5) Работи на застапување во осигурувањето од ставот (1) на овој член друштвото за застапување во осигурувањето е должно да ги врши под еднакви услови за сите друштва за осигурување.

(6) Друштвото за застапување во осигурувањето од ставот (1) на овој член не смее да наплаќа различна провизија од друштвата за осигурување кои ги застапува ниту при нудење на производи да става во привилегирана состојба едно друштво за осигурување наспроти другите.

(7) На работите на застапување во осигурувањето во станиците за технички преглед не се применува забраната за склучување договори за осигурување за производи на осигурување кои меѓусебно си конкурираат од членот 133 на овој закон.

(8) Работи на застапување во осигурувањето во станица за технички преглед друштвото за застапување во осигурувањето може да врши исклучиво во класата на осигурување наведена во членот 5 точка 10 од овој закон.

(9) Агенцијата за супервизија на осигурување ги пропишува потребните технички, организациски и економски услови за вршење работи на застапување во осигурувањето од ставовите (1) и (3) на овој член“.

5. Според членот 8 став 1 алинеја 3 од Уставот, владеењето на правото е темелна вредност на уставниот поредок на Република Македонија.

Согласно членот 30 ставовите 1, 2 и 3 од Уставот, се гарантира правото на сопственост и правото на наследување. Сопственоста создава права и обврски и треба да служи за добро на поединецот и на заедницата. Никому не можат да му бидат одземени или ограничени сопственоста и правата кои произлегуваат од неа, освен кога се работи за јавен интерес утврден со закон.

Според членот 55 став 3 од Уставот, слободата на пазарот и претприемништвото можат да се ограничат со закон единствено заради одбраната на Републиката, зачувување на природата, животната средина или здравјето на луѓето.

Законот за супервизија на осигурување во членот 1 како предмет на уредување на овој закон ги определил условите под кои може да се вршат работите на осигурувањето, работите на застапување во осигурувањето, осигурително брокерските работи, потоа основањето, работењето, супервизијата и престанок со работа на трговските друштва за осигурување и реосигурување (друштва за осигурување), осигурителните брокерски друштва и друштвата за застапување во осигурувањето, како и основањето и работењето на Агенцијата за супервизија на осигурување.

Во делот X од Законот кој гласи „Застапување и посредување во осигурувањето“, се содржани одредбите од членовите 133 и 134-а до 134-к, со кои се уредува материјата на застапувањето во осигурувањето.

Според членот 133 од Законот, застапување во осигурувањето во смисла на овој закон претставува подготовка и склучување на договори за осигурување во име и за сметка на едно или повеќе друштва за осигурување кои меѓусебно не си конкурираат.

Според членот 134 став 1 од Законот, застапник во осигурувањето е физичко лице кое има лиценца за застапник во осигурувањето од Агенцијата за супервизија на осигурување, а според членот 134-а став 1 од Законот, друштво за застапување во осигурувањето е

правно лице - акционерско друштво со седиште во Република Македонија кое врши работи на застапување во осигурувањето и кое има дозвола за вршење работи на застапување во осигурувањето од страна на Агенцијата.

Оттука, застапувањето во осигурувањето може да го врши физичко или правно лице, врз основа на дозвола за вршење работи на застапување во осигурувањето, под посебни услови утврдени со Законот.

Покрај добиената дозвола, на друштвото му е потребно да обезбеди и друга посебна дозвола од Агенцијата доколку има намера да се занимава со вршење работи на застапување во осигурувањето во станиците за технички преглед. Ова е предвидено со ставовите 1 и 2 на членот 134-з од Законот.

Со оглед на наведеното, само друштво, а не физичко лице, согласно Законот, може да го врши застапувањето во осигурување во станицата за технички преглед, кое е од класата осигурување од одговорност од употреба на моторни возила, и за вршење на оваа дејност е потребно друштвото за застапување да прибави посебна дозвола од Агенцијата.

Имено, со одредбите од членот 134-з од Законот, посебно е регулирано прашањето за вршење работи на застапување во осигурувањето во станиците за технички преглед.

Поаѓајќи од правото на законодавецот да ја цени целисходноста на законските решенија во областа која ја уредува, според Судот не постојат уставни пречки со закон да се нормира дека застапувањето во осигурувањето од одговорност од употреба на моторни возила може да го врши друштво кое треба да прибави посебна дозвола од Агенцијата за вршење на таквото осигурување.

Меѓутоа, тука не станува збор за издавање на дозвола за вршење на застапување на осигурување на моторни возила, туку за издавање на посебна дозвола која се однесува за работата на друштвото за застапување во објектот на станицата за технички преглед.

Според членот 360 став 1 од Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата („Службен весник на Република Македонија“ бр.54/2007), технички преглед на моторни и приклучни возила врши правно лице што ќе го овласти министерот за внатрешни работи.

Со ставот 2 од овој член од Законот е уредено дека овластувањето од ставот 1 на овој член може да го добие правно лице кое ги исполнува наведените минимални услови, а според ставот 3, кадровските, просторните и техничките услови од ставот 2 на овој член, поблиску ќе ги пропише министерот за внатрешни работи.

Имајќи ги предвид наведените законски одредби Судот оцени дека постои уставна неусогласеност на одредбите од членот 134-з од Законот за супервизија на осигурување кои го концепирале прашањето на застапувањето на осигурувањето во објектите на станиците за технички преглед, па оттука и вршењето на дејноста на друштвата уредена во ставовите 1 и 2 од овој член од Законот е уставно проблематично. Имено, според уставно судската анализа на одредбите од оспорениот член 134-з од Законот произлегува дека законодавецот го лоцирал обавувањето на две различни професионални дејности во еден објект кој е станица за вршење на технички преглед на возила, односно со закон се диктира на две правни лица од кои едното врши застапување во осигурувањето, а другото врши технички преглед на возила да ги поврзат односите меѓу себе по сила на закон, во однос на објектот и просторот за работа и техничките услови за тоа. Притоа, со ставовите 3 и 4 на овој член од Законот, правата на друштвата за застапување во осигурувањето се ставаат над правата на субјектите кои вршат технички преглед на возилата. Ова за-

тоа што се пропишува дека сопственикот или носителот на други стварни права врз станицата за технички преглед (што значи правното лице кое врши технички преглед), е должен еднакво на сите друштва за застапување во осигурувањето кои имаат дозвола од Агенцијата за вршење работа во станица за технички преглед, да им обезбеди економски и други услови за вршење работи на застапување во осигурувањето, во објектот и просторот наменет за технички преглед во станицата, во спротивно Агенцијата ќе забрани во станицата за технички преглед да се врши дејност застапување во осигурувањето.

Од анализата на изнесените законски одредби, според Судот не постои уставна оправданост за нормирање на режимот на економското однесување на субјектите во правото како што е тоа уредено со наведените одредби од Законот. Ова затоа што со диктирање на односи помеѓу субјектите од двете различни и независни професионални дејности со димензионирање на обврски какви законодавецот сметал дека треба да ги воспостави во работењето, спротивно од слободните економски односи во функционирањето на пазарот и претприемништвото, се доведуваат во прашање остварувањето на слободата на пазарот и претприемништвото како темелна вредност на уставниот поредок, предвидени во членот 8 став 1 алинеја 7 од Уставот, и основите на економските односи утврдени во членот 55 од Уставот, со кои тие вредности се гарантираат, а слободата на пазарот и претприемништвото можат да се ограничат со закон единствено заради одбраната на Републиката, зачувувањето на природата, животната средина или здравјето на луѓето.

Според Судот, во рамки на изнесената анализа на одредбите од Законот, е и анализата на одредбите од ставовите 5, 6, 7, 8 и 9 од членот 134-з од Законот. Ова поради тоа што нормативната содржина на одредбите се однесува исклучиво на концептот за друштвото дефинирано во ставовите 1 и 2 од овој член од Законот, чија уставност е проблематизирана од погоре изнесените причини.

Имено, одредбите од овие ставови на членот 134-з од Законот го пропишуваат режимот на работењето на друштвата само за тие кои имаат дозвола за застапување во осигурувањето во станиците за технички преглед. Меѓутоа, поаѓајќи од уставните норми кои ги гарантираат слободните економски односи се доведува во прашање уставноста и на работењето на друштвата со посебното застапување во осигурувањето во објектите на станиците за технички преглед. Ова особено поради тоа што тоа работење на друштвата се темели на односи поврзани по сила на закон со меѓусебни обврски и права за исклучиво „технички услови за работа“ на различни правни субјекти (вршителите на технички преглед и вршителите на застапување во осигурувањето).

Со наведените одредби од членот 134-з од Законот се доведуваат во прашање уставните вредности во членот 8 став 1 алинеја 7 и членот 55 од Уставот. Овие технички услови, според Судот, правните лица треба меѓусебно да ги договорат, доколку сакаат во рамки на пазарот и претприемништвото слободно да се поврзуваат и остваруваат.

Од друга страна членот 134-з од Законот не е во согласност и со членот 30 од Уставот, според кој се гарантира правото на сопственост и правото на наследување, сопственоста создава права и обврски и треба да служи за добро на поединецот и на заедницата. Никому не можат да му бидат одземени или ограничени сопственоста и правата кои произлегуваат од неа, освен кога се работи за јавен интерес утврден со закон.

Судот утврди дека со законската обврска предвидена во ставовите 3 и 4 од членот 134-з од Законот, сопственикот или носителот на стварни права врз станицата за технички преглед да обезбеди услови за работа на друштвата за застапување во осигурувањето во станицата за технички преглед, всушност се ограничува слободното располагање на сопственикот со недвижноста во која врши технички преглед, во корист и за потребите на работењето на друштвата кои вршат застапување, спротивно на членот 30 од Уставот.

Притоа, сопственоста се ограничува на начин и во форма која законот не ја прецизира, туку препушта согласно ставот 9 од оспорениот член од Законот „Агенцијата за супервизија на осигурување да ги пропишува потребните технички, организациски и економски услови за вршење работи на застапување во осигурувањето од ставовите 1 и 3 на овој член“.

Со подзаконскиот акт на Агенцијата би се уредувале условите за работа потребни на едно правно лице, а како товар и како обврска тие услови треба да се овозможат од друго лице за да може во станицата да се врши друга дејност односно да се врши застапување. Со ваквото законско овластување Агенцијата може различно да ги димензионира условите по обем и во време кога таа ќе оцени дека има потреба да го менува својот акт.

Оттука, со одредбите од оспорениот член се повредува и принципот на владеењето на правото како темелна вредност на уставниот поредок на Република Македонија согласно членот 8 став 1 алинеја 3 од Уставот. Ова особено што со закон се препушта на Агенцијата со подзаконски акт да го определува ограничувањето на сопственоста, што може само со закон да се ограничува и тоа кога се работи за јавен интерес утврден со закон, што во конкретниот случај не е тоа.

6. Врз основа на изнесеното, Судот одлучи како во точката 1 од оваа одлука.

7. Оваа одлука Судот ја донесе во состав од претседателот на Судот д-р Трендафил Ивановски и судиите Лилјана Инглизова-Ристова, Вера Маркова, Бранко Наумоски, Игор Спировски и д-р Зоран Сулејманов.

У.бр. 154/2007
16 јануари 2008 година на Уставниот суд на Република
Скопје
Претседател
Македонија,
д-р **Трендафил Ивановски**, с.р.

106.

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на членовите 110 и 112 од Уставот на Република Македонија и член 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр.70/1992) на седницата одржана на 9 јануари 2008 година, донесе

ОДЛУКА

1. СЕ УКИНУВА Одлуката за измена на Одлуката за измена на режимот на сообраќајот на улица „Благој Горев“ и улица „Алексо Демниевски“ во Велес, број 0701-2636/3 од 12 јуни 2007 година, донесена од Советот на општина Велес („Службен гласник на општина Велес“ бр.11 од 29 јуни 2007 година).

2. Оваа одлука произведува правно дејство од денот на објавување во „Службен весник на Република Македонија“.

3. Уставниот суд на Република Македонија по повод иницијативата на Аце Коцевски, градоначалник на општина Велес, со Решение У.бр.157/2007 од 28 ноември 2007 година поведе постапка за оценување на законитоста на одлуката означена во точка 1 од оваа одлука, затоа што основано се постави прашањето за нејзината согласност со Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/2007).

4. Согласно член 31 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 5/2002) органи на општината се: советот и градоначалникот.

Членот 36 од истиот Закон ја утврдува надлежноста на советот, така што меѓу другите надлежности, во точката 15 од овој член се наведува дека советот врши и други работи утврдени со закон.

Според член 6 став 1 од Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата („Службен весник на Република Македонија“ бр.54/2007) Советот на општината и на градот Скопје го уредуваат сообраќајот на локалните патишта на своето подрачје, согласно со одредбите на овој закон.

Според ставот 2 на овој член од Законот, за уредување на сообраќајот од ставот 1 на овој член, советот на општината и на градот Скопје, задолжително прибавуваат претходна согласност од Министерството за внатрешни работи.

Според став 3 алинеја 2 на членот 6 од овој закон, уредувањето на сообраќајот од ставот 1 на овој член меѓу другото опфаќа и определување на двонасочен, односно едностран сообраќај.

Според член 392 став 1 од овој закон, режимот на сообраќајот на автопатиштата, магистрални и регионални патишта, врз основа на сообраќаен проект, со решение го утврдува министерот за транспорт и врски, во согласност со министерот за внатрешни работи, а за локални патишта и улици - општината, односно градот Скопје, во согласност со министерот за внатрешни работи.

Според член 392 став 3 од истиот закон, измената на режимот на сообраќајот се врши со решение на надлежен орган, на начин и постапка утврдени во ставот 1 на овој член.

Меѓутоа, од утврдената фактичка состојба во текот на претходната постапка, како и од приложената документација, не може да се утврди дека со оспорената Одлука за измени на режимот во сообраќајот на наведените улици, била запазена законската постапка, односно дека биле испочитувани предвидените овластувања во Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата.

Имено, од увидот во приложената документација, произлегува дека оспорената Одлука не е донесена во согласност со членовите 6 став 2 и 392 став 1 од Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата, од причина што во списите недостасува сообраќаен проект за локални патишта и улици (кој што е задолжителен за промена на режимот на сообраќај, кој го утврдува општината), ниту пак има претходна согласност за настанатата промена на режимот во сообраќајот од министерот за внатрешни работи, како што предвидува законската одредба од членот 6 став 2 и 392 став 1 од наведениот закон.

Поради наведените причини, Судот оцени дека оспорената Одлука не е во согласност со Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата.

5. Врз основа на изнесеното, Судот одлучи како во точката 1 од оваа одлука.

6. Оваа одлука Судот ја донесе во состав од претседателот на Судот д-р Трендафил Ивановски и судиите Лилјана Ингилизова-Ристова, Вера Маркова, Бранко Наумоски, Игор Спировски и д-р Зоран Сулејманов.

У.бр.157/2007
9 јануари 2008 година на Уставниот суд на Република
Скопје
Претседател
Македонија,
д-р **Трендафил Ивановски, с.р.**

107.

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на член 110 и 112 од Уставот на Република Македонија и член 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр.70/1992) на седницата одржана на 9 јануари 2008 година, донесе

ОДЛУКА

1. СЕ УКИНУВА член 140 став 3 во делот: „или странски“ од Законот за радиодифузната дејност („Службен весник на Република Македонија“ бр.100/2005 и 19/2007).

2. Оваа одлука произведува правно дејство од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

3. Уставниот суд на Република Македонија по повод иницијатива на група вработени во Македонската радио телевизija (МРТ), претставувана преку Љупчо Ристовски од Скопје, со Решение У.бр.191/2007 од 21 ноември 2007 година, поведе постапка за оценување на уставноста на делот од членот 140 од Законот означен во точката 1 од оваа одлука, затоа што основано се постави прашањето за неговата согласност со член 2 став 1, член 4 став 1, член 8 став 1 алинеја 3, член 23 и член 29 од Уставот на Република Македонија.

4. Судот на седницата утврди дека според членот 140 од Законот за радиодифузната дејност, со работењето на МРТ раководи раководен орган кој се состои од две лица, подеднакво одговорни за работењето на МРТ и за обврските што ги преземаат во правниот промет.

Членовите на раководниот орган имаат заменици.

Членови на раководниот орган и нивните заменици можат да бидат домашни или странски физички лица кои ќе понудат најквалитетна програма за работа на МРТ.

Членовите на раководниот орган и нивните заменици, покрај условите од ставот 3 на овој член треба да ги исполнуваат и следниве услови:

- да имаа универзитетско образование,
- да имаат најмалку пет години работно искуство во областа на радиодифузната или најмалку петгодишно работно искуство како успешни менаџери, и
- познавање на прописите од областа на радиодифузната.

За член на раководен орган и негов заменик не може да биде избран член на Советот на МРТ и на Управниот одбор на МРТ.

Членови на раководниот орган и замениците ги избира Управниот одбор на МРТ врз основа на претходно спроведена постапка на јавен конкурс и поднесе на програма за работа на МРТ. Членовите на раководниот орган и замениците ги разрешува Управниот одбор на МРТ.

Постапката за избор на разрешување на членовите на раководниот орган и замениците се утврдува со Статутот на МРТ.

5. Според член 2 став 1 од Уставот, во Република Македонија, суверенитетот произлегува од граѓаните и им припаѓа на граѓаните.

Според член 4 став 1 од Уставот, граѓаните на Република Македонија имаат државјанство на Република Македонија.

Според член 8 став 1 алинеја 3 од Уставот, темелна вредност на уставниот поредок на Република Македонија е владеењето на правото.

Според член 23 од Уставот, секој граѓанин има право да учествува во вршењето на јавни функции.

Според член 29 од Уставот, странците во Република Македонија уживаат слободи и права гарантирани со Уставот, под услови утврдени со закон и меѓународни договори.

Тргувајќи од цитираните уставни норми, според Судот, јасно и децидно произлегува дека во Република Македонија странските лица ги имаат слободите и правата утврдени со Уставот, со исклучок на оние права кои според Уставот ги имаат само државјаните на Република Македонија, со тоа што условите за нивното остварување е оставено да се утврдат со закон и меѓународни договори. Ова истовремено, значи дека законодавецот воопшто нема обврска да пропишува еднакви услови за остварување на одделни слободи и права резервирани за граѓаните - државјани на Република Македонија и за странците и на тој начин да ги стави во еднаква, односно рамноправна положба со нив. Имено, вршењето на јавни функции, според одредбите од Уставот, со оглед дека се работи за извршување на работи поврзани со функциите на државата е предвидено само за државјаните на Република Македонија, поради што странците не можат да се изедначуваат во оваа смисла со граѓаните - државјани на Република Македонија.

Со Законот за радиодифузната дејност се уредуваат условите и начинот на вршење на радиодифузната дејност и работите од јавен интерес во областа на радиодифузната.

Според член 8 на овој закон, јавно радиодифузно претпријатие се основа за целата територија на Република Македонија и врши функција на јавен радиодифузен сервис.

Согласно член 115 став 1 од Законот, функцијата на јавен радиодифузен сервис во Република Македонија ги врши Македонската радиотелевизија. Според став 2 на овој член, МРТ има својство на правно лице со седиште во Скопје.

Согласно член 116 став 1 од истиот закон, МРТ се финансира од радиодифузна такса, од рекламирање, спонзорство, донации, продажба на програма и услуги и од средствата обезбедни во Буџетот на Република Македонија за тековната година.

Согласно член 126 од овој закон, органи на МРТ се: Совет на МРТ, Управен одбор на МРТ и раководен орган.

Со членот 127 од овој закон се утврдува дека Советот на МРТ е составен од 23 члена, кои ги именува Собранието на Република Македонија за време од 5 години со право на повторен избор.

Според член 134 од Законот за радиодифузната дејност со МРТ управува Управен одбор составен од седум члена кои ги избира Советот на МРТ, а условите и постапката за избор се утврдуваат со Статутот на МРТ.

Со членот 140 од Законот, се утврдува дека со работењето на МРТ раководи раководен орган кој се состои од две лица, подеднакво одговорни за работењето на МРТ и за обврските што ги преземаат во правниот промет. Членовите на раководниот орган и нивните заменици можат да бидат домашни или странски фи-

зички лица кои ќе понудат најквалитетна програма за работа на МРТ и кои ги исполнува условите утврдени со овој член, и тоа: универзитетско образование, најмалку пет години работно искуство во областа на радиодифузијата или најмалку петгодишно работно искуство како успешни менаџери и познавање на прописите од областа на радиодифузијата.

Членовите на работоводниот орган и замениците ги избира Управниот одбор врз основа на претходно спроведена постапка на јавен конкурс и поднесени програми за работа на МРТ.

Согласно член 141 од Законот, работоводниот орган ја претставува и застапува МРТ во согласност со Статутот на МРТ, ја води деловната политика на МРТ, ја предлага Програмата за развој на МРТ, го предлага и спроведува годишниот финансиски план и посебниот годишен финансиски план, ја спроведува уредувачката и деловната политика на МРТ, организира и управува со процесот на работа, обезбедува законитост во работата, им предлага акти и одлуки на Советот на МРТ и Управниот одбор, ги именува и разрешува раководните работници определени со Статутот и врши други работи утврдени со Статутот и другите акти на МРТ, во согласност со закон.

Според член 145 од истиот закон, средствата за покривање на трошоците за создавање и емитување на програмата и за техничко-технолошки развој на јавниот радиодифузен сервис, за одржување, употреба и развој на јавната радиодифузна мрежа, за регулирање и развој на радиодифузната дејност во Република Македонија, се обезбедуваат од радиодифузна такса. Радиодифузната такса е јавна давачка. Од средствата на радиодифузната такса се финансираат ЈП Македонска радио телевизија, ЈП Македонска радио дифузија и Советот за радиодифузија.

Поаѓајќи од содржината на цитираната законска регулатива, според Судот јасно произлегува дека со Законот за радиодифузната дејност се регулираат условите и начинот на вршење на радиодифузната дејност како и работите од јавен интерес во областа на радиодифузијата. Имено, МРТ е јавен радиодифузен сервис во Република Македонија и врши јавни овластувања утврдени со овој закон. МРТ во најголем дел се финансира од радиодифузната такса, односно од средствата на граѓаните и од Буџетот на Република Македонија, поради што подлежи на јавна одговорност за управувањето со овие средства. Токму во функција на заштита на јавниот интерес на граѓаните законодавецот утврдил дека членовите на Управниот одбор на МРТ, кои ги избира Совет на МРТ (именуван од Собранието на Република Македонија) го избираат работоводниот орган, како вршител на јавна функција.

Имајќи во вид дека МРТ претставува јавна институција, основана за спроведување на јавниот радиодифузен сервис и финансирана од граѓаните преку плаќање на радио дифузна такса, Судот утврди дека раководниот орган на МРТ, претставува јавна функција која по својот карактер и значење припаѓа во групата на јавни функции чие извршување согласно член 23 од Уставот, може да им биде доверено само на граѓаните на Република Македонија, а не и на странски лица, како што предвидува оспорениот член од Законот.

Предвид на наведената уставно-судска анализа, според Судот оспорената законска одредба не е во согласност со член 2 став 1, член 4 став 1, член 8 став 1 алинеја 3, член 23 и член 29 од Уставот на Република Македонија.

6. Врз основа на изнесеното, Судот одлучи како во точката 1 од оваа одлука.

7. Оваа одлука Судот ја донесе во состав од претседателот на Судот д-р Трендафил Ивановски и судиите Лилјана Ингилизова-Ристова, Вера Маркова, Бранко Наумоски, Игор Спировски и д-р Зоран Сулејманов.

У.бр. 191/2007

9 јануари 2008 година
Скопје

Претседател

на Уставниот суд на Република
Македонија,
д-р **Трендафил Ивановски**, с.р.

АГЕНЦИЈА ЗА ДРЖАВНИ СЛУЖБЕНИЦИ 108.

Врз основа на член 82-е став 3 од Законот за државните службеници („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/2000, 112/2000, 34/2001, 103/2001, 43/2002, 98/2002, 17/2003, 40/2003, 85/2003, 17/2004, 69/2004, 81/2005, 61/2006 и 36/2007), директорот на Агенцијата за државни службеници донесе

П РА В И Л Н И К ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА ОБРАСЦИТЕ ЗА ЕВИДЕНТИРАЊЕ НА ПОДАТОЦИТЕ ЗА ДРЖАВНИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ

Член 1

Во Правилникот за формата и содржината на обрасците за евидентирање на податоците за државните службеници („Службен весник на Република Македонија“ број 8/2006), членот 3 од правилникот се менува и гласи:

“Член 3

Образецот ДС-1 содржи: лого на Агенцијата, Република Македонија, Агенција за државни службеници, грб на Република Македонија, општи податоци за државен службеник, назив на органот во кој е вработен државниот службеник, лични податоци за државниот службеник (име, татково име, презиме, пол, ЕМБГ, датум на раѓање, место на раѓање, општина на раѓање, држава, припадност на заедница, адреса на живеење, место на живеење, и општина на живеење), завршено образование (степен на образование, вид на образование, институција, насока) и потпис на државниот службеник.

Образецот ДС-1 лично го пополнува и потпишува државниот службеник, а се пополнува и се доставува до Агенцијата при стекнувањето статус на државен службеник и при секоја промена на податоците содржани во образецот.“

Член 2

Образецот ДС-1, Општи податоци за државен службеник кој е составен дел на Правилникот за формата и содржината на обрасците за евидентирање на податоците за државните службеници („Службен весник на Република Македонија бр.8/2006), се заменува со нов образец ДС-1, Општи податоци за државен службеник, кој е составен дел на овој правилник.

Член 3

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

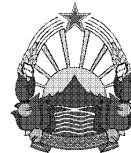
Бр.01-435/1
15 јануари 2008 година
Скопје

Агенција за државни службеници
Директор,
Александар Гештаковски, с.р.

Образец ДС-1

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА ДРЖАВНИ СЛУЖБЕНИЦИ

ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ДРЖАВЕН СЛУЖБЕНИК

орган: _____
(назив на органот)

1. Лични податоци за државен службеник

- Име _____
- Татково име _____
- Презиме _____
- Пол машки ☐ женски ☐
- ЕМБГ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
- Датум на раѓање _____
- Место на раѓање _____
- Општина на раѓање _____
- Држава _____
- Припадност на заедница _____
- Адреса на живеење _____
- Место на живеење _____
- Општина на живеење _____

2. Завршено образование

- Степен на образование ☐
средно=1, више =2, високо = 3, магистратура= 4, докторат =5

- Вид на образование

Институција _____

Насока _____

потпис на државниот службеник

УПАТСТВО ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ НА ОБРАЗЕЦОТ ДС-1

податоците да бидат идентични со податоците од личната карта и истите да се пополнуваат со големи печатни букви

орган: Министерство за одбрана
(назив на органот)

1. Лични податоци за државниот службеник

пример

Име	се внесува името на државниот службеник	ГОРАН
Татково име	се внесува татковото име на државниот службеник	ПЕТАР
Презиме	се внесува презимето на државниот службеник	ТРАЈКОВСКИ
Пол	се илустрира една од понудените опции (машки/женски)	машки ☒ женски ☐
ЕМБГ	се внесуваат податоците за ЕМБГ директно од личната карта на државниот службеник	0101962420019
Датум на раѓање	се внесува датумот на раѓање во облик dd.mm.yyyy (01.01.1962) за 01 јануари 1962 година	01.01.1962
Место на раѓање	се внесува местото каде е роден државниот службеник	КУМАНОВО
Општина на раѓање	се внесува општината каде е роден државниот службеник	КУМАНОВО
Држава	се внесува државата	МАКЕДОНИЈА
Припадник на заедница	за припадноста се определува самиот државен службеник согласно Уставот на РМ	МАКЕДОНЕЦ
Адреса на живеење	се внесува адресата на живеење на државниот службеник (улица и број)	БУЛ 3-ТА МУБ бр.29а/20
Место на живеење	се внесува местото на живеење на државниот службеник	КУМАНОВО
Општина на живеење	се внесува општината на живеење на државниот службеник	КУМАНОВО

2. Завршено образование на државниот службеник

пример

Степен на образование	се внесува 1, 2, 3, 4 или 5 според тоа дали 1=средно, 2=више, 3=високо, 4=магистратура, 5=докторат	3
Институција	се внесува назив на образовната институција	ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ – СКОПЈЕ
Насока	се внесува насоката на завршеното образование	МЕЃУНАРОДНА ЕКОНОМИЈА

**ФОНД ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ
НА МАКЕДОНИЈА****109.**

Врз основа на член 54 став 1 точка 14, а во врска со член 54 став 1 точка 8 и член 63-а, 63-б и 63-в од Законот за здравственото осигурување ("Службен весник на РМ" број 25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007 и 36/2007), Управниот одбор на Фондот за здравствено осигурување на Македонија, на седницата одржана на ден 30.11.2007 година, донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА УТВРДУВАЊЕ НА КРИТЕРИУМИ И ПОСТАПКА
ЗА ОДРЕДУВАЊЕ НА РЕФЕРЕНТНИ ЦЕНИ НА
ЛЕКОВИ****Член 1**

Со овој правилник се утврдуваат критериумите и постапката за одредување на референтни цени на лекови кои се на Листата на лекови кои паѓаат на товар на Фондот за здравствено осигурување на Македонија.

Член 2

Одредбите на овој правилник се применуваат при утврдувањето на референтните цени на лековите кои се издаваат во примарна здравствена заштита и лековите кои се користат во специјалистичко-консултативна и болничка здравствена заштита, утврдени во Листата на лекови кои паѓаат на товар на Фондот за здравствено осигурување на Македонија.

Член 3

Референтната цена на лекот е износ на висината на надоместокот кој Фондот го обезбедува на здравствената установа за издадените лекови кои паѓаат на товар на Фондот за здравствено осигурување во примарна здравствена заштита и на здравствената установа од специјалистичко – консултативна и болничка здравствена заштита, со кој износ се обезбедува снабдување на осигурените лица со лекови.

Референтните цени на лековите се гарантираат за сите осигурени лица.

Член 4

Референтната цена на лекот се одредува според најниска дефинирана големопродажна цена на лековите, кои се пуштени во промет во Република Македонија, согласно Законот за лековите и медицински помагала, со споредбена анализа на референтните цени кои се на товар на Фондовите за задолжително здравствено осигурување во референтните земји утврдени со член 63-в од Законот за здравствено осигурување.

Член 5

Критериуми за утврдување на референтни цени на лекови се следните:

- средната вредност на двата најниски односи помеѓу референтната цена и бруто домашниот производ по глава на жител во референтната земја, во споредба со бруто домашниот производ по глава на жител во Ре-

публика Македонија, според методологијата на паритет на куповната сила утврдена од Меѓународниот монетарен фонд од Вашингтон за последната година за која Меѓународниот монетарен фонд има објавено конечни податоци;

- нивото на споредбените големопродажни цени;
- најниската понудена цена на последниот тендер за лекови;
- единствени големопродажни цени на лекови утврдени според Законот за лековите и медицински помагала.

Член 6

Утврдувањето на референтните цени на лековите се врши со споредба на цените во референтните земји согласно член 63-в од Законот за здравствено осигурување, при што како основа за споредба се земаат цените на единечна фармацевтска дозажна форма, цените на единечна фармацевтска дозажна форма со еднаква јачина, најниска единечна цена без ДДВ и се врши конверзија во валута денари.

Член 7

Утврдената референтна цена на лековите е крајниот износ на надоместокот кој го подмирува Фондот во кој се вклучени сите давачки.

Утврдените референтни цени согласно одредбите на овој правилник се задолжителни како за Фондот така и за здравствените установи.

Референтните цени се усогласуваат најмалку еднаш годишно.

Член 8

Основа за утврдување на споредбена големопродажна цена на лекот е цената на големо на истиот лек со идентичен АТЦ код и фармацевтска дозажна форма и јачина во референтните земји.

Извори на податоци за големопродажната цена на лекот во референтните земји се последните објавени цени добиени од надлежните институции или објавени во официјални печатени гласила, официјален веб-сајт на надлежните органи во референтните земји.

Член 9

Споредбената големопродажна цена на лековите се утврдува за фармацевтска дозажна форма и јачина поединечно.

Ако во референтните држави постои лек со иста фармацевтска дозажна форма и јачина од различни производители со различни цени, во предвид се зема најниската цена на лекот.

Ако во референтните држави за лекот со идентичен АТЦ код нема еднаква фармацевтска дозажна форма, во тој случај споредбата се врши со сродна дозажна форма (таблети, ампули, капсули и сл.) со иста јачина и начин на апликација, при што лековите со контролирано терапевтско дејство не можат да се изедначат со лековите со директно терапевтско дејство.

Во случаите кога споредбената големопродажна цена на лековите во референтните земји има различна фармацевтската јачина по единечна фармацевтска до-

закна форма, тогаш се врши усогласување на цената по единица јачина согласно онаа која е наведена според АТЦ кодот за генериката во Листата на лекови кои паѓаат на товар на Фондот за здравствено осигурување.

При недостаток на податоци за цените на лековите од референтните земји се земаат податоците за најниските цени на лековите од Националниот регистар на лекови од Велика Британија, (British National formulary), Националниот регистар на лекови од Република Грција, L-Informatore farmaceutico-Италија, Vidal-Франција и Lauer-Taxe и Rote Liste-Германија, со примена на критериумите наведени во член 5 и 6 од овој правилник.

Член 10

Споредбената големопродажна цена на лекот од референтните земји се изразува во денарска противвредност по среден курс на Народна банка на Република Македонија на денот на утврдувањето на референтната цена.

Член 11

Во случаите кога имаме повеќе споредбени големопродажни цени на одреден лек во референтните земји, одредувањето на референтната цена се врши со најниската големопродажна цена.

Нивото на споредбената големопродажна цена е однос помеѓу големопродажната цена на лекот и најниската цена од став 2 на овој член, при што тој однос е изразен во процент.

Член 12

Референтната цена на лековите од оригинатор смее да достигне 85% од нивото на споредбената големопродажна цена на истиот лек во референтните земји.

Референтната цена на лекот од оригинаторот кој содржи потполно нова активна супстанција која битно делува на зголемување на можноста за лекување и која на пазарот во Република Македонија за прв пат се пушта во промет не смее да биде повисока од 96% од споредбената цена од член 9 на овој правилник, под услов во Република Македонија да нема регистрирано односно ставено во промет друг лек од иста фармаколошко-терапевтска група.

Референтната цена од став 2 на овој член мора да се прилагоди на најмногу 85% од споредбената цена, веднаш откако на пазарот во референтните земји ќе се појави прв додатен лек во истата фармаколошко-терапевтска група или фармацевтски еквивалент на лекот на оригинаторот.

Член 13

Во случаите кога за одредена генерика има утврдени цени за повеќе генерички лекови, за сите лекови од таа генерика како референтна цена на лековите од таа генерика ќе се земе најниско утврдената цена.

Референтната цена од став 1 на овој член ќе се применува на сите лекови од таа генерика.

Ако во референтната земја нема одреден генерички лек споредбената големопродажна цена треба биде до 77,5% проценти од споредбената цена на лекот на оригинаторот.

Член 14

За утврдување на референтните цени на лековите, директорот на Фондот формира постојана Комисија за утврдување на референтни цени.

Комисијата се формира за период од 2 години.

Комисијата се состои од 7 (седум) члена од кои едниот од членовите е Претседател.

Комисијата е самостојна во својата работа и работи врз основа на овој правилник и другите позитивни законски прописи.

Член 15

Член на Комисијата може да биде лице вработено во Фондот за здравствено осигурување на Македонија како и други надворешни лица од редот на дипломирани економисти, фармацевти, лекари или правници.

Исто лице не може да биде член на Комисијата повеќе од два пати еднопосредно.

Во оправдани случаи или по барање на член на Комисијата, директорот на Фондот, може да го промени составот на Комисијата и пред истекот на периодот за кој е формирана.

Член 16

На конститутивната седница на Комисијата се донесува Деловник за работа на Комисијата.

Деловникот за работа се усвојува со мнозинство на гласови од вкупниот број на членови на Комисијата и важи за сите членови на Комисијата за време на нивниот мандат.

Член 17

Комисијата работи на седници со присуство од најмалку 2/3 од вкупниот број на членови, при што предлозите за референтните цени ги носи со мнозинство на гласови од присутните на седницата.

За работата на Комисијата се води Записник, кој се потпишува од сите присутни членови.

Во случаите кога предлозите за референтните цени не се едногласно донесени, секој член на Комисијата има право да го издвои своето мислење кое се внесува во Записникот од став 2 на овој член.

Член 18

На писмен предлог за референтни цени, со дадено писмено образложение и записници од работата на Комисијата дадени во прилог, Управниот одбор на Фондот, со одлука ги утврдува референтните цени на лековите, која се објавува во „Службен весник на РМ“, по добивање на согласност од страна на министерот за здравство.

Член 19

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на РМ“, а ќе се објави по добивањето на согласност од министерот за здравство.

Бр. 02-18878/13
30 ноември 2007 година
Скопје

Управен одбор
Претседател,
Албон Џемаили, с.р.

Во издание на ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РМ

излегоа од печат новите изданија:

1) 2) 3) 4) 5) 6)	7) 8) 9) 10) 11) 12)	<p>ЗАКОН ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА
- РЕДАКЦИСКА ЗБИРКА -
Цена - 200,00 денари</p> <p>ЗАКОН ЗА ЗАШТИТА НА ПОТРОШУВАЧИТЕ ПРИ ДОГОВОРИ ЗА ПОТРОШУВАЧКИ КРЕДИТИ
- со подзаконски акти -
- РЕДАКЦИСКА ЗБИРКА -
Цена - 200,00 денари</p> <p>ЗАКОН ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА
- РЕДАКЦИСКА ЗБИРКА -
Цена - 400,00 денари</p> <p>ЗАКОН ЗА БАНКИТЕ
- РЕДАКЦИСКА ЗБИРКА -
Цена - 300,00 денари</p> <p>ЗАКОН ЗА НОТАРИЈАТОТ
- РЕДАКЦИСКА ЗБИРКА -
Цена - 250,00 денари</p> <p>ЗАКОН ЗА ЗАШТИТА ОД БУЧАВА ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА
- РЕДАКЦИСКА ЗБИРКА -
Цена - 100,00 денари</p> <p>ЗАКОН ЗА ДРЖАВНОТО ПРАВОБРАНИТЕЛСТВО
- РЕДАКЦИСКА ЗБИРКА -
Цена - 50,00 денари</p> <p>ЗАКОН ЗА УПРАВНИТЕ СПОРОВИ
- РЕДАКЦИСКА ЗБИРКА -
Цена - 80,00 денари</p> <p>ЗАКОН ЗА СОПСТВЕНОСТ И ДРУГИ СТВАРНИ ПРАВА
- РЕДАКЦИСКА ЗБИРКА -
Цена - 150,00 денари</p> <p>ЗБИРКА НА ПРОПИСИ ОД ОБЛАСТА НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО
- РЕДАКЦИСКА ЗБИРКА -
Цена - 500,00 денари</p> <p>ЗАКОН ЗА ВЕТЕРИНАРНО ЈАВНО ЗДРАВСТВО
ЗАКОН ЗА ВЕТЕРИНАРНО ЗДРАВСТВО
ЗАКОН ЗА ЗАШТИТА И БЛАГОСОСТОЈБА НА ЖИВОТНИТЕ
- РЕДАКЦИСКА ЗБИРКА -
Цена - 400,00 денари</p> <p>ЗАКОН ЗА ПРЕКРШОЦИТЕ
ЗАКОН ЗА ПРЕКРШОЦИТЕ ПРОТИВ ЈАВНИОТ РЕД И МИР
- РЕДАКЦИСКА ЗБИРКА -
Цена - 150,00 денари</p> <p>ЗАКОН ЗА МИНЕРАЛНИТЕ СУРОВИНИ
- РЕДАКЦИСКА ЗБИРКА -
Цена - 120,00 денари</p> |
|--|---|---|

П О Р А Ч К А

Со ова неотповикливо го порачувам изданието под реден број: 1) во ____ примероци; 2) во ____ примероци; 3) во ____ примероци; 4) во ____ примероци; 5) во ____ примероци; 6) во ____ примероци; 7) во ____ примероци; 8) во ____ примероци; 9) во ____ примероци; 10) во ____ примероци; 11) во ____ примероци и 12) во ____ примероци.

Доказот за извршена уплата на жиро с-ка 300000000188798 и порачката ги испраќаме по пошта на адреса бул. „Партизански одреди“ бр. 29, п. факс 51, 1000, Скопје, или на телефакс број + 389-2-311-22-67.

Порачател: _____
ул. _____ бр. _____

Место: _____
тел./факс _____

Во _____, _____ 2008 година.

(М.П.)

Потпис на порачателот _____

www.sivesnik.com.mk
contact@sivesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски факс 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефони: +389-2-3298-860, 3290-471, 3290-449.
Телефакс: +389-2-3112-267.

Претплатата за 2008 година изнесува 9.200,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2008008